

Bacheloroppgave

IDR600 Sport Management

Hvordan har talenter i sjakk blitt påvirket av tidlig konkurranse?

Christian Paulsen

Totalt antall sider inkludert forsiden: 27

Molde, 23. mai 2014

Obligatorisk egenerklæring/gruppeerklæring

Den enkelte student er selv ansvarlig for å sette seg inn i hva som er lovlige hjelpemidler, retningslinjer for bruk av disse og regler om kildebruk. Erklæringen skal bevisstgjøre studentene på deres ansvar og hvilke konsekvenser fusk kan medføre. Manglende erklæring fritar ikke studentene fra sitt ansvar.

Du/dere fyller ut erklæringen ved å klikke i ruten til høyre for den enkelte del 1-6:		
1.	Jeg/vi erklærer herved at min/vår besvarelse er mitt/vårt eget arbeid, og at jeg/vi ikke har brukt andre kilder eller har mottatt annen hjelp enn det som er nevnt i besvarelsen.	☒
2.	Jeg/vi erklærer videre at denne besvarelsen: <ul style="list-style-type: none">• ikke har vært brukt til annen eksamen ved annen avdeling/universitet/høgskole innenlands eller utenlands.• ikke refererer til andres arbeid uten at det er oppgitt.• ikke refererer til eget tidligere arbeid uten at det er oppgitt.• har alle referansene oppgitt i litteraturlisten.• ikke er en kopi, duplikat eller avskrift av andres arbeid eller besvarelse.	☒
3.	Jeg/vi er kjent med at brudd på ovennevnte er å betrakte som fusk og kan medføre annullering av eksamen og utestengelse fra universiteter og høgskoler i Norge, jf. Universitets- og høgskoleloven §§4-7 og 4-8 og Forskrift om eksamen §§14 og 15.	☒
4.	Jeg/vi er kjent med at alle innleverte oppgaver kan bli plagiatkontrollert i Ephorus, se Retningslinjer for elektronisk innlevering og publisering av studiepoenggivende studentoppgaver	☒
5.	Jeg/vi er kjent med at høgskolen vil behandle alle saker hvor det forligger mistanke om fusk etter høgskolens retningslinjer for behandling av saker om fusk	☒
6.	Jeg/vi har satt oss inn i regler og retningslinjer i bruk av kilder og referanser på biblioteket sine nettsider	☒

Publiseringsavtale

Studiepoeng: 15

Veileder: Oskar Solenes

Fullmakt til elektronisk publisering av oppgaven

Forfatter(ne) har opphavsrett til oppgaven. Det betyr blant annet enerett til å gjøre verket tilgjengelig for allmennheten (Åndsverkloven, §2).

Alle oppgaver som fyller kriteriene vil bli registrert og publisert i Brage HiM med forfatter(ne)s godkjenning.

Oppgaver som er unntatt offentlighet eller båndlagt vil ikke bli publisert.

Jeg/vi gir herved Høgskolen i Molde en vederlagsfri rett til å gjøre oppgaven tilgjengelig for elektronisk publisering:

ja nei

Er oppgaven båndlagt (konfidensiell)?
(Båndleggingsavtale må fylles ut)

ja nei

- Hvis ja:

Kan oppgaven publiseres når båndleggingsperioden er over?

ja nei

Er oppgaven unntatt offentlighet?

(inneholder taushetsbelagt informasjon. Jfr. Offl. §13/Fvl. §13)

ja nei

Dato: 23.05.2014

Antall ord: 6529

Forord: Jeg vil takke Norges Sjakkforbund som ved flere anledninger har vært behjelpelige med informasjon jeg har trengt til oppgaven. Jeg vil også rette en stor takk til Hans Olav Lahlum, som ga meg gode råd til hvordan jeg kunne angripe oppgaven. Ikke minst vil jeg takke respondentene som stilte opp til intervjuer på en entusiastisk måte.

Til slutt vil jeg takke veilederen min Oskar Solenes, for gode råd og samtaler underveis i prosessen.

Sammendrag

Det har vært spennende å jobbe med oppgaven. Felles for alle jeg har pratet med er hvor imøtekommende alle har vært. Flere av de som har tatt seg tid til å stille opp til intervjuer eller hjelpende samtaler er ressursterke mennesker som har svært travle timeplaner, med interesser helt andre steder enn i en skoleoppgave. Allikevel var det ingen som avslo meg da jeg kontaktet dem, og jeg fikk inntrykk av at de møtte meg med stor entusiasme. De virket svært interesserte, og ville bidra til at sjakken skulle portretteres korrekt i denne oppgaven. Uavhengig av intervjuene endte samtالene vi hadde ofte i lange og for meg, givende diskusjoner.

Innholdsfortegnelse

1.0 Innledning	1
1.1 Problemstilling.....	2
2.0 Teori/Litteratur	3
2.1 Motivasjon.....	3
2.2 Barns motiver for deltakelse i organisert idrett	4
3.0 Metode	5
3.1 Forskningsdesign	5
3.2 Fordeler og ulemper	5
3.3 Populasjon og utvalg.....	7
3.4 Etske sider	8
4.0 Intervju.....	10
4.1 Åpent individuelt intervju	10
5.0 Resultat	12
5.1 Tidlig konkurranse	12
5.2 Motivasjon	13
5.3 Press	15
6.0 Konklusjon/Diskusjon.....	17
6.1 Tidlig konkurranse	17
6.2 Motivasjon.....	18
6.3 Om press	19
6.4 Forslag til videre undersøkelser	21

Referanseliste

Vedlegg

Intervjuguide 1

Intervjuguide 2

Intervju respondent 1 - 5

Refleksjonsnotat 1-5

Norges Idrettsforbunds Barneidrettsbestemmelser

1.0 Innledning

Sjakk er ikke definert som en idrett, og Norges Sjakkforbund er ikke tilknyttet Norges Idrettsforbund (NIF). Dette gjør at Norges Sjakkforbund i stor grad kan bestemme retningslinjer for sine egne medlemmer.

Forbund som er tilknyttet Norges Idrettsforbund må følge NIFs barneidrettsbestemmelser. (se vedlegg NIFs barneidrettsbestemmelser) Bestemmelsene er absolutte regler som skal overholdes, etterleves og håndheves. Rettighetene og bestemmelsene må sees i sammenheng (www.idrett.no 2009).

Idrettens barnerettigheter er et politisk virkemiddel for å sikre barnet som individ og aktiv idrettsutøver. Trenere, ledere, foreldre og organisasjonsledd er ansvarlig for å følge opp disse i praksis (www.idrett.no 2009).

Innad i sjakkmiljøet er det en utbredt oppfatning, at konkurranse fra tidlige stadier er absolutt nødvendig for å kunne nå et internasjonalt elite-nivå. Et parti vil definere en vinner, og en taper av sjakkpartiet, og ved å avlese resultatlistene etter en sjakkturnering, vil man fort kunne observere hvilke spillere som vinner flest partier. Vi vet det arrangeres sjakkturneringer for barn helt nede i 7-års alderen, resultatene herfra summeres også i en ratingliste. Dette ville ikke vært mulig å gjennomføre for en organisasjon tilknyttet Norges Idrettsforbund. Først når barna blir 13 år, vil dette være passende etter NIFs modell.

En forskjell mellom sjakk og idrett organisert gjennom NIF, er alderen utøverne begynner med konkurranse der resultat er tellende. Hvilke konsekvenser dette har for sjakkspillerne er ikke kjent. Det er noe av årsaken til valg av tema og problemstilling for denne oppgaven.

Norges Idrettsforbund har som fokus at lek skal være i sentrum for barneidrett. Frykten for at konkurransen skal ta over for de verdiene idretten skal lære barna er sentral. Vi har alle opplevd overivrige foreldre, trenere og ledere innen breddeidretten som virker å ha mistet kontakten med hva som er kjernen til at barn skal drive med idrett. Med barneidrettsbestemmelsene lar disse forholdene seg enklere regulere, og NIF har myndighet til å gripe inn som en overordnet organisasjon om det skulle være nødvendig.

Før jeg har forhørt meg i sjakkmiljøet, har jeg en antagelse, om at lignende forhold finnes i sjakk. Jeg tror at sjakkclubbene, og sjakkforbundet, har egne rutiner for slike situasjoner. Inntrykket jeg sitter med, før denne oppgaven, er at synet på hvordan sjakkforbundet tilbyr konkurranse for sin yngste medlemmer, er svartmalt av medier og synsere. Det skal bli spennende å lære hva spillere og trenere innen sjakk selv mener om modellen de er en del av.

Det finnes flere grunner til at jeg valgte dette som tema for min bacheloroppgave. For det første har jeg, som så mange andre i Norge, nylig fått øynene opp for sjakk. I tillegg er det interessant å undersøke en modell som har fått fram verdens beste sjakkspiller. Sjakk er et spill som spilles av over 600 millioner mennesker, og verdens beste kommer fra et land uten noen særlig historie eller kultur for sjakk, og med en populasjon på bare fem millioner innbyggere. Naturligvis skyldes dette et stort talent, men uten det riktige miljøet og den riktige tilretteleggingen, er det nok ikke sikkert at Magnus Carlsen hadde vært verdensmester og verdens beste sjakkspiller i dag. Jeg skal intervjuer mennesker som både har trent med, spilt mot, og som har vært en del av det samme miljøet som har fått fram verdens beste sjakkspiller.

1.1 Problemstilling

Problemstillingen jeg har kommet fram til er:

Hvordan har talenter i sjakk blitt påvirket av tidlig konkurranse?

Oppgaven skal fungere som en undersøkelse av en alternativ modell som trosser Norges Idrettsforbunds barneidrettsbestemmelser. Hvert år konkurrerer barn i 7-års alderen i sjakkturneringer rundt omkring i Norge. Barna konkurrerer på samme måte som voksne, helt fra de begynner med sjakk.

I denne oppgaven vil jeg undersøke hvordan dette har påvirket talenter i sjakk som har vokst opp med konkurranse helt fra begynnelsen av. Det finnes mange spørsmål å stille, og jeg vil fokusere på hvordan de selv opplevde denne modellen. Skaper denne formen for konkurranse ekstra press for barn? Kan det være at denne modellen har gitt fordeler eller ulemper også utenfor sjakkspillet? Hvorfor har de i det hele tatt tillatt denne modellen? I

og med at de fleste særforbund og organisasjoner er underordnet NIF, står sjakk ganske alene om å følge en slik modell i Norge.

2.0 Teori/Litteratur

2.1 Motivasjon

Motivasjon handler om de drivkrefter som får oss til å handle; den prosess som setter i gang, gir retning til, opprettholder og bestemmer intensiteten i våre handlinger (Kaufmann & Kaufmann, 2006, s.43)

En av mange motivasjonsteorier er McClellands behovsteori, der blant annet prestasjonsmotivasjon er et element. Den beskriver at prestasjonskrav er ett av tre sentrale menneskelige behov. Kaufmann og Kaufmann (2006, s.44) definerer prestasjonsmotivasjon som et behov for å yte i form av håp om suksess og frykt for nederlag. Prestasjonsmotivasjon kan da tenkes som en indre motivasjonskilde med to elementer; håp om suksess og frykt for å mislykkes. I en prestasjonssituasjon og under press, vil man bli trukket mellom disse to. En mennesketype som både er høy på håp om suksess og lav på frykt for nederlag vil i følge dette være best i en prestasjonssituasjon. McClelland sier også at det ikke bare er egen vurdering av sannsynligheten av dette som avgjør, men at det også er avgjørende hvilken verdi eller mening det har for oss.

Hvor man plasserer årsaken til egen suksess eller fiasko sier noe om hvor man er plassert med hensyn til prestasjonsmotiv (Bunkholdt, 2005). Barn som tidlig blir oppmuntret til å klare ting selv (mestre), og til å være selvstendige, utvikler ofte sterke ønsker om å prestere. De har høy selvtilit, og undersøkelser viser at de ofte får de jobbene de vil ha. Dette skjer ved at de utvikler positive forventninger til seg selv, evne til realistisk vurdering av årsaker til at de gjør det godt eller dårlig og til å velge typer oppgaver som bekrefter prestasjonsnivået (Bunkholdt, 2005, s.240).

Subjektiv mestringssevne sier noe om hva et individ tror det kan klare i forhold til en bestemt oppgave. Forskning viser at individets egen oppfatning av sin mestringssevne ofte

kan være mer utslagsgivende enn dets rent objektive målbare evner (Kaufmann & Kaufmann 2003, s.53). Personer med høy subjektiv mestringsevne reagerer positivt og offensivt på negative tilbakemeldinger, de som har lav subjektiv mestringsevne reagerer ofte negativt og defensivt (Kaufmann & Kaufmann 2003, s.53).

Ytre motivasjon er belønning i tradisjonell forstand, som lønn, bonus, frynsegoder osv. Indre motivasjon er den motivasjonsenergien som ligger i selve arbeidsutførelsen (Kaufmann & Kaufmann 2003, s.51).

2.2 Barns motiver for deltakelse i organisert idrett

Et amerikansk studie, presentert av Ewing & Seefeldt (1996), hadde som et av formålene å undersøke hvorfor barn deltar i organisert idrett. Gutter og jenter i både skoleorganisert og ikke-skoleorganisert idrett hadde sammenfallende resultater, og deres kommentarer stemte overens med tidligere forskning på motivasjon og deltakelse (Gould & Horn, 1984). De fleste barn deltar for å ha det gøy. Andre motiver som gikk igjen var; å gjøre noe de var gode på, bedre ferdigheter, oppnå trening og komme seg i form, være med venner og skape nye vennskap, og konkurranse (Gould & Weinberg 2006).

I figur 1 ser vi de ti mest valgte svaralternativene som barna brukte da de ble spurt om hvorfor de deltok i idrett.

Children and Sport Psychology

Motives for Participation in Youth Sports	
Reasons for Participating in Nonschool Sports	
Boys	Girls
1. To have fun	1. To have fun
2. To do something I'm good at	2. To stay in shape
3. To improve my skills	3. To get exercise
4. For the excitement of competition	4. To improve my skills
5. To stay in shape	5. To do something I'm good at
6. For the challenge of competition	6. To learn new skills
7. To get exercise	7. For the excitement of competition
8. To learn new skills	8. To play as part of a team
9. To play as part of a team	9. To make new friends
10. To go to a higher level of competition	10. For the challenge of competition

Fig. 1.

Å sammenligne amerikansk idrett, med europeisk, og i dette tilfellet, skandinavisk (norsk) idrett, kan i flere sammenhenger være vanskelig. Ofte står skoleverket svært sentralt i organiseringen av amerikansk idrett, til forskjell fra den frivillige organiseringen som preger vår idrettsmodell. For å utjevne noe av det som kan være idrettskulturelle forskjeller, bruker jeg svarene fra de barna som deltok i 'nonschool sports'. På denne måten vil resultatene i noe større grad kunne sammenlignes med idrett organisert slik vi er vant med i Norge.

3.0 Metode

Metode er en måte å gå fram på for å samle inn empiri, eller da det vi kalte data om virkeligheten. Metoden er da et hjelpemiddel til å gi en beskrivelse av den såkalte virkeligheten. (Jacobsen, 2005, s.24)

3.1 Forskningsdesign

Design, eller undersøkelsesopplegg, kan sees på som en plan for å bestemme en egnet metode å samle inn strukturerte data om problemstillingen. (Grennes, 2004) Et slikt design kan enten være et strukturert design, vanligvis kvantitativt design, eller et fleksibelt design, vanligvis kvalitativt design. Valg av forskningsdesign vil påvirkes av hva som er mulig å få til rent praktisk, hvilke data som kan være tilgjengelig, og hva man ønsker å få til. Jeg har valgt en problemstilling om et felt det er gjort lite forskning på tidligere og målet er å prøve finne ut av noe, utforske og forstå. Da målet ikke er å forklare eller generalisere, men å prøve forstå, velger jeg et undersøkende fleksibelt opplegg.

Jeg ønsker å studere eget innsamlet materiale med intervjuer av noen utvalgte nøkkelinformanter, og se hva som dukker opp. Fordi jeg har valgt en eksplorerende problemstilling i et felt der det finnes lite forhåndsinformasjon å hente, er det helt nødvendig med bruk av en åpen metode for å kunne besvare det jeg lurer på. Den kvalitative metoden en åpen metode, der forskeren forsøker å legge så få føringer som mulig på den informasjonen som skal samles inn. (Jacobsen, 2005 s.127)

3.2 Fordeler og ulemper

Den store styrken med den kvalitative tilnærmingen er åpenheten metoden tillater, og at den legger få restriksjoner eller avgrensinger når det gjelder svarene respondentene vil gi.

Forskerne påtvinger ikke de undersøkte faste spørsmål med faste svarkategorier. Dette får fram den ”riktige” forståelsen av et fenomen eller en situasjon, og det er de som undersøkes som i stor grad definerer hva som er den ”korrekte” forståelsen (Jacobsen 2005, s.129).

En annen fordel som Jacobsen trekker frem er nærheten mellom den som undersøker, og den/de som blir undersøkt (2005 s.129). Metoden tillater meg aktiv samtale med respondent, en viss mulighet for å sjekke forståelse av spørsmål og tema. Jeg har også mulighet til å respondere på etterspurt avklaringsbehov på spørsmål og tema.

Det finnes også flere ulemper ved bruk av kvalitativ metode. En er at den er ressurskrevende. Intervjuene kan ta lang tid, og medfører ofte at vi må nøye oss med få respondenter. Med få respondenter må man stille spørsmål til om utvalget er representativt for andre enn seg selv. Kvalitative tilnærminger vil som regel ha problemer med den eksterne gyldigheten (Jacobsen 2005, s.130). Da min oppgave spør informanter blant et lite utvalg og ikke har til hensikt å generalisere eller presentere stor overførbarhet blir ikke eksterne gyldighet så sentral.

Det bør også nevnes at metoden er sårbar for ferdighetene til undersøkeren som utfører studiet. Kvaliteten på undersøkelsen kan variere med evnen til å lytte aktivt, ha et undersøkende og åpent sinn, og utvise sensitivitet.

Man kan også risikere at nærheten som oppstår mellom respondenten og intervjueren kan bli for tett, at undersøkeren blir fanget av det han eller hun studerer. Dette kan føre til svekket evne til kritisk refleksjon (Jacobsen 2005 s. 130). Jeg har prøvd å kompensere ved å stadig minne meg på, at jeg står midt i prosessen, både som observatør og deltaker. Jeg må derfor ha oppmerksomhet på det og stadig utfordre meg selv med kritiske spørsmål.

Man må stille spørsmål ved om intervjuobjektet klarer å svare oppriktig (Jacobsen 2005 s. 130). Gjennom og under intervjuene brukte jeg en refleksjonsprosess for å vurdere åpenhet og ærlighet gjennom intervjusituasjonen, noe jeg synes jeg lykkes bra med. Allikevel merket jeg forskjell og noen begrensninger i telefonintervju kontra personlig intervju. Jeg la vekt på å prøve å skape en god atmosfære i intervjuene. Dette synes jeg at jeg klarte.

Jeg skjønner gjennom arbeidet med valg av forskningsdesign at eksplorativt design slik jeg velger kan ha utfordringer om sin *troverdighet* så jeg bestemmer meg for å være forsiktig og legge innsats på å dokumentere så godt jeg kan hvordan jeg har gjennomført undersøkelsen.

3.3 Populasjon og utvalg

Med populasjon mener vi alle de undersøkelsesenheterne vi ønsker å uttale oss om (Jacobsen 2005, s.80). I denne oppgaven er jeg interessert i å finne ut av hvordan tidlig konkurranse har påvirket talenter i sjakk. Jeg har fra begynnelsen av avgrenset populasjonen til å gjelde kun spillere som på et visst tidspunkt har blitt kategorisert som talenter. Jeg har valgt å gjøre et utvalg, som er en undergruppe av populasjonen (Jacobsen 2005, s.80). Dette har jeg gjort fordi det vil være for ressurskrevende å skulle intervju alle de sjakkspillerne som oppfyller kravene jeg har satt for å kunne defineres som et talent.

Etter en innledende samtale med sjakkhistoriker og tidligere landslagstrener i sjakk, Hans Olav Lahlum, kom jeg fram til hvordan jeg skulle gjøre mitt utvalg. Jeg har gjort mitt utvalg på følgende måte:

Det er vanskelig å presist skulle definere et talent. Jeg kunne ha brukt standardiserte ELO-lister som er de internasjonale rangeringslistene i sjakk. Disse endrer seg svært ofte, og Lahlum hadde en annen idé som ville gjøre jobben enklere, men samtidig presis. Jeg satt derfor som et krav at sjakkspillerne skulle ha deltatt i internasjonale turneringer i ung alder. Nordisk mesterskap, Europamesterskap, og Verdensmesterskap i aldersbestemte klasser er eksempler på slike turneringer. Turneringene er ikke åpne, altså må man fortjene sin plass for deltakelse.

Mitt utvalg består av to grupper spillere. På den ene siden finner vi spillere som deltok i slike turneringer, ble ansett for talenter å være, men som på et eller annet tidspunkt mistet interessen, og sluttet med sjakk på det nivået de hadde spilt på. På den andre siden finner vi spillere som deltok i slike turneringer, ble ansett for talenter å være, og som fortsatte med sjakk, og fortsatt spiller på et høyt nivå.

Når det gjelder vurdering av generell kvalitet ved kilden er jeg fornøyd med mitt utvalg av respondenter. Jacobsen skriver at vi må være kritiske til hva slags kunnskap og

kompetanse respondentene har. Her fikk jeg en bekreftelse på treff av nøkkelinformanter i og med at to av spillerne (Agdestein og Hammer) jeg har intervjuet, nylig ble tatt ut til OL i sjakk.

Han skriver også at vi bør ha flere kilder for å danne et godt bilde av situasjonen vi ønsker å kartlegge (Jacobsen 2005). Mitt utvalg av respondenter består av mennesker med varierende alder, begge kjønn, som har erfart det samme systemet, uavhengig av hverandre. De har opplevd sjakkmodellen fra ulike deler av landet, og på ulike tidspunkt grunnet aldersforskjeller. Jeg vurderer det slik at ingen av respondentene har egeninteresse i saken, de skal kun svare på hvordan de selv opplevde å være en del av modellen. Jeg synes dette danner grunnlag for å kunne gi gyldighet til svarene og informasjonen jeg skal innhente.

Jeg stilte stort sett de samme spørsmålene til begge puljer, med noen naturlige forskjeller.

Undersøkelser skal alltid forsøke å minimere problemer knyttet til gyldighet (validitet) og pålitelighet (reliabilitet) (Jacobsen 2005 s. 213). Jeg har valgt å stille omtrent de samme spørsmålene til samtlige av intervjuobjektene. Dette for å prøve å se om jeg finner bestemte sammenhenger, likheter, eller ulike oppfatninger av en situasjon som har vært nokså lik for alle respondentene. Alle jeg har intervjuet har opplevd 'fenomenet', og de kan derfor betraktes som førstehåndskilder (Jacobsen 2005).

3.4 Etiske sider

Når vi gjennomfører en undersøkelse er det viktig å ta etiske hensyn. Blant disse finner vi; Informert samtykke, krav til privatliv, krav til korrekt gjengiving av svarene (Jacobsen 2005).

Til å begynne med må vi vurdere hvor mye vi skal fortelle respondentene om hensikten med undersøkelsen. Ut fra metodiske hensyn må vi vurdere om vi ønsker å skjule undersøkelsens hensikt. Ved å gi for mye informasjon til respondentene risikerer vi å skape en trussel mot undersøkelsens pålitelighet (Jacobsen 2005).

Jeg har valgt å oppgi problemstillingen min til respondentene uten å utdype noe særlig mer. Jeg svarte på spørsmål i de tilfellene der respondentene ønsket å vite mer om

undersøkelsen. Disse spørsmålene oppfattet jeg kun som et resultat av at respondentene likte problemstillingen jeg presenterte, og at de ble interesserte. Samtlige jeg kontaktet, ønsket å delta.

Informert samtykke sier noe om at den som undersøkes skal delta frivillig i undersøkelsen. Jeg ga respondentene valget om å forbli anonyme, dette kunne de bestemme seg for på et hvilket som helst tidspunkt. To av respondentene ønsket dette.

De som undersøkes, har rett til et privatliv. Det vil si en frisone i livet som ikke nødvendigvis skal undersøkes (Jacobsen 2005 s. 47). Her er det viktig å være klar over at hva som oppfattes som følsom informasjon er svært individuelt. Tre av de fem respondentene synes at anonymitet var unødvendig etter å ha svart på spørsmålene. De to siste hadde ikke problemer med spørsmålene, eller temaet de ble stilt ovenfor. Grunnen var rett og slett at respondentene ikke ønsket at deler av livet skulle være tilgjengelig for andre å lese. Som Jacobsen skriver var altså informasjonen følsom for to, mens de andre ikke følte det på samme måte.

Når jeg nå har to respondenter som ønsker å opptre anonymt i denne undersøkelsen, er det viktig at jeg sørger for at det ikke er mulig å identifisere dem. I og med at populasjonen jeg har gjort et utvalg fra er såpass stor (svært mange har opp gjennom årene deltatt i internasjonale turneringer i sjakk), og at jeg ikke har satt noen tidsramme for når populasjonen min har vært aktive, så var det ikke noe problem å holde identitetene ukjent.

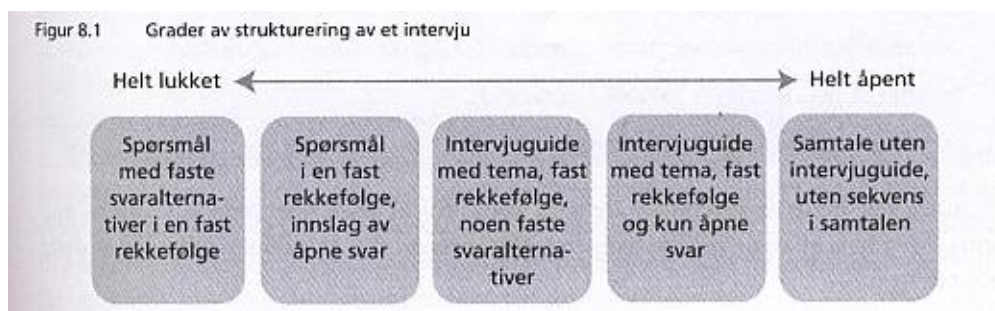
Krav til riktig presentasjon av data handler om at vi skal forsøke å gjengi resultater fullstendig og i riktig sammenheng (Jacobsen 2005). Et enkelt sitat vil fort kunne misforstås om vi ikke bruker det i riktig sammenheng. Riktig presentasjon innebærer også at vi ikke skal forfalske data og resultater (Jacobsen 2005).

4.0 Intervju

4.1 Åpent individuelt intervju

Jeg har valgt å bruke åpne individuelle intervjuer som fremgangsmåte i forsøket på å belyse min problemstilling. Det fungerer som samtaler mellom intervjuer og respondent der innholdet i liten grad er bestemt fullstendig på forhånd (Jacobsen 2005, s.140).

Intervjuformen er den vanligste datainnsamlingsmetoden innenfor kvalitativ metode.

Figur 8.1. (Jacobsen, 2005, s.145)

Som vi ser i figur 8.1 har det åpne intervjuet grader av strukturering. Jeg valgte intervjuguide med tema, fast rekkefølge på spørsmålene, og kun åpne svar. I tillegg stilte jeg oppfølgingsspørsmål der det var naturlig, og mottok avklaringer der respondentene ønsket for sin forståelse, så ingen av intervjuene ble derfor helt like.

Av de fem respondentene jeg har intervjuet i denne oppgaven ble tre av intervjuene gjennomført ved møter, og de siste to over telefon.

Mellom hvert intervju brukte jeg også et evalueringsskjema der jeg vurderte ulike aspekter ved intervjuet jeg nettopp hadde gjennomført. Disse skjemaene har flere formål. Som nevnt er mengden data man samler inn gjennom kvalitativ tilnærming stor.

Evalueringsskjemaene fungerer som en prosess for datareduksjon. Analysedelen begynner med skjemaene, jeg prøver å bevisstgjøre meg selv som observatør. Jeg begynte å notere mønstre og gjentakelser, samt se etter nye strukturer og mekanismer. Jeg fikk også anledning til å vurdere om jeg trengte å gjøre justeringer underveis, noe jeg valgte å gjøre. Blant annet endret jeg ordlyden i problemstillingen min.

Min opprinnelige problemstilling var: "Hvordan har talenter i sjakk blitt påvirket av tidlig selektering og konkurranse". Underveis under intervjuene, og i analysedelen oppdaget jeg at selektering ikke ga mening. Jeg kunne ikke lenger finne relevans for det, og jeg valgte å

ta det vekk for å spisse problemstillingen.

For å maksimere tillit til rapporten, prøver jeg å legge stor vekt på det metodiske, og prøve å gi leseren selv nok informasjon til å avgjøre hvorvidt resultatene kan overføres til andre settinger.

Slik kan begrepet reliabilitet gå mer over til pålitelighet [...] som sikter til forskerens dokumentasjon av sine data, metoder og avgjørelser gjennom prosjektet (Ryen 2002). Jeg bestemmer meg derfor for at jeg underveis i oppgaven skal være veldig opptatt av refleksjon og ha med en selvkritisk beskrivelse av hvordan den er gjennomført.

Jeg bestemmer meg derfor for å ta opptak av alle intervjuer, og lage nøyaktige utskrifter av alle intervjuer som vedlegg, for å unngå at jeg påvirker data. Jeg oppnår da at data er så konkrete som mulig og ikke er undersøkerens rekonstruksjon av det de sa.

I utskriftene legger jeg vekt på å få med meta-kommunikasjon som tenkepauser og detaljer slik at leseren selv kan ta noe del i dette, og jeg kan huske ved seinere gjennomgang.

Et annet bidrag til reliabilitet er at jeg prøver så godt jeg kan å redegjøre for prosedyrene ved datainnsamling og notater. Jeg bestemmer meg for å bruke en enkel mal, hvor jeg umiddelbart etter hvert intervju noterer ned umiddelbare inntrykk og refleksjoner (se vedlegg refleksjonsnotat). Disse bruker jeg til selvrefleksjon og sammenlikning mellom intervjuene, og notere eventuelle nye inntrykk ettersom jeg går igjennom intervjuene igjen.

Robson (2002) beskriver faren ved å lett bli overveldet av datamengde i kvalitativ undersøkelse, og anbefaler tiltak for datareduksjon.

Jeg har valgt å prøve finne noen konseptuelle kategorier i datamaterialet, ved å prøve kode datamaterialet i intervjuene. Dette er en åpen koding for beskrivelse, en slags merkelapper på innholdet intervjuene. (se vedlegg intervju respondent 1-5)

5.0 Resultat

5.1 Tidlig konkurranse

Om emnet sier verdensener og verdensmester i sjakk, Magnus Carlsen, følgende til VG: *”For min del var det avgjørende at jeg fikk matche meg i barneturneringene og også mot voksne. Jeg hadde spilt masse internasjonale turneringer før jeg var 12. Man kan få til mye med trening, men spilletrening er helt avgjørende”.* (pluss.vg.no. 2012)

På spørsmål om han tror han kunne blitt best i verden hvis sjakk måtte følge barneidrettsbestemmelsene svarer han: *”Nei, nei, det kunne jeg ikke. For å si det sånn: Jeg kunne ikke ha blitt stormester da jeg var 13”.* (pluss.vg.no. 2012)

Flere av mine respondenter sier det samme som Carlsen. De mener at man sannsynligvis kunne fått til god trening også uten resultatorientert konkurranse, men at for å nå helt opp er det også helt nødvendig med slik konkurranse.

Blant annet sier Simen Agdestein følgende: *”For å få fram Magnus Carlsen var det hvertfall helt nødvendig.”*

Agdestein har i perioder trent Magnus Carlsen, og er selv en av Norges beste sjakkspillere. Han har som best vært ranket blant de tjue beste i verden. Etter å ha blitt stilt et spørsmål som lurer på om han kunne ha vært en like god sjakkspiller i dag, uten den tidlige konkurransen, svarer han:

”Nei, ikke i det hele tatt. Man må begynne så tidlig som mulig... ...Jeg tror det er som å lære seg språk. Jo tidligere du begynner, jo bedre er det.”

Han svarer også på hvorfor han mener det er nødvendig med tidlig konkurranse og matching.

”Barn lærer på en helt annen måte enn voksne, de lærer det intuitivt, på en annen måte. Så alt som har med teknikk å gjøre, tror jeg er riktig å lære tidlig. Sjakk er en teknikk-sak. Man må få det inn tidlig mens sinnet er åpent. Jeg tror det er noe med det å være barn, og

det å være mottakelig.”

5.2 Motivasjon

I spørsmålet om hvordan de utvalgte talentene har blitt påvirket av tidlig konkurranse var det motivasjon som mest tydelig utmerket seg som felt.

Respondent Anonym1, sier ” *Turneringene var en kjempemotivasjon. Å få reise gratis til utlandet.. ..sammen med jevnaldrende fra hele verden. Og det var flotte arrangementer, og mange ting utenom selve sjakkspillingen også. Å få reise på de (turneringene) var noe som motiverte enormt”.*

Lignende svar fikk jeg av de fleste intervjuobjektene. Torstein Bae sier

”Jeg husker det som veldig trivelige opplevelser, det var jo mest sosialt ofte. Man var jo selvfølgelig opptatt av å gjøre det bra, men ofte var man jo på tur med kamerater, så det var trivelig.”

Jon Ludvig Hammer: *”Det var jo gøy. Det er noe med det når man reiser rundt og det er mange andre barn, og noen litt eldre også for så vidt. Jeg husker det som ganske spennende.”*

Respondent Anonym2: *”Jeg spilte fordi det var gøy med konkurranser. Gøy å konkurrere”*

Etter å ha sett disse svarene, ville jeg finne ut litt mer av hvordan det å spille turneringene påvirket motivasjonen videre.

Om det å tape i turneringer svarte respondent Anonym1 følgende; *”Det var aldri sånn at jeg vurderte å legge opp på grunn av dårlige resultater. Det gikk litt i bølger, en periode var det jo mest gode resultater, men det kommer alltid noen litt dårligere resultater, men da tror jeg bare det gjorde at jeg trente enda mer”.*

Respondent Anonym2 ble ikke påvirket av tap på samme måte.

”Egentlig så motiverte ikke det meg noe særlig. Det var ikke sånn at jeg trente ekstra hardt

for å komme tilbake neste gang.”

Torstein Bae utdyper betydningen av resultatutfall noe mer nyansert. *”Det var noe som kunne være en skikkelig nedtur. Jeg tror nok at om jeg hadde tapt veldig mye, så er jeg ikke sikker på at jeg hadde fortsatt med det”.*

Flertallet av respondentene svarer kort og direkte at seiere i turneringer fungerte veldig motiverende. Respondent Anonym2 svarte her avvikende sammenlignet med de andre intervjuobjektene:

”Det var jo alltid gøy å vinne, men jeg trente veldig lite. Treningen min var så dårlig og sikkert ganske jevn uansett. Jeg vil egentlig si at verken det å tape eller vinne påvirket meg mye”.

Jon Ludvig Hammer understreker viktigheten av balanse i tap/vinn-regnskapet.

”Det er kanskje ironisk, men jeg tror at både det å tape og det å vinne er motiverende. Så lenge det skjer i doser. Går man en lang tid uten å vinne, så tror jeg det tærer veldig på deg. Da ryker du nok”.

Om hva som fungerte som en driver sier Jon Ludvig Hammer; *”Jeg likte å konkurrere og jeg likte å vinne, og jeg hatet å tape. Det driver deg”.*

På spørsmål om frykten for å tape ofte ble større enn ønsket om å vinne, sier Simen Agdestein; *”Det er veldig gjennomgående det du spør om der. Det kan fort vekk skje. Non klinker til, totalt fryktløst, og de blir bedre. Kanskje koster det litt poeng her og der, men man må ta sjanser. På sikt er det definitivt måten å gjøre det på”.*

På samme spørsmål svarer Torstein Bae; *”Ja, det er jo veldig mange som har det av sjakkspillere. Det er derfor man ser alle disse som blir enige om remis veldig fort, det er noe man ser med barn også dessverre, både barn og vokse – at man syns det er mye verre å tape egentlig, enn det er morsomt å vinne. Og i en del tilfeller ser man at begge parter er godt fornøyd med uavgjort for da tapte man hvertfall ikke”.*

Jon Ludvig Hammer forteller *” Det er noe med tradisjonen i sjakk også, at etter partiet så*

er det vanlig å spørre motspilleren om man skal gå gjennom partiet sammen, og sjekke om det er noe vi kunne gjort bedre, og det er jo en del av en mentalitet om å spille best mulig, om å prøve å forbedre seg”.

En annen interessant observasjon, som jeg kommer tilbake til litt senere i oppgaven, handler om hvor bevisste respondentene var som barn på de ulike temaene jeg spurte om. Jon Ludvig Hammer nevnte dette flere ganger, blant annet her: *”Jeg synes også i veldig mange av disse spørsmålene er det veldig vanskelig å huske tilbake på hva man selv tenkte så mange år etter”.*

5.3 Press

Flere av respondentene sier tydelig at det oppsto et press om å gjøre det godt i turneringer. Torstein Bae sier *”Ja, jeg vil absolutt si at det oppstod et press fra meg selv... ...For min del ble det viktig for meg selv å kunne gjøre det bra, og da merket jeg også at det ble et press. Jeg kunne være veldig nervøs, så nervøs at det egentlig kunne være ubehagelig som barn. ...Men det var på en måte så høyt spenningsnivå, det var jo noe av det som kanskje var morsomt også, samtidig som det var veldig ubehagelig.”*

Som en følge av dette svaret lurte jeg på om han som barn fikk noen form for oppfølging av sjakkklubben eller arrangøren i slike situasjoner, noe han svarte at han ikke fikk. *”Jeg tror ikke man har noen kultur der man er flinke til å følge det opp, men det finnes sikkert noen som er obs på det og følger det opp, men det er ikke satt i system”*

Respondent Anonym1 er enig i at det oppstod et press fra seg selv. *”Det kom mest fra meg selv.. ...Så lenge presset ikke ble for mye, og gjorde at jeg spilte dårlig, så følte det veldig bra når man hadde et press – og klarte å innfri forentningene”.*

Simen Agdestein opplevde det annerledes. *”Jeg hadde et veldig fokus på bare sjakken, og ingenting annet. Jeg var fri for press på mange mulige måter tror jeg.. ...Går det godt i forhold til det man forventer hele veien, så frir man seg fra en del slike situasjoner. Så jeg*

vil si at jeg var fullstendig fri fra press, egentlig.”

Simen Agdestein forteller om hvordan Magnus Carlsen bukket under for presset som oppstod i siste runde av kandidatturneringen i forkant av hans VM-match. *”Selv Magnus ble nervøs, i den siste runden i kandidatturneringen. Da kollapset han jo helt, så tapte han. Men så tapte jo sannelig han andre også, også gulla han (Magnus) videre allikevel, til en VM-match”.*

6.0 Konklusjon/Diskusjon

6.1 Tidlig konkurranse

Da jeg begynte denne oppgaven, startet jeg med å avgrense populasjonen min til kun å gjelde talenter i sjakk. Det betyr at respondentene som er min hovedkilde til datainnsamlingen som er foretatt, alle har oppnådd en form for suksess som sjakkspillere. Det betyr samtidig, at svarene jeg har fått inn ikke kan si noe om sjakkmodellen som helhet. Det jeg imidlertid kan prøve å mene noe om, er hvordan modellen har påvirket talentene som gjennom modellen har opplevd suksess.

Jeg hadde liten kunnskap om sjakk da jeg begynte med denne oppgaven. Det var derfor viktig for meg å undersøke om, og eventuelt hvorfor, tidlig konkurranse (som trosser barneidrettsbestemmelsene) finnes i sjakk.

Som vist i resultatkapittelet er flertallet av respondentene samstemte hva gjelder viktigheten av tidlig konkurranse. Vår fremste sjakkpersonlighet, Magnus Carlsen, mener at han ikke kunne vært i nærheten av å oppnå ting han har oppnådd, uten tilbudet om tidlig konkurranse. Carlsen fikk tittelen 'internasjonal stormester' i en alder av bare 13 år. Det er samme år som han etter NIFs barneidrettsbestemmelser ville kunne *begynne* med resultatorientert konkurranse hvis sjakkforbundet var medlem i NIF. Som han selv konkluderer med, ville oppnåelsen av stormestertittelen være umulig uten tilgang til deltakelse i internasjonale turneringer før dette (pluss.vg.no 2012).

Flere av respondentene nevner at det kun er reelle konkurransesituasjoner som gir den helhetlige muligheten til å utvikle seg fullt ut som sjakkspiller. Da jeg stilte spørsmålet om nødvendigheten av tidlig konkurranse i sjakk, stilte jeg dette som et helt åpent spørsmål uten noen spesiell kontekst. Allikevel observerte jeg at samtlige respondenter valgte en prestasjonshevende kontekst som svargrunnlag, uten noe nærmere avklaringsspørsmål. Jeg mener at dette kan tyde på at talentene har vært en del av et system som fremfor noe annet, fokuserer på prestasjoner.

Det virker rimelig at hvis målet med å spille sjakk er å nå toppnivå så er tidlig konkurranse nødvendig. Så for respondentene i denne undersøkelsen, synes det som om at tidlig konkurranse har påvirket de i en retning nærmere toppnivå enn de ville

vært uten den tidlige konkurransen.

6.2 Motivasjon

Respondentene forteller alle at den tidlige konkurransen fungerte som en motiverende faktor. Samtlige hadde positive opplevelser og minner fra deltakelse i turneringer som barn. Som vist i resultatkapittelet var det heller ikke nødvendigvis prestasjonsfokuset i selve turneringen som virket motiverende. Flere av respondentene trekker fram det sosiale samholdet som oppstod ved å reise sammen med venner.

Dette viser at noen av respondentene også var motiverte av ytre motivasjonsfaktorer, altså ikke bare av indre motivasjon.

I et amerikansk studie, foretatt av Ewing & Seefeldt (1996) ble 8000 barn spurt om å velge ulike faktorer til at de deltok i organisert idrett. Av de ti mest populære faktorene var tre av disse knyttet direkte til aktiv konkurranse. Dette stemmer godt overens med det respondentene oppga som motivasjonsfaktorer fra sine tidlige år som utøvere. Faktisk viste det seg at begge de to respondentene som etter hvert valgte å legge sjakken på hylla, forklarte at manglende uttak til turneringer sannsynligvis var en direkte årsak til hvorfor de sluttet. Jeg synes derfor dette antyder at for mitt utvalg, var konkurransen, også av typen som trosser barneidrettsbestemmelsene, mer berikende enn den var ødeleggende.

Partier i sjakkturneringer er en prestasjonssituasjon under press. Som vist i teorikapittelet vil man i følge McClellands behovsteori i slike situasjoner bli trukket mellom håp om suksess, og frykt for å mislykkes. Flere av mine respondenter bekrefter som vist i resultatkapittelet langt på vei at frykten for å tape fort kan dominere ønsket om å vinne i sjakk. Faktorer som påvirker dette kan blant annet være forventningspress i forhold til motstander, egen vurdering av viktighetsgraden for utfallet, eller rett og slett følelsen man kjenner kan komme ved de ulike utfallene. Som vist i teorikapittelet er det ikke bare sannsynlighetsberegningen av utfallsmulighetene man selv foretar seg som er avgjørende. Også hvilken verdi eller mening utfallet har vil virke avgjørende. Et tydelig eksempel på dette fikk vi se i kandidattureringen året før Magnus Carlsen spilte VM-kamp i November 2013. Der måtte han unngå tap, for å vinne plassen som utfordrer til VM-tittelen. Som

Simen Agdestein forteller i intervjuet kollapse Magnus helt, og tapte partiet han ikke kunne tape. Selv om Magnus Carlsens subjektive mestringsevne med sikkerhet kan sies å være høy, kan situasjonens alvor tyde på at verdien utfallet hadde, ble så stor at det ble for mye, selv for Magnus Carlsen. I dette tilfellet åpner det for at effekter av McClellands behovsteori overskygget Carlsens subjektive mestringsevne.

Som vist i resultatkapittelet forteller Torstein Bae at en uønsket sjakklig konsekvens av at frykten for å tape kan bli for stor, er at mange spillere er (for) raske til å godta remis (uavgjort) som resultat i partier. Slik fører en uønsket konsekvens av prestasjonsmotivasjon til en negativ utvikling for selve sjakkspillet, og faktisk også muligheter for egen læring.

6.3 Om press

Hovedoppgaven til barneidrettsbestemmelsene, er å ta hensyn til barnet som driver idretten. Man er redd for at alvorlighetsgraden blir for høy med tidlig konkurranse, at man risikerer at leken blir borte, og at de verdiene idrett står for trer til side for en prestasjonskultur som vil skade barna. Man er redd for at tidlig konkurranse vil gjøre frafallet i idretten større, noe jeg er enig i kan være en sannsynlig konsekvens.

Mine respondenter har tilhørt en modell som ikke har tatt det samme hensynet. De har konkurrert fra første stund. Som vist i resultatkapittelet svarer flertallet av respondentene at de har kjent et press som følge av den tidlige konkurransen. Som oftest følte de at presset var egenskap, og at det ikke stod folk på sidelinjen som la ytterligere press på utøverne.

Hvordan man takler dette presset er nok svært individuelt. Som tidligere nevnt har alle mine respondenter til felles, at de har vært en del av de beste innenfor sjakkmodellen. Det er nærliggende å tro at de også da har utviklet en høy subjektiv mestringsevne (self-efficacy). Som vist i teorikapittelet vil slike personer anstrenge seg mye mer for å mestre vanskelige utfordringer, og de reagerer også positivt og offensivt på negative tilbakemeldinger. Kanskje vil det bety at for mine respondenter var presset som oppstod, en kilde til motivasjon mer enn det var ødeleggende. Så på spørsmålet om modellen kan skape ekstra press for barn vil jeg si ja, men at for mine respondenter vil ikke dette nødvendigvis være negativt.

Et annet interessant funn kom også fram i intervjuene. Som vist i resultatkapittelet forteller Jon Ludvig Hammer at sjakk er et pedagogisk spill. Han forteller om hvordan det er en kultur for at spillerne etter endte partier tilbyr motstanderen å gjennomgå partiet fra start til slutt. Dette legges det også til rette for fra arrangørens side, som ofte tilbyr egne rom for slik gjennomgang. Dette skjer på tvers av alder og ferdighetsnivå. For spillerne kan dette være verdifull informasjon, som ikke bare vil hjelpe ferdighetsmessig, men som også kan fungere som en klar motivasjonsfaktor. Slike gjennomganger gjør at spillerne systematisk får hjelp til å avdekke svakheter i eget spill, og informasjonen man utveksler vil fungere som direkte læring.

En fare ved tidlig konkurranse er at man risikerer at tap kan oppleves som en traumatisk opplevelse. Med gjennomgang av partiet vil man i tråd med prestasjonsmotivasjon utvikle en evne til realistisk vurdering av årsaker til utfallet. På denne måten blir heller ikke tapet hensiktsløst. Den tidlige konkurranseformen tilbyr på denne måten en unik pedagogisk læringsmulighet, som man kanskje ikke ville fått uten konkurransen.

En observasjon jeg har gjort meg mot slutten av oppgaven, er at jeg trodde jeg ville finne klarere mønster av hvordan den tidlige konkurransen har påvirket talenter i sjakk. Det gjorde det vanskeligere å trekke klare konklusjoner enn det jeg kanskje hadde håpet på.

En årsak kan være, som Jon Ludvig Hammer er inne på, at respondentene synes det er vanskelig å huske tilbake på hva de tenkte som barn. Det viste seg mye vanskeligere å fange meninger og opplevelser fra fortiden enn hva jeg hadde trodd.

En åpenbar faktor til dette kan være tiden som har gått. En annen faktor kan være, at man som barn ikke nødvendigvis evner å reflektere på samme måte som er naturlig for voksne.

Dette er også interessant sett i lys av tematikken i oppgaven, da det kanskje kan antyde at hensynet som barneidrettsbestemmelsene ivaretar, er mer gjeldende i voksenmentalitet enn hos barn. Kanskje opplever ikke barn dette på den måten voksne tror. Som nevnt tidligere, har jeg undersøkt talenter som har vært suksessfulle og antagelig ikke møtt på den brutale virkeligheten som tidlig konkurranse kan tenkes å være for barn som ikke opplever suksess. Videre tror jeg, at modellen med tidlig konkurranse antagelig er hensiktsmessig når det kommer til toppsatsing. At dette kan gå ut over breddeatsingen er ikke utenkelig,

kanskje til og med sannsynlig.

6.4 Forslag til videre undersøkelser

Som følge av arbeidet med oppgaven, har jeg funnet emner som ikke nødvendigvis er relevant for min oppgave, men som kan være interessant for videre undersøkelser/forskning.

Et inntrykk jeg sitter igjen med er at selve organiseringen av sjakkmiljøet i Norge er veldig svak. Jeg tror det preges mye av mennesker som vil holde på med sin hobby. Med ansvar for barn har nok sjakkforbundet mye å lære fra tyngre organisasjoner. Det kunne være interessant å studere hvordan breddeorganiseringen av sjakk er.

En spennende observasjon kommer via Simen Agdesteins svar presentert i resultatkapittelet der han antyder at barn har en spesiell intuitiv tilnærming til læring. Kan det tenkes at det som med språklæring, også finnes et tidlig aldersvindu der utvikling av kognitive ferdigheter, som er så viktige i sjakk, har spesielt gode vekstvilkår? *Det* hadde vært interessant å studere.

Et interessant spørsmål som min problemstilling ikke tillater meg å drøfte, men som kanskje kan være interessant for videre forskning – hvordan påvirker presset spillerne som *ikke* har utviklet en høy grad av subjektiv mestringsevne?

Jeg vil også gi plass til litt selvkritisk refleksjon etter arbeidet. Oppgaven kunne vært angrepet annerledes: man kunne fanget inn la oss si 1000 respondenter i en spørreundersøkelse om tidlig konkurranse i et kvantitativt spørreundersøkelsesopplegg. Og også foretatt intervjuer nummer to, med mer eksplisitte dybdeintervjuer, og så triangulert datamengden mellom disse kilder.

Referanseliste

Bunkholdt, Vigdis. 2002. *Psykologi. En innføring for helse- og sosialarbeidere*. Oslo: Universitetsforlaget

Grennes, Tor. 2004. *Hvordan kan du vite at noe er sant?* Oslo. Cappelens Forlag.

Jacobsen, Dag Ingvar. 2005. *Hvordan gjennomføre undersøkelser?: innføring i samfunnsvitenskaplig metode*. 2. utgave. Kristiansand: Høyskoleforlaget

Kaufman, G og Kaufman, A. 2006, *Psykologi i organisasjon og ledelse*, Bergen. Fagbokforlaget

Ryen, Anne. 2002. *Det kvalitative intervjuet*. Fra vitenskapsteori til feltarbeid. Bergen: Fagbokforlaget.

Robson, Colin. 2002. *Real World Research. A resource for Social Scientists and Practitioner-Researchers*. Second edition. Blackwell Publishing.

Weinberg Robert S. & Gould, Daniel 2006. *Foundations of Sport and Exercise Psychology*. Fourth edition. Human Kinetics

Internettokumenter:

Farshchian, Aslan W.A. & Strøm, Ole K., 2012, Skeptisk til NIF-medlemsskap. (http://pluss.vg.no/2012/12/22/1064/1064_20315757)
(Lest 22.04.2014)

Lahlum, Hans.O., & Slottemo Lyngstad, Martin, 2013. Bare plass til en dronning. (http://pluss.vg.no/2013/10/26/1407/1407_22593927)
(Lest 22.04.2014)

Øgård, Sindre, 2012, Lahlum hjalp Carlsen unna barneidretsreglene. <http://www.vg.no/sport/sjakk/lahlum-hjalp-carlsen-unna-barneidretsreglene/a/10063539/>
(Lest 22.04.2014)

Vedlegg

Intervjuguide 1

Fortell om når og hvordan/hvorfor du begynte å spille sjakk?

- Hvem hjalp deg? Støttet deg? – var dine viktigste støttespillere?

Du deltok i nordisk mesterskap/andre internasjonale turneringer i en alder av år.

- Hva slags opplevelse satt du igjen med etter et slikt mesterskap?

- så du på deg selv som talentfull?

- ble du sett på av andre som talentfull?

- Du konkurrerte tidlig og med suksess, kan du huske hvordan du opplevde å være bedre enn andre du spilte sjakk sammen med?

- Hvor tidlig føler du at dere var bevisst på at konkurransen ikke bare handlet om enkelte sjakkpartier, men også at fokuset var rettet mot turneringen i sin helhet?

- Hvordan påvirket det forholdet ditt til de (vennene) du spilte sammen med å konstant få en bekreftelse i styrkeforholdet mellom deg og dem?

- Hvordan påvirket det motivasjonen din å tape i sjakkturneringer?

- Hvordan påvirket det motivasjonen din å vinne i sjakkturneringer?

- Vil du si at det oppstod et press enten fra deg selv, eller fra andre, om å gjøre det godt i sjakkturneringene? I så fall, på hvilken måte var dette noe som påvirket deg?

- Hvordan reagerte klubbkamerater på din suksess?

På et tidspunkt merket du vel at mange rundt deg sluttet med sjakk.

- Hva tror du er årsaken til at du fortsatte da mange sluttet?

- Var det noe du følte gikk igjen som årsak blant flere av de som sluttet?

- Hva er ditt klareste minne rundt det at et resultat enten gjorde at du følte deg bedre enn andre, eller at du følte deg dårligere enn andre?

- Hvilke forskjeller merker du på det å spille på høyt nivå som voksen, kontra det samme som barn.

- Finnes det forskjeller på det å spille sjakk (på høyt nivå) som barn i dag, sammenlignet med hvordan det var da du var på samme alder? Hvilke.

- På hvilken måte vil du si at ditt talent i sjakk, og de mulighetene du fikk gjennom sjakkkonkurranse, har påvirket deg senere?

- Hvilke ting gjør sjakkklubbene/forbundet for at det tidlige møtet med konkurranse skal oppleves mer lærerikt enn brutalt?

- Tror du at du kunne blitt en like god sjakkspiller som det du er i dag, uten den tidlige konkurransen?

--

Hva gjør klubbene/sjakkforbundet for å hjelpe de som ikke opplever den suksessen de trenger for å holde seg motivert i sjakk?

Ligger det et politisk budskap bak at NSF lar unge konkurrere?

hvordan opprettholder sjakkmiljøet verdiene barneidrettsbestemmelsene står for?

hvorfor er det nødvendig med tidlig konkurranse og matching?

Intervjuguide 2

Fortell om når og hvordan/hvorfor du begynte å spille sjakk?

- Hvem hjalp deg? Støttet deg? – var dine viktigste støttespillere?

Du deltok i nordisk mesterskap/andre internasjonale turneringer i en alder av år.

- Hva slags opplevelse satt du igjen med etter et slikt mesterskap?
- så du på deg selv som talentfull?
- ble du sett på av andre som talentfull?
- Du konkurrerte tidlig og med suksess, kan du huske hvordan du opplevde å være bedre enn andre du spilte sjakk sammen med?
- Hvor tidlig føler du at dere var bevisst på at konkurransen ikke bare handlet om enkelte sjakkpartier, men også at fokuset var rettet mot turneringen i sin helhet?
- Hvordan påvirket det forholdet ditt til de (vennene) du spilte sammen med å konstant få en bekreftelse i styrkeforholdet mellom deg og dem?
- Hvordan påvirket det motivasjonen din å tape i sjakkturneringer?
- Hvordan påvirket det motivasjonen din å vinne i sjakkturneringer?
- Vil du si at det oppstod et press enten fra deg selv, eller fra andre, om å gjøre det godt i sjakkturneringene? I så fall, på hvilken måte var dette noe som påvirket deg?
- Hvordan reagerte klubbkamerater på din suksess?

Hva gjorde at du sluttet å spille sjakk (evt sluttet på høyt nivå)?

- En eller flere spesielle årsaker?
- Hva er ditt klareste minne rundt det at et resultat enten gjorde at du følte deg bedre enn andre, eller at du følte deg dårligere enn andre?
- Hva savner du mest ved å konkurrere?
- Når du tenker tilbake nå, hva kunne fått deg til å fortsette med sjakk på samme nivå?

Noen av de du spilte med fortsatte progresjonen og er fortsatt i Norgestoppen.

- I ettertid, ser du noen forskjell på deg og på de som fortsatte med sjakk og befinner seg i toppen også i dag?
 - Angrer du på at du sluttet?
 - På hvilken måte vil du si at ditt talent i sjakk, og de mulighetene du fikk gjennom sjakkkonkurranse, har påvirket deg senere?
- (- Det å bli god i sjakk, er det noe du vil anbefale andre å strekke seg etter å bli?)

Intervju med Simen Agdestein

”Fortell om når og hvordan/hvorfor du begynte å spille sjakk?”

- Hvem hjalp deg? Støttet deg? – var dine viktigste støttespillere?

- Jeg har det i familien, Så jeg lærte spille sjakk i 4-5 års alderen. Ved å se på mine tre eldre brødre som spilte... eller mine 2 eldste brødre, da. ... Som er 10-12 år eldre enn meg.

Ehm.. så spilte jeg ingenting fra jeg var 7 til jeg var 11.

Da jeg var 11, ... så... husker jeg min far satt å så på VM partiet mellom Kortsnoj og Karpov fra delmatchen 1978 .. og da begynte jeg å interessere meg for sjakk igjen.

- Og da ble jeg på mange måter bitt av basillen, som det heter.

Og siden har det gått i sjakk ...hele tiden, - og da blir man veldig hekta.

Jeg spilte min første turnering egentlig sommern totusenog....nei 1979 - altså på nytt da.

Da var jeg faktisk 12 år gammel. Så ble jeg norgesmester 5 åre seinere, nei tre år seinere. Så det gikk veldig fort i den perioden der.

”Da du spilte som du sier første turneringen, da var du 12 år..”

-Ja..

...var det da brødre og foreldre som støtta deg – var støttespillere ..?”

- Ja, absolutt! Jeg hadde en bror som jeg spilte veldig mye med, Espen – han var to år eldre enn meg.... - også .. min far var sjakkfanatiker - absolutt.. så jeg har det definitivt innen familien...

..også har jeg jo også gjennom hele livet mitt .. alle vennene mine begynt å spille sjakk., samtidig – i kjølvannet av dette her...

Så etterhvert så.. vi vant jo skolemesterskapet på barneskole og NM med skolelaget, og Nordisk med skolelaget og.....

”Ja hvor gammel var du da, med Nordisk ..?”

- Tja nordisk for barneskole lag, det må jo ha vært rundt den alderen en 12-13 år da..

”Ja etter .. - det kommer som neste her; Når du deltok i Nordiske mesterskap , eller andre Mesterskap – for såvidt også NM, for det er jo store greier det og, husker du hva slags opplevelse du satt igjen med , sånn som .. barn ?”

Ja, det var bare positiv opplevelse fra ende til annen det, altså. Det var jo morsomt å vinne.

Jeg vet jo det var strengt forbudt å vinne, holdt jeg på å si – men ... he-he-he....

.. det var miljøet, .. det var veldig viktig, - det var 8 stykker i klassen min som

TIDLIG KONKURRANSE:
Utelukkende positivt

valgte sjakk som valgfag på ungdomsskolen, - vi fikk det opprettet - så jeg hadde miljøet i nabolaget -
Vi arrangerte turneringer også videre - , så det var en god opplevelse bare det med miljøet, -

Morsomt å gjøre framgang , - men det viktigste her er jo det sportslige .. altså sjakken i seg selv. .. at man oppdager at man blir veldig fengslet av det spillet... at de brikkene kommer til liv, da...det er liksom ikke trebrikker eller plastikklosser, det er .. de blir på en måte besjelet. Det tror jeg er litt viktig. Den dagen man merker at brikkene sine får sjel – ...da er det barna sine man snakker om, altså.

Og da blir det et liv som surkler og går inne i hodet hele tiden egentlig, - da tenker man sjakk hele tiden , - det sier jo Magnus [Carlsen] nå også - , man gjør det.

Men det er ikke så mange som har den opplevelsen ordentlig – det er endel nå som sier at sjakk er kjempegøy, - at de blir så hekta og sånn - så sjakk er fint sånn sett, .. at det har det i seg at ... at dethar det potensialet i seg til å være mer enn nok, da – av indre motivasjon, .. for å kalle det for det. – Så barn lar seg fenge av sjakk lett... og det gjorde jeg og, da - veldig, og.

”Så du på deg selv som talentfull? Da du var på den alderen?”

- Ja. Jeg tror jeg var ganske talentfull. Jeg gjorde mye forskjellig, egentlig. Men jeg tror jeg aldri tenkte,.. reflekterte over det ..egentlig..? Jeg gjorde ikke det, altså...

Jeg har ikke reflektert over det ett sekund jeg. Men jeg hadde dagdrømmer... visualisering, - jeg så for meg sjøl, sammen med verdens beste sjallspillere, - sånn dagdrømning.

Det tror jeg er viktig; at man dagdrømmer - og visualiserer. For det at da kommer endel sånne ting mye mer naturlig.

Mange har endel sånn terskler. Man sier ; nei dette er ikke meg, osv.

Begynner å bli litt god osv , og så får man sånne sperrer.

Så sånn dagdrømning, tror jeg er veldig nyttig og viktig og lurt.

Men noen sånn direkte relektering om at jeg skulle ha vært talentfull...hmm.. jeg var jo god tidlig – tok det litt som en selvfølge tror jeg .. jeg veit ikke helt jeg ... det .. ja.....

”Føler du at ble du sett på av andre som talentfull?”

- Ehh.. [liten pause]... ja .. antagelig, det var som sagt ikke noen tanke - men jeg ble jo på en måte løftet fram. Vi hadde jo en sånn ildsjel som lot meg få være med i en veldig sterk turnering når jeg var 13, .. og ble matchet mot stormestere og sånt no’..

Det var egentlig en litt modig beslutning, da – av han som gjorde det.

..eller var jeg 14?. jeg tror jeg var 13, jeg... fylte snart 14...

Eh, så jeg ble nok betraktet som et stort talent.

Men sjakk i Norge på den tiden var jo ingenting, omtrent..

Nei...?

MOTIVASJON:
Self-efficacy

..Så det var ikke noen som hadde noen ideer om no...vei, eller.. – det lå ikke noen løype forran meg, for å si det sånn, som jeg kunne gå i, - jeg måtte trække den selv.

”Ja, - Du konkurrerte tidlig og med suksess, kan du huske hvordan du opplevde å være bedre enn andre du spilte sjakk sammen med?”

Ehh....[tenkepause] .. ja det var .. eh...eh.. jeg tror det var gøy. For å si det sånn.He-he-he-he. Jeg tok det litt som en selvfølge. Jeg var så til de grader involvert i spillet at jeg reflekterte veldig lite over endel sånne andre ting altså.

Jeg brydde meg veldig lite om å konkurrerer medmot.... jeg var veldig opptatt av å mestre spillet. Og det tror jeg er en veldig konstruktiv måte å tenke på, da.

Veldig lite opptatt av å oppnå noe spesielt, eller å slå noen spesielle... – eller noe sånt no’.

- Det var bare en glød. Som var der.

”Hvor tidlig føler du at dere var bevisst på at konkurransen ikke bare handlet om enkelte sjakkpartier, men også at fokuset var rettet mot turneringen i sin helhet?”

[kort pause] ..har du lyst på en litt morsom Te ?

(ja takk !)

den her for eksempel ? Sweet chili ?

(-Suverent!)

-Bra. He-he.

Ehem.. turnering som helhet ja. Det med norgesmester som 15 åring, det handlet om å vinne den.. jeg hadde veldig lite fokus på det - jeg hadde veldig fokus på ... bare det å ha sportslige utfordringer, og .. syns det var morsomt å møte gode motstandere, og sånt no’

Jeg tror ikke jeg husker å ha hatt noe fokus på noen helhetlige resultater noen gang.

- Aldri, faktisk.

”Føler du at det var spesielt for deg, eller gjaldt de andre også? - Det er kanskje vanskelig å svare på ..?”

- Det er jo noen som har sånne ideer om at de skal bli stormestere f eks, - eller oppnå...et eller annet.

Men det er fort vekk veldig forstyrrende, da. For man må jo selvfølgelig ha fokus på oppgaven. Ikke sånne ytre mål. Det er helt elementær idrettspsykologi.

Det er veldig mange ganger fort gjort å få fokus fra annet sted, særlig når du har sånne ting som at det er noe man skal oppnå. F eks. må vinne siste runde for å oppnå et eller annet – eller vinner siste runde så vinner du 100 000 kroner f eks . – dethe-he—det skjedde ikke da, for det var ikke så masse

MOTIVASJON:
Indre motivasjon

TIDLIG KONKURRANSE:
Mestring

MOTIVASJON:
Ytre mål forstyrrer
sammenliknet med indre
drivkraft.

penger – men..

Selv Magnus ble nervøs da, når han trengte spille .. altså siste runde i den kandidattureringen,... da kollapset han jo helt ... Så tapte han.

Så tapte sannelig han andre, og – så da 'gulla' han [Magnus] videre likavel.. he-he. I VM-Match. ...He-he.

Men man prøver unngå å tenke på slike ting. Men det er ikke alltid like lett.

Jeg husker

Jeg spilte jr.-VM f eks. på hjemmebane - da tok det noen runder før jeg klarte fri meg fra det. Med en gang .. for det handlet om å bli verdensmester.

Men det er det som er kunsten, da. Å fri seg fra slike ting.

”Nå har du svart på det litt tidligere da, men jeg kjører det gjennom spørsmålene som oppsatt –

(-Ja,?..)

Hvordan påvirket det forholdet ditt til de (vennene) du spilte sammen med å konstant få en bekreftelse i styrkeforholdet mellom deg og dem?”

- Hvordan det påvirket venneforholdet? ”Ja.”

Nei...tja.. det blir jo en slags sånn rang, da – i og med at man har så veldig tydelig dette rating tallet i sjakk. – Mine venner hadde jeg jo her.. – Mulig jeg fikk litt status.

For det at jeg var god i sjakk. Og i idrett, da. Masse idrett. Jeg.... man kan jo si at man flyter litt på det, kanskje. Dette var jo mine barndomsvenner – jeg tror ikke jeg tenkte.. reflekteret over det et sekund, altså – egentlig.

Men jeg følte jo at jeg var bedre enn dem, selvfølgelig, for det var jeg jo. Eh.. var det svar på ditt spørsmål eller..?

”Ja, - jaja. - Hvordan påvirket det motivasjonen din å tape i sjakkturneringer?”

- Det var helt grusomt. Alltid. Alltid vært forferdelig å tape i sjakk.

På den tiden da man var så ung, og hadde masse sjøtillit og sånn, så var det ikke så farlig for da kom man tilbake bare. Og visste det , - hadde nok sjøtillit.

Men etterhvert som man tapte på sine eldre dager, da – det er kanskje ikke det du spør om – under ungdomstiden der, så er det greit. Sånn som Magnus nå, som bare skjærper seg, så kommer han tilbake ... men det gjør vondt å tape i sjakk. Det gjelder på alle nivåer.

Veldig også.

Enda vondere nå, for da taper man ofte fordi – altså enten føler man seg dårlig fordi man taper, eller så taper man fordi man føler seg dårlig...

Og nå er det ofte slik at man taper fordi man føler seg dårlig, og da blir alt bare enda værre.. he-he-he.. da blir det bare en sånn negativ spiral..

”Ja, ja,... ja –Eh - Hvordan påvirket det motivasjonen din å vinne i sjakkturneringer?”

- Det er veldig gøy å vinne. Veldig gøy. Men det er mye vondere å tape , enn å

MOTIVASJON:
Self.efficacy

MOTIVASJON:
Self.efficacy

vinne.

Etterhvert som man har vunnet endel partier, så blir man veldig blasert. Vinne er normalt. Å tape .. da er man god å fornøyd, og så taper man og da er det helt forferdlig da. Men man er jo fornøyd når man ikke spiller sjakk også. Så det er liksom ikke no.. he-he.....

”Når du sier det, betyr det at sjakk er et spill der frykten for å tape ofte kan bli større enn viljen eller ønsket om å vinne?”

- Det er en veldig negativ følelse, men det kan fort vekk skje, ja. Det kan veldig fort vekk skje. Definitivt. Det gjør veldig vondt å tape og det er veldig gjennomgående det du spør om der. Og det kan veldig fort vekk skje. Noen klinker til - totalt fryktløst – og dem blir mye bedre. Kanskje koster det litt poeng her og der, man må ta sjanser, - men på litt sikt er det definitivt måten å gjøre det på. Man må presse grensene hele tiden .. og se .. ettersom man utvikler seg.

”Vil du si at det oppstod et press enten fra deg selv, eller fra andre, om å gjøre det godt i sjakkturneringene? I så fall, på hvilken måte var dette noe som påvirket deg?”

- Jeg var veldig fri fra alt mulig sånt no'. Det var fordi det alltid gikk så bra. Så det påvirket meg nok svært lite tror jeg.

Jeg hadde veldig fokus på bare sjakken, , og ingenting annet. Jeg var fri for press på mange mulige måter tror jeg. – Så gikk det alltid bedre enn forventet også. Går det godt i forhold til det man forventer hele veien, så frir man seg fra endel slike situasjoner, da. Så jeg tror jeg vil si at jeg var fullstendig fri fra press . egentlig.

”Hvordan reagerte klubbkamerater på din suksess?”

Ja, - det var jo....sjakkklubben var jo ikke akkurat så veldig stor da, - det var jo vennekretsen her , så var det jo min bror da som var to år eldre, så var det Berger Østenstad, som også ble stormester, og John Jansson, som er stjerna i klubben – ehm.. jeg opplevde det som en positiv kniving, jeg... vi var en ungdomsgjeng på fire stykker, som blei ganske gode.

John Jansson som var en sånn guru fyr som var først aleine, så kom oss yngre... Berger Østenstad , han bodde nedi her.. han ble stormester han og, så blei brodern som var to år eldre enn meg, så det var oss fire. Det var ikke no mer enn det egentlig.

Jeg opplevde det bare som positivt jeg, at vi støttet hverandre hele veien. – Jeg tror det.

”Nå sier du jo at sjakk miljøet ikke var så stort – men på et tidspunkt merket du vel at mange rundt deg sluttet med sjakk.”

- Det var ikke så mange – men alle mine venner sluttet jo , de gjorde det. Det er noe man gjør når man er 14-15 år. Da slutter folk flest.

TIDLIG KONKURRANSE:
Merket ikke press.
Fokus på sjakken

MOTIVASJON:
Positiv kniving.
Utviklende

”Nettopp, og det er jo det jeg er inne på , - Hva tror du er årsaken til at mange slutter der ?”

*- Det gjelder nå også. Det er jo det jeg merker også som sjakk trener for det er jo det jeg skal ha inn på NTG, - jeg jobber som sjakktrener – de har jo slutta akkurat når jeg skal ha dem inn , og har holdt på med dem i flere år , ikke sant, så plutselig.. he.he.he, når man skal fange dem inn, så har dem slutta.. **-Ja..?***

*..Nei, det er ... sjakk er egentlig en billig-idrett, så sånt sett burde det ... i forhold til veldig mange andre idretter ... kunne (???) strengt tatt men det koster jo .. de som blir gode,- de bruker jo 200 000 i året , eller noe sånt noe på barna sine. Og reiser rundt og sånt.
Så det er jo klart... for de som vil bli gode, da – så koster det litt.*

Men... manko på miljøet .. jeg tror miljøet er veldig viktig, rett og slett. Man er jo litt aleine – det kommer liksom en sjakkspiller her og der. Det er jo andre interesser selvfølgelig. Masse som skjer gjennom der - gjennom puberteten der.. jeg veit jo ikke...

”Det er ikke noe du følte gikk igjen, liksom ?”

- Jeg klarer ikke peke på noe. Hva kan det være for noe ? Jeg må tenke meg om litt. Jeg burde ha tenkt gjennom dette problemet for lengst selvfølgelig og løst dette problemet for mange år siden .(..nei, nei..)

*Jeg mistenker at men er litt mer opptatt av miljøet.. man trenger det miljøet., mer ..særlig jentene forsvinner jo helt på den tiden der .
Og det er jo kanskje enda mere opptatt av miljøet enn det vi er – for vi er jo oppatt av bare spillet.. eller sjakkens store force at jo at spillet er så interessant – men alt det andre er man veldig dårlig på , - så om organisering av klubber .. og dugnad med foreldre ...og alt sånt som holder klubber oppe forøvrig, er sjakken fullstendig blåst på. Finnes ikke voksen organisator eller administrator eller sånt no’.*

De voksne sjakkspillerne vil bare spille sjakk selv. Ingen som.... det er noen få foreldre da, som gjør en innsatts for barna sine. Dem er der. Så det kommer noen .

*Kanskje det er det ?? At det mangler litt administrasjon ?
Vi har jo barneturneringer – det er jo masse deltakere der. Men så forsvinner de ettervert.*

”Hva er ditt klareste minne rundt det at et resultat enten gjorde at du følte deg bedre enn andre, eller at du følte deg dårligere enn andre?”

*.. Det med bedre eller dårligere enn de andre... Jeg har ikke tenkt så mye på det egentlig, Jeg har ikke liksom tenkt på de andre noe særlig.. Jeg har tenkt bare på meg sjøl, jeg. (**ja..?**)*

ORGANISERING:

ORGANISERING:
Ta opp dette med NSF -
organisering

<p><i>Eh...[tenkepause] .. jeg har reflektert veldig lite over de andre, altså....Jeg er nok ekstremt egoistisk sånt sett. eh...</i></p> <p>”Det er svar godt nok det.... <i>He-he..</i> Absolutt. Finnes det forskjeller på det å spille sjakk (på høyt nivå) som barn i dag, sammenlignet med hvordan det var da du var på samme alder? Hvilke?”</p>	
<p><i>- Ja den store forskjellen er jo det med computeren. Man kan sjo spille med computeren døgnet rundt. Så sånt sett er det mye lettere å få matching. Det er veldig morsomt å spille med computeren, og.</i></p>	<p>Positive sider ved internett / computer</p>
<p>(Ja, - og det er man avhengig av, .. matching?)</p> <p><i>- Matching må man ha. Det har man til enhver tid.</i></p> <p><i>Også har man også tilgang til informasjon, på en helt annen måte. Via... alle har .. eller enhver sjakkspiller har tilgang til alt som.... den samme informasjon som Magnus Carlsen har , - sånn var det ikke før. Eller omtrent da. - Alle partier.</i></p> <p><i>Så det er noe helt annet... - man kan komme fra hvorsomhelst, og bli kjempegod i sjakk i dag. Det ser man også i dag, - det kommer kjempegode spillere fra 'nowhere'.</i> <i>Så det er vel den store forskjellen.</i></p>	
<p>”På hvilken måte vil du si at ditt talent i sjakk, og de mulighetene du fikk gjennom sjakk-konkurransen, har påvirket deg senere?”</p>	
<p><i>Masse – men jeg kan jo bare nevne at det med computeren også et stort problem. For det er også andre spill på computeren .. Så de som liker sjakk liker ofte andre spill også. Så derfor blir de ofte hengt opp i andre spill også – eller i steden for, da. Så det er todelt det dermed computeren, altså.</i></p>	<p>Negative sider ved internett / computer</p>
<p><i>Men hva var neste spørsmål sa du ?</i></p>	
<p>”På hvilken måte vil du si at ditt talent i sjakk, og de mulighetene du fikk gjennom sjakk-konkurransen, har påvirket deg senere?”</p>	
<p><i>Enormt. Det har påvirket meg en masse. Det har preget hele mitt liv. Nå jobber jeg jo tilogmed med sjakk .. – men .. eh.. man fikk være sammen med voksne mennesker – Jeg hadde jo to miljøer , jeg; det barnslige vennemiljøet mitt, som var like gammel som meg, - også det miljøet av voksne mennesker rett og slett – som var like gode som meg i sjakk, men som var voksne, da. Jeg ble respektert og dradd inn i voksenmiljøet, rett og slett for at jeg var god i sjakk.</i></p>	<p>MOTIVASJON: Self-efficacy. Innenfor en spesifikk</p>
<p><i>Så jeg ble inkludert i et miljø på en helt annen måte fordi jeg var god i sjakk.</i></p>	<p>Hjelper sjakk at man modnes tidligere ? (JLH:- Nei)</p>

”Kan det ha vært med på å modne deg tidligere?”

Ja, definitivt., definitivt.

”Ja, og da vil jeg jo anta at det å møte f eks motgang er enklere for et modent sinn .. sånn at hele sjakkmiljøet nesten er lagt opp for... hva skal jeg si... sånn at spillerne blir tøffere da ??”

Ja det kan godt hende – vi er sammen med 14-15 åringer som den mest naturlige ting i verden, for tiden, fordi at dem er gode i sjakk.

Forhåpentligvis ... ja jeg tror det kan virke veldig positivt. På dem. Altså på andre områder, da. Jeg tror det.

Jeg tror sjakken gir veldig mye sånn sett. Ingen som bryr seg om alder og ... alder der.

”For å holde det objektivt her, kan du tenke deg noe negative konsekvenser av at det er sånn?”

-Jada. Absolutt. Man kommer ikke helt ... man blir jo ikke helt en 'del av gutta' på en måte, da. Man vokser ikke i samme takt som de andre. Man har jo en annen bit som de andre ikke har.

Så den...den kjente jeg nok litt på. Mange av de andre ting andre var opptatt av, brydde jeg meg ikke filla om.

”Men kan det skyldes posisjonen sjakk hadde – at det kan endre seg hvis sjakk får en annen posisjon i... ?”

Nei, jeg tror egentlig ikke det. Jeg tror det hadde mer med det at man var sammen med voksne mennesker , vet du hadde et annet miljø på et annet sted, da.

Og da syns man at endel av de tingene de andre kompisene gjorde var veldig... jeg syns det var veldig uinteressant hvertfall, veldig mye av det som dem holdt på med.

Så syns vel kanskje de var litt barnslige...?? faktisk i forhold til andre miljøer man faktisk vanket i ...mesteparten av tiden, egentlig.

”Hvilke ting gjør sjakkklubbene/forbundet for at det tidlige møtet med konkurranse skal oppleves mer lærerikt enn brutalt?”

- Sjakkforbundet gjør i prinsippet ingenting... He-he-he... - det fungerer svært dårlig, da.

Ja, men det kan hende det kommer seg nå da, - det er kommet inn noen flinke folk inn der nå. Men det er preget av frivillighet, og der kan man ikke forvente allverden osv. – og noen tilfeldige som kommer innom et år her og der, og

Man har ikke hatt noen 'drive' i fra sjakkforbundet i det hele tatt, vil jeg si.

Så vi har fått fram Magnus Carlsen og stjerner på tross av det sjakkforbundet mer enn på grunn av det, hvertfall.

Men nå når man vil inn i idrettsforbundet... kanskje? Jeg vet ikke om jeg vil

Isolerer seg sosialt?
JLH mener dette.
Årsak eller konsekvens?

ORGANISERING:
Interessant?
Betent?

<p><i>det... Men så tenker man jo mer på disse tingene – det er jo ... sjakken har jo ikke barnebestemmelses.. vi har jo ikke noe regler for det ..</i></p> <p>”Det er jo det oppgaven min skal dreie seg om...mye.”</p>	
<p><i>- Ja, - vi konkurrerer jo fra første stund, - ...også .. ferdig med det. Knallhardt fra første stund.</i></p>	<p>TIDLIG KONKURRANSE:</p>
<p>”Men det har jeg forstått; I sjakkmiljøet forstås det som helt nødvendig for å kunne nå i (??) så høyder? At man begynner tidlig..... at man”</p> <p><i>Ja , men for å få fram Magnus Carlsen var det hvertfall helt nødvendig.</i></p>	<p>TIDLIG KONKURRANSE: Ref også Lahlums snakk om 14-18 års perioden</p>
<p><i>Men det kan hende at man finne fram ordninger som gjør at man kan unngå dette her på en måte, altså. Det er ... det er ...jeg tror ikke de grensene er helt rigide, på en måte. Så det kan hende at det kan løse seg om man skal inn i idrettsforbundet, da.</i></p> <p><i>Men man har jo VM for spillere under 8 år, og for spillere under 10 år.. , 12 år osv.</i></p> <p><i>Norge har vel hatt en filosofi at vi sender bare til de under 12, da.</i></p>	
<p>”Lalum sa det at stort sett under 12, men også under 10 hvis ... man vurderer dem til både gode nok OG sterke nok.?”</p> <p><i>- Ja , det rimer. Det stemmer.</i></p>	
<p>”Men noe under det – var du enig i at man ikke skulle....?”</p> <p><i>- Ja .</i></p> <p><i>Jeg tror det skjer en del rare ting. ...Men det er foreldrene som det skjer rare ting med.</i></p>	<p>Foreldre er problemet når det kommer til rangering</p>
<p><i>Fordi det er så til de grader rangeringer i så ung alder. Og det har lett til å kanskje gå til hue på noen. Barna, tror jeg takler det fint nok.</i></p> <p><i>Men hvis det begynner å bli veldig viktig med slike rangereinger når man er 10-12 år, ...</i></p> <p><i>Det spiller <u>ingen</u> rolle prøver jeg å si til folk. <u>Det er hva du gjør om 10 år, som betyr noe.</u></i></p> <p><i>Så den er litt farlig. Hvis folk begynner å bli så opptatt av det i så ung alder.</i></p>	<p>TIDLIG KONKURRANSE:</p>
<p>”.....ehm... - Tror du at du kunne blitt en like god sjakkspiller som det du er i dag, uten den tidlige konkurransen?”</p> <p><i>....Nei. ikke i det hele tatt. Man må begynne så tidlig som mulig.</i></p>	
<p><i>-Nå var jeg relativ sein da, jeg begynte jo når jeg var elleve, tolv. Så det er ikke så tidlig det. Egentlig. Man kan jo begynne å lure på om man har det i seg, - at det spiller ingen rolle når man begynner..? At noen har det i seg, noen har det ikke.</i></p> <p><i>Men jeg tror man må begynne tidlig. Tror det er som å lære seg språk. Jo tidligere du begynner, jo bedre er det.</i></p>	<p>TIDLIG KONKURRANSE:</p>

**”..eehh.. eh.. – [...] det var intervjuet !
-Nå har jeg etpar andre ting, ..”**

Ja..?

**”..gjørne en samtale .. jeg har lyst å spørre deg om, - både fordi du er...
sjakktrener, NTG linja, og alt det der, - (mhm..)
Hvilken betydning har NTG linja for sjakkmiljøet.?”**

- Jeg tror det, at den har veldig veldig stor betydning. Jeg har vært litt kritisk til sjakkforbundet, - men vi har gjort hele tiden .. her i 15 år, og gjort det så godt vi kan, men vi er en sånn overodnet greie, men for at det virkelig skal bli noe ut av det, så må man ha lokale miljøer, lokale ildsjeler hele veien.

Og så gjør vi våre ting. Det er ikke bare den sjakklinja – Vi har landslagssamlinger for i prinsippet de beste ... de 20 beste i alderen 10 til 15 år, da - hvert kull. Så vi har landslags samlinger for barn på 10 år. En gjeng pensjonister... De har hatt det i 10 år nå.

Det skaper et sånt..... det skaper et nasjonalt miljø, ... som jeg tror er bra. Man hever seg litt over de lokale, da. Men i tillegg trenger man disse lokale miljøene, .. som er der en gang i uken osv.

Vi har gjort masse reklame for sjakk. Og vi arrangerer sjakk kurs, for tusen barn i semesteret, omtrent. . Men akkurat dette siste blir det svært lite sjakkspillere ut av – men det gir litt reklame for sjakk, tror jeg.

*Utdanne instruktører., også.
Men jeg håper... - alle de som er gode i sjakk i Norge i dag har jo gått på sjakklinja. Omtrent.*

”Ja det burde jo si noe..”

Ja.

”Som sjakkleder... trener...hva er ditt syn på barneidrettsbestemmelsene?”

Nei, på NTG så er man jo veldig kritisk – fordi man driver med toppidrett, liksom og det går liksom ikke. Hvis man ikke får tatt dem i ung alder. Ehm... jeg har bare tenkt at som så, at det kanskje er en grunn, da, - at det sitter kloke folk der, da som har funnet ut at det er en grunn til at man må ha de bestemmelsene.

Men sånn prinsipielt, så er disse idrettene veldig forskjellige da, - så det er jo rart om man sier at det som gjelder for en idrett også skal gjelde for alle andre..?

ORGANISERING:

ORGANISERING:

JLH og Lahlum snakker også om dette

<p><i>.. de er litt unaturlige, jeg må bare si det sånn. De er veldig unaturlige for meg, intuitivt.</i></p> <p><i>Så, det er en merkelig greie som er kommet for meg, .. men ... eh.. det kan vel godt hende det er fornuftig, for det jeg veit. Det er vel det jeg kan si.</i></p> <p>”Gjør sjakkmiljøet – nå skjønner jeg at forbundet ikke står så sterkt – men gjør sjakkforbundet noe for å opprettholde de verdiene som NIF på mange måter vil barneidrettsbestemmelsene skal bidra med ? Uten å følge dem.. ? ”</p>	
<p><i>- Nei, sjakkmiljøet gjør ikke noe spesielt. Det gjør dem ikke.</i></p> <p><i>Man har et barnas grand prix, - det er barneturneringer. Og så samler man alle disse i en sammenlagt greie. Og det er vel egentlig ikke helt i henhold til tankegangen fra idrettsforbundet, så vidt jeg kan skjønne.</i></p> <p><i>For da har man en turnering, så er det isolert, og ferdig med det.</i></p>	<p style="text-align: center;">ORGANISERING:</p>
<p><i>Så jeg kan ikke se at sjakkforbundet gjør noe som helst .. på noe som helst vis med disse barna – vet ikke om det er noen reflektert tanke rundt det .. i det hele tatt egentlig, for å være helt ærlig.</i></p>	<p style="text-align: center;">ORGANISERING: Alltid vært sånn. Kultur>politikk. Det sier TB noe om også</p>
<p>”Hvorfor er det nødvendig med tidlig konkurranse og matching?”</p> <p><i>Det er jo mestring. Når du mestrer noe så... barn lærer på en helt annen måte enn voksne.</i></p> <p><i>De lærer det intuitivt, på en annen måte.</i></p>	
<p><i>Så alt som har med teknikk å gjøe .. tror jeg ... Er riktig å lære tidlig.</i></p> <p><i>Pga det- at de lærer seg så mye lettere...og sjakk er også sånn teknikk sak da... Sykling er IKKE det, der kan du begynne litt seinere liksom. Ikke teknisk... så.....Ja, man må få det inn tidlig mens sinnet er åpent. Jeg tror det er noe med det å være barn. Og det å være mottakelig.</i></p>	<p style="text-align: center;">TIDLIG KONKURRANSE: Teknikk / automatikk Pensum ? Fotball ?</p>
<p>”Suverent. – ee... Jeg leste et intervju i VG, der det var kranlig mellom idrettsforbundet og Lahlum. I kjølvannet av at Carlsen ble sendt ut for å spille når han var 13, tror jeg det var...der mente denne representanten fra idrettsforbundet -Veum tror jeg han het – at man ikke kunne gjenkjenne talent når man er så ung, .. er du enig i det?”</p>	
<p><i>- Å, Nei ! Det har vært krystallklart fra når Magnus var ni år.. ! Nei, nei nei. Man gjenkjenner talent kjempetidlig. Ingen tvil om det.</i></p>	<p style="text-align: center;">Enkelt å gjenkjenne talent.</p>
<p>”For det Lahlum sa, var at det var ... vanskelig å gjøre det andre veien.. det var vanskelig å avskrive talent ..”</p> <p><i>Ja, det kan man også si.</i></p> <p><i>Ehm..ja man kan vel si det og. På en måte.</i></p> <p><i>Det er mange som man åpenbart skjønner ikke er talentløse og, også. Eller man skjønner AT dem er talentløse mener jeg .</i></p> <p><i>..... Det er hvertfall veldig lett å kjenne igjen ett talent. Definisjonen på et talent for meg er at man blir så utrolig opptatt av det, at man bare vil spille</i></p>	

sjakk hele tiden, - det betyr 4-5 timer... - altså... hele tiden, så tenker man sjakk, vil spille sjakk og pugger sjakk – det er veldig lett å se i sjakk. Hva som er talent. Mnan merker det på måten folk spiller på også.

Merker det på forståelse.

Man merker det ikke på når man snakker med folk, men man merker det når man ser de spiller.

”Hvor mye tid bruker du på å trene sjakk, nå ? ”

Jeg trener bare andre, jeg – jeg bruker ikke så mye tid på å trene meg selv.

Men som sjakkspiller er det å trene liksom diffust... Man følger med på noen som spiller, – man ser på – Man tenker sjakk, - at det går i sjakk hele tiden. På en måte.

Spille noen partier,- jeg (+++) sjakk post i VG , spille noen partier for å spille det, og det er trening.

”Tenker du sjakk nå ?”

-Nå tenker jeg mye mindre sjakk enn jeg gjorde før, men før ville jeg tenkt sjakk hele tiden også i en situasjon lik denne – Helt sikkert at Magnus gjør det hele tiden også.

”Hvordan foregår det da?”

Jeg tenker.. har stillinger i hodet.

”Så vurderer du da?”

Ja, kommer merkelige stillinger som dukker opp. Det trenger ikke være noen logisk stilling enang, altså... Jeg tenker litt sjakk, jeg innrømmer det – nå har jeg en bondeformasjon i hodet mitt som jeg sitter og .. surkler og går i bakhodet mitt – helt urasjonelt – ja, jeg tror faktisk jeg må si ja, jeg – jeg tenker sjakk nå, jeg gjør det. .. I bakgrunnen surkler og gå noen sjakk greier, ja.

”Kan du plutselig finne en løsning, så er du fornøyd?”

Det er ikke noen løsning- det er tåkete - det er som en drøm – så det blir litt for tåkete.

Det er ikke klart nok. Jeg ser bare bruddstykker av en stilling i hodet mitt. .. jeg ser en bondestruktur, jeg ser en hest på G5, jeg ser ... jo mer jeg tenker på det , jeg ser .. stillingen begynner å ta form da.. Nå ser jeg etterhevert en hel stilling i hodet mitt, bare jeg begynner å tenke på det.. heh..he-he-he...

”Det er fascinerende altså..”

Sånn er det bare , man sitter tenker - det bare surkler og går oppi der.

TIDLIG KONKURRANSE:
Derfor viktig med konkurranse?
Vanskelig å måle ellers?

- Men stillingen er ganske dustete – jeg skjønner ikke hvordan kommer i fra.
Sånn er det. Sånn har det vært hele tiden.
Så det er noen få sjakkspillere i hele Norge ... det er Magnus selvfølgelig, meg som jeg definerer sånn som, og Jon Ludvig [..] , så fryktelig mange mer er det ikke, altså...
Det betyr at det surkler og går hele tiden.

”Jaha – Hvis du var i min posisjon nå, - og oppgaven min heter en undersøkelse av hvordan har talenter i sjakk blitt påvirket av tidlig selektering og konkurranse, en undersøkelse av en modell som trosser NIF’s barneidretts bestemmelser.

Av de spørsmålene jeg har stilt deg nå, kan du tenke deg noen som er relevante eller interessante å stille til f eks Magnus Carlsen, fordi han er den han er ? Hva ville du spurt om ? ”

Magnus? ..(Ja..)

Han er sannelig ikke lett å spørre om noen ting, for han....det er ikke sikkert du får ordentlige svar her ... han er så til de grader intuitiv i sin tilnærming, da -

Han er blitt sånn fordi han er blitt sånn i kjempeung alder og det har bare sklidd inn .. da må an antakelig tenke lite granne hvorfor han..... (kuttet) ,

SLUTT

Intervju med Torstein Bae

”Fortell litt om når og hvordan/hvorfor du begynte å spille sjakk?”

- Eee.... grunnen til at jeg begynte var at det var sjakk på den skolen jeg begynte på i 1ste klasse...så ..på Korsvoll skole i Oslo , så var det en entusiast som hadde et sjakk kurs der, som det kom en invitasjon til...så, da bestemte jeg meg for å delta på det.

(Ja.-) ”Da du hadde begynt, hvem var et som hjalp deg , - var dine viktigste støttespillere i sjakk.?”

- Nja..., jeg tror det må være den sjakk klubben som jeg var i , ...eh sjakk klubben av 1911, der på Korsvall i Oslo, så det var de...- særlig han .. eh.. han som var ildsjel der, da – men etterhvert så var det litt flere... ja, flere personer ettersom man ble litt eldre og hadde litt mere ... bredere kontaktnett.

”Du deltok i Nordisk mesterskap, eller andre internasjonale turneringer ganske tidlig, gjorde du ikke det?”

- Mjo altså, internasjonale turneringer deltok jeg jo i , nå var det .. jeg vet ikke... – det er jo blitt en trend det der at man deltar mye før nå en man gjorde .. altså nå er.. det er vel 25 år siden jeg var 10 år, da – så det var nok ikke så utbredt da som var så mye ute, men det er klart når jeg var sånn 14-15 og sånn, da deltok jeg jo en god del ute. – på forskjellige ting – men ikke noe særlig før det.

”(Nei, ok.-) - Men.. etter at du var 14-15, da det var så tidlig at du deltok i disse internasjonale mesterskapene, husker du hva slags opplevelse du satt igjen med?”

- Ja, jeg husker jo det som veldig trivelige opplevelser, det var jo mest sosialt .. ofte, - man var jo selvfølgelig opptatt av å gjøre det bra, men ofte på disse tingene så var det jo at man dro med kamerater, også, på tur,- så det var jo trivelig ofte det .

”Så du på deg selv som talentfull .. på den tiden?”

- Nei, det vet jeg ikke om jeg vil si, for jeg var aldri blant de absolutt beste i min... jeg var kanskje blant de fem beste i min årsklasse, eller noe sånt – men ikke no - ikke noen stor stjerne eller noe sånt.
Jeg vet ikke om jeg hadde noe særlig bevisst forhold til det, men ... det er klart at i den forstand at jeg var med i NM og kjempa i toppen og sånt no, så var jeg vel for såvidt talentfull – men ikke sånn at det var at det var sånn ... det var ikke noen kommende Magnus Carlsen inn i bildet, det... var det aldri snakk om hvertfall.... (...jeg skjønner ..)

Første som ikke ble introdusert gjennom familie

ORGANISERING:
Eneste som sier at klubben (miljøet) var viktigst som støttespiller

TIDLIG KONKURRANSE:
Sosialt fokus

MOTIVASJON:
Motivasjonsfaktorer

- ..eller Garry Kasparov, som vi sa den gangen.
(he-he-he..)

”Ble du sett på av andre som talentfull tror du?”

- Jeg tror nok at jeg ble sett på som talentfull av andre – men ikke sånn suuuper.. det fins jo så mange grader av det også , - jeg ble nok sett på som en som kunne bli god, da – som kunne bli norsk elitenivå, - sånn som jeg ble....

Ehmm..... så det tror jeg nok – men.. ja, ikke noe sånt supertalent – men.... for det var jo alltid noen som var.. som man hadde veldig store forhåpninger til den gangen også, som ble veldig .. veldig gode når de var små ...og sånt no’.. Så jeg var ikke blant de.

Jeg hadde mer jevn progresjon – jeg tror ikke jeg utmerket meg noe sånn veldig – men... Jevnt talentfull, ja.

”Du konkurrerte tidlig og med suksess, - kan du huske hvordan du opplevde å være bedre enn andre du spilte sjakk sammen med?”

- Jaaah,-....ja – jeg gjorde jo det – det er klart – når man er barn, så reflekterer man ikke så mye rundt sånne ting da, men jeg hadde jo en veldig interesse for det, så det var kanskje det som var – så hvis jeg reflektere over at det jeg var flinkere enn andre, så var det vel ofte .. så tror jeg vel at jeg tenkte at jeg hadde holdt på mer med det, og var kanskje mer interessert enn andre som holdt på med det, da. –

Men ellers så vet jeg ikke om jeg som barn akkurat reflektere så mye over hvorfor .. hvorfor jeg var flinkere enn noen andre var,- det er kanskje mer sånn man gjør som .. som voksen – og tenker på den måten, tror jeg -

”(ja..) Hvor tidlig følte du at du var bevisst på at konkurransen ikke bare handler om enkelte sjakk partier, men også at fokuset var retta mot turneringen i sin helhet ?”

- Det følte jeg nok veldig tidlig.

Og det var nok en del av... en del av moroa, sånt sett, at det var .. ja – fra jeg var med første NM, da.. – da var jeg vel 10 år da – men da hadde jeg vært med i noen mere lokale turneringer før det .

Men det er klart det handla jo om.. – det var jo veldig spennende å prøve å bli blant de beste i NM selvfølgelig, eh... å... gjøre det bra der.

- Så det var nok veldig mye av dette der som var .. altså delt selvfølgelig, at man syns det med sjakk og spille sjakk var morsomt sånn, - men også veldig spennede dette med konkurransen og prøve å komme høyest mulig og sånt no’ – det .. jeg husker at det var mye selvpålagt nervøsitet også rundt det der,
(ja..?)

..at det var mye nerver i spill da som barn ikke fordi man egentlig fikk noe press fra ... fra noen andre, for jeg hadde hverken foreldre som var opptatt av det, eller no .. no sjakk klubb der det var noe sånt noe, bare fordi det ble viktig for en selv ,- så... så kunne man bli veldig nervøs av den grunn...

Positivt selvbilde

TIDLIG KONKURRANSE:
- Tidlig folus på konkurransen

MOTIVASJON:
Motiverende faktor

MOTIVASJON:
Motiverende faktor

**”(Ja, . bra.. jeg kommer litt tilbake til det om ikke så lenge her ..)
Ehm...Hvordan påvirket det forholdet ditt til de vennene du spilte sammen med, å konstant få en bekreftelse i styrkeforholdet mellom deg og dem?”**

- Ja ,jeg vet ikke – det var nok kanskje en tendens da til at ..- for det at jeg tror jo... for oss som ikke hadde sånne enorme.. enormt talent – og det var jo de fleste av oss – så.. så hang jo gjerne det sammen med hvem man hadde som venner, - hang jo gjerne sammen med hva slags interesse man hadde for dette her , og da endte man gjerne opp på et nokså tilsvarende nivå også, -

(Ok.. Ja?)

..og de som var venner.. altså de som var de nærmeste vennene mine i sjakken, vi var omtrent på samme nivå også, og kunne spille mot hverandre og være forholdsvis jevne, .. så det tror jeg nok ... det tror jeg nok jeg må si , ja. (Vil du si .. unnskyld..)

*- Nei .. bare.. jeg tror ikke.. - jeg det var jo liksom ikke sånn – jeg vet ikke om du tenkte liksom sånn som at man venner med noen , og så hele tiden vant man veldig mot de, og så det liksom påvirket vennskapet mye på noen måte... det kunne man jo se for seg...
Men eeh.. jeg vet ikke, man er jo veldig vant til det i sjakken – at noen vinner og noen taper, og sånn.*

”(ja..) - Vil du si at det oppstod en hierarkisk sosial greie der – jo bedre du var, jo lengre opp kom du på den lista – eller at du oppnådde en slags status, jo bedre du var .. i sjakk ?”

- Jeg tror nok det til noen grad.

Det er klart at alle hadde jo lyst til å være kjempeflinke, og at de som var regna som.. som de største talentene, da – eller de som var de beste på den alderen og som mange trodde skulle bli noe stort, at det var jo selvfølgelig noen man så opp til, det.

- Samtidig som det hadde nok... hvertfall ... man var jo litt.....sikkert litt observant på hvaslags typer det var også, - det er klart hvis det var noen som var veldig flinke, og i tillegg var litt kule, da var jo det ... de hadde selvfølgelig en veldig høy status på grunn av det,- men hvis det var andre som .. som var veldig flinke, men som kanskje ikke hadde så gode sosiale evner, så vet jeg ikke om de hadde så... tror ikke de hadde så høy stjerne da - da ble vel det liksom mere vanlige... – det var jo gjerne den kombinasjonen med å være både flink og kul som var selvfølgelig det aller beste.

”(Ja...) – Hvordan påvirket det motivasjonen din å tape i sjakk turneringer?”

- Ja, jeg vet ikke om jeg ... jeg vil nok si at det var noe som kunne være en skikkelig nedtur, da – så det er klart ..ehm... jeg tror nok sånn sett at hvis jeg hadde tapt veldig mye, så er jeg ikke sikker på at jeg hadde fortsatt med det.

Samme som JLH sier - en vinn/tap i doeser.

<p><i>Det tror jeg kanskje ikke.</i></p>	
<p><i>- Eh... og det er jo det man ser selvfølgelig på veldig mange andre også som taper mye, at de slutter.</i></p>	<p>Interessen for spillet overgikk skuffelsen/bittereten ved tap</p>
<p><i>Så...men det er klart at min interesse for det var såpass stor da at jeg tålte ..tålte jo å gå på en del tap og sånt no', og .. uten ...uten at jeg ga meg – samtidig som det er klart jeg var blant de bedre i min årsklasse og som barn i sjakk er man jo også litt heldig i dette med man konkurrerer med voksne og da er man jo gjerne som barn gjerne litt på vei oppover , og da får man gjerne den bekreftelsen hele tiden da, i at dette rating tallet som man har , det går jo jevnt og trutt litt oppover, da – fordi man forbedrer seg litt som barn, og så har man det som man kan holde på med...</i></p>	
<p>”Hvordan påvirket deg motivasjonen din å vinne i sjakk turneringer ? ”</p>	<p>MOTIVASJON:</p>
<p><i>- Jo det var nok veldig positivt det . Selvefølgelig å få noen.... Hvis man vant en turnering eller gjorde det veldig bra. Da,, ja det ble man veldig fornøyd med. Glad og det ble man veldig glad av .. og det inspirerte nok veldig til å prøve å nå nye høyder, ja. Det tror jeg.</i></p>	
<p>”Vil du si det oppstod et press enten fra deg selv , eller fra andre, - om å gjøre det godt i turneringene og i så fall på hvilken måte var dette noe som påvirket deg ?”</p>	
<p><i>- Ja jeg vil absolutt si at det oppstod ett press fra meg selv – som jeg sa – så hadde ikke jeg noen spesiell bakgrunn som gjorde at det var noe press der... opplevde jeg - hvis det var noe press fra noen andre så måtte det være eventuelt i lagturneringer da, der man kunne føle at man skuffa... skuffa andre litt hvis man gjorde det dårlig.</i></p>	<p>Merket press fra seg selv</p>
<p><i>Men jeg tror nok absolutt til hoveddelen at det var ... ja for min del var det at det ble viktig for meg selv å kunne gjøre det bra.. og da merket jeg også at det var et press – og kunne være veldig nervøs.. så nervøs at det var egenetlig.... kunne være ubehagelig som barn. Så det er må jeg vel si er det jeg husker om det... at det kunne bli... ja....</i></p>	
<p><i>- Likevel var det ingen som noengang stoppet meg eller gjorde at jeg spilte noe mindre, eller noe ting - Så det er litt vanskelig å vite hva jeg skal si om det . Men det var på en måte at det var så høyt spenningsnivå, - det var jo noe av det som kanskje var morsomt også, – samtidig som det var veldig ubehagelig. Paradoksalt.</i></p>	<p>Opplevde presset / nervøsiteten som ubehagelig</p>
<p>”Kan du huske om du fikk noen form for oppfølging, om sjakk klubben hjalp i slike situasjoner - om det var noen voksne rundt som du kunne prate med om du trengte det i forkant av disse sjakk partiene eller turneringene som kunne gjøre deg nervøs ?”</p>	
<p><i>- Nei, det tror ikke vi hadde, nei det vil jeg ikke si.</i></p>	<p>ORGANISERING:</p>

”Tror du det kan ha endret seg nå ?”

- Det er vanskelig å si altså – det kan godt hende at i noen klubber er de veldig flinke og opperksomme på det her .. Det vil jeg absolutt ikke se bort fra .

Jeg tror ikke man har noen kultur der man er flinke til å følge det opp det tror jeg ikke, men at det finnes ledere sikkert – om det er foreldre eller sjakk entusiaster - som er obs på det og følger opp det, det tror jeg sikkert det er – men det er ikke satt i system.

”(Skjønner) Hvordan reagerte klubbkamerater på din suksess? (det blir litt mye av det samme, men jeg har stilt alle intervju objekter de samme spørsmål) ”

- Nei jeg tror vel egentlig.. Jeg kan ikke huske at det ar noe missunnelse eller noe sånt noe – det tror jeg de fleste syns var morsomt det, at det var noen fra klubben gjorde det bra i NM eller noe sånt – Det tror jeg bare var stas det, altså -

Selvfølgelig når man kom inn i voksenklubben også så syns jo de voksne også det var veldig stas å ha noen yngre sånne som de kunne håpe skulle bli veldig flinka da, fra sin klubb. Så det også var jo også en greie som var jo trivelig.

”På et tidspunkt merket du vel at mange rundt deg sluttet med sjakk. Var det noe du følte gikk igjen som årsak?”

- Nei, altså det var nok også veldig nærme at jeg også slutta på ungdomsskolen å slutta med å spille sjakk.

- Eh... Nei hva som er bakgrunnen for det ...Nå er det vel noe som... jeg vet ikke ..

Det er vel i mange idretter.. egentlig at det er mange som slutter i den alderen...

Så det er vel noe litt selv-forsterkende i det – hvis det først er en god del som slutter, så er man fort veldig få igjen, og så har man kanskje ikke så mange kamerater som er igjen.... , og holder på med det, da.

..Eh... man er fortsatt på den alderen at det ikke er så naturlig å reise så ... mye – eller å ha så mange kamerater i resten av landet, da – det blir jo.. man må nesten ha noen man kjenner der man vokser opp for å fortsette....

(..Ja..?)

....så ... men det er klart.....

....det er jo et veldig godt spørsmål hvorfor så mange slutter - jeg vet ikke om det er spesielt... - jeg skulle gjerne sett en analyse hvordan det hvordan det er i sjakk, om det er mye mer enn i andre aktiviteter,

Jeg har et inntrykk at i mange idretter så slutter man egentlig når de kommer i den alderen. Jeg vet ikke om det er spesielt i sjakk.

- Det er klart det kan være andre interesser som kommer ...og....musikk og .. og forskjellig egentlig som kanskje, og sjakk ikke er det kuleste man kan drive med ..? kanskje det har vært en...litt image-endring der, - jeg vet ikke....

.ORGANISERING:
Ingen oppfølgingskultur –
Potensial for NSF og
klubbene

<p>”(Nei..? – litt på siden av intervjuet kan jeg si at i et amerikansk studie blant 8000 barneidrettsutøvere, eller hva jeg skal kalle det, der mellom 3 og fire av ti slutter med en bestemt idrett etter enhver sesong og / eller slenger seg på en annen . Så det er nok ikke spesielt for sjakk det – det tror jeg er veldig vanlig,)”</p>	<p>ORGANISERING: - ER DET RIKTIG M RØD HER ?</p>
<p><i>- Ja – nei så det spørres jo bare om prosentandelen kunne være litt anderledes da, om den er enda større i sjakk enn i fotball f. eks. , eller i bordtennis, eller hva man skalulle sammenlikne med da. Det vet jeg egentlig ikke. Men det er veldig mange som slutter da, det er det ...også .. En utfordring det, ja.</i></p>	<p>”Veien videre” – Forskningspotensialet</p>
<p>”(Ja..)– Hva er ditt klareste minne rundt det at et resultat enten gjorde at du føler deg bedre enn andre eller følte deg dårligere enn andre?”</p>	
<p><i>- Nei, det kan jeg ikke.... akkurat den følelsen kan jeg ikke huske at jeg har hatt egentlig, altså. - Jeg kan huske at jeg har følt mange ganger at jeg var veldig glad for at jeg hadde gjort det bra – og at jeg var veldig skuffa over meg sjæl når jeg hadde gjort det dårlig, - men at jeg akkurat målte det..det mot andre, det kan jeg ikke huske at jeg noen gang tenkte liksom, - at det .. nå var en annen flinkere enn meg.. Samtidig var dette noe vi .. noe vi viste , og ikke reflekterte over det , at det var noen som var flinkere enn andre, det... det var jo <u>klart</u> – på en måte.</i></p>	<p>Lite refleksjon i ung alder</p>
<p><i>- Jeg vil ikke... vi opplevde ikke det som et problem. Ja, - hvertfall for min del hvertfall, var det ikke noe negativt for selvfølelesen å holde på med den konkurransen.</i></p>	
<p>”Hvilke forskjeller merker du på det å spille sjakk på høyt nivå som voksen kontra... ”</p>	<p>MOTIVASJON; Altoppslukende. Går igjen SA, JLH, - Lahlum, og JLH og SA om Magnus..</p>
<p><i>- Ja, som barn? (Ja)</i></p> <p><i>- Eei... jeg vil jo si som barn hvertfall opplevde jeg det som ... litt blir mere altoppslukende, da. Det kunne være en interesse som man tenkte veldig mye på da, som man holdt på med om ikke dag og natt, - men veldig mye egentlig, da - med venner og dra på turneringer, og studere sjakk og såntno’.</i></p>	<p>Diskutere m P; – Realisme slår inn...?</p>
<p><i>- Og at man hadde kanskje drømmer knytta til det at man skulle vinne forskjellige turneringer, eller – klare noe. Og det er vel den største force’n – så som voksen, blir det mer det blir jo en.. blir mer en hobby liksom, som man erkjenner at man er omtrent på et visst nivå, og prøver mer å ha det trivelig med det. Det blir jo litt annet .. man har jo ikke sånn – man har jo ikke den - hvertfall jeg har ikke den ambisjonen lenger. Så det gjør det til noe litt annet.</i></p> <p><i>- Og da blir jo ... også presset ognerver og sånt, det blir jo også noe annet.</i></p>	

Samtidig så ser jeg også det at det er mange voksne spillere som fortsatt har veldig... de er veldig nervøse når de spiller , så de syns det er forferdelig ergelig å tape, de har ambisjoner om å gjøre det bra og blir veldig skuffa over seg sjæl hvis de tabber seg ut. Og da blir de også veldig nervøse.

”Finnes det forskjeller på det å spille sjakk på høyt nivå som barn i dag sammenliknet med hvordan det var da du var på samme alder ?”

-Ja, det tror jeg nok absolutt.

- Det ene er jo det at man har nettet som ikke vi hadde.

Det gjør at man nå kan egentlig spille og holde på der... ja døgnet rundt egentlig, da.

Og kanskje på en litt morsommere måte også da, enn å sitte å lese i en bok eller å prøve å studere sjakk partier der, - så kan man spille lynsjakk på nettet eller man kan se på videoer, og forelesninger av kjente mestere og masse sånt no.

- Jeg vil jo tro det .. at... at jeg .. og .. mange mange av mine kamerater , vi ville jo brukt kollosalt med tid på det hvis vi hadde vokst opp nå.

- Så det er jo en endring, også er det.. så ser man jo.. litt.. nå at det er mange som drar på turneringer nå i utlandet, tidligere og sånt no’ – og det er nok litt en konsekvens av at man har bedre råd en før - selv om det ikke er så mange år siden – så er nok det merkbart.

Så er det nok litt og en sånn kulturforandring også, at mange foreldre veldig.. ja de følger opp barna veldig tidlig, og har kanskje litt ambisjoner på vegne av barna - synes det er spennende å se hva de kan få til.

Også helt klart litt motivert av Magnus Carlsen, tror jeg, at man ser... ser hva han fikk til , da.

Og noen foreldere begynner å lurere på om kan det være en liten Magnus Carlsen de har..

(he-he – det er vel ikke fullt så sannsynlig kanskje..)

- He.he.he, Nei det er jo ikke det vet du , men man han drømmen ..- man kan ha drømmen som forelder..

”Men... At det at flere drar ut tidlig og spiller turneringer, tror du det er nødvendig for å avle fram store talenter .. – tror du at det gjør det mer sannsynlig at de som drar ut faktisk også blir bedre enn de ville vært om de ikke dro ut ?”

- Nei, - Det er vanskelig å si , altså – på det ene sida, så er det klart at det å dra ut , spille turneringer og få erfaringer og sånt no’ , at det er veldig nyttig for å bli flink, - men jeg tror det at det man risikerer litt, er at men man mister litt... man kan risikere å miste litt moroa i det her....at det blir..... litt for mye alvor tidlig da.

. Hvis man merker det at dette er noe man bruker veldig mye penger på, og at

Internett –
Forskjell i studeringen /
treningen

Bedre økonomi har gitt
bredere (og berdre?) satsing.
Magnus-basillen (JLH)

ORGANISERING:

TIDLIG KONKURRANSE:

MOTIVASJON;
Interessen for spillet .. mest
viktig for suksess.
- JLH om indre drivkraften
til Magnus

<p><i>det opptar veldig mye tid, og at det er noe man er veldig opptatt av, i familien, så kan man kanskje oppleve at det blir en ekstra pressfaktor, og ... man ser jo det på alle som er blitt veldig flinke egentlig, at det det handler om er ikke så mye at de har vært her og der , og spillt turneringer,- det er jo at de har hatt en kolossal interesse og glede av det, som har gjort at de....liksom.... når de kommer hjem fra 9 dager på turnering, - det første de gjør da er å sette seg ned med en sjakk bok og lese i det , og spille 100 lynsjakk partier på nettet, og holde på med sjakk døgnet rundt ,-</i></p>	
<p><i>- Det er <u>da</u> du får disse utrolige timene med .. altså antallet treningstimer som Magnus Carlsen f. eks. har hatt da, .fordi han alltid hlodt på med sjakk og leste sjakkbok mens han spiste middag og sånt no'. (ja..?)</i></p>	<p>MOTIVASJON; 10 000 timers teorien. Indre drive.</p>
<p><i>..og det er nok ikke så lett.....så lett å få noen til ... å få den .. den...den entusiasmen må nok kanskje ligge i deg på en måte – den voldsomme interessen. .. men.....</i></p> <p>(Ja det er vel nesten ett talent i seg selv det ..?)</p> <p><i>-Det er jo det, - absolutt.</i></p> <p><i>Men hvertfall .. jeg tror..... risikoen.. – på ene siden, man lærer noe man lærer noe ...</i></p>	
<p><i>- man kan få fine opplevelser også, å dra på turer selvfølgelig, at man har mye moro med det som kan være veldig motiverende i seg selv – Men at det er risiko i det også – at det blir for, mye alvor da hvis.... hvis foreldre ikke er flinke til å vise at dette er en ... dette er jo en aktivitet for barn liksom .. og man må ta det for det det er – og det handler ikke her om å vinne premier og ... å... åtjene så og så mye rating, skal vi klare å nå denne turen, og vi har mål om det og det - det tror jeg er litt farlig.</i></p>	<p>TIDLIG KONKURRANSE:</p>
<p>”(Ja...) - På hvilken måte vil du si at ditt talent i sjakk og de mulighetene du fikk gjennom sjakk-konkurranse har påvirket deg senere?”</p> <p><i>- Ja, nå skal ikke jeg skryte på meg at mitt talent er så forferdelig stort, altså, - så.. sånt sett er spørsmålet bedre stilt til noen som var flinkere enn meg -... Men jeg har ihvertfall, jeg hadde .. jeg har hatt veldig mye glede av dels å holde på med, som en litt sånn intellektuell utfordring å drive med sjakk , - og så er det jo... fått veldig mange trivelige opplevelser med det, - mange gode venner og ... mange.. fine turer her og der – så har jeg truffet kona mi der (!) hun er jo sjakk spiller, - så det må jeg jo si jeg er ... erhe- he...fornøyd med-- (he-he-he-he..)</i></p> <p><i>Så det må jeg jo si jeg er ... absolutt...</i></p> <p><i>Så, .. nei – for meg har det vært veldig mye fint knytta til det. Det må jeg jo si ... Men kanskje....</i></p> <p>”Har det påvirket deg noe utover sjakk'en? - Altså i det daglige?”</p>	

<p>- Det er vanskelig å si , altså... – jeg vet ikke ... Man blir vel sikkert litt.. . på en eller annen måte ..- med litt hvordan man tenker - .. eller ... ressonerer eller no’ – men jeg kan ikke si at jeg har .. noe veldig klart inntrykk av hvordan det har påvirket .. påvirket min personlighet ... - altså jeg er nok ganske ..</p>	
<p>Jeg er nok ganske god til å konsentrere meg over lengre tid og sånt noe det tror jeg nok jeg er ..- det er nok noe jeg har fått med meg der ... som mankan holde veldig høyt fokus i ... i 5-6 timer på rad, da hvis at det er noen veldig belastning.</p>	<p>MOTIVASJON; Self-efficacy, indikasjon?</p>
<p>(Ja, det er imponerende det, ..)</p>	<p>MOTIVASJON; Konsentrasjon – drive - påvirkning</p>
<p>- Jo,jo – men det er greit å... greit å kunne det altså. Absolutt.</p> <p>”Hvilke ting gjør sjakk klubbene eller sjakk forbundet for at tidlig møte med konkurranse skal oppleves mere lærerikt enn brutalt?”</p>	
<p>.mhmm.. – ja, det er et veldig godt spørsmål. Det er nok blitt noe bedre. Blant annet at man ... man har jo premier for alle, da - det er jo en ting som hvertfall er kommet i moderne i tid , sånn ikke bare premie til de som kommer først på tabellen –</p>	<p>ORGANISERING:</p>
<p>- Ehh... og man har jo nå sånne ferier med turneringer - barnas Grand Prix, - der det også er poeng til ..., altså en slags sammenlagt-turnering , som alle samler poeng i, da - uansett om man kommer sist,</p>	<p>TIDLIG KONKURRANSE:</p>
<p>- Så er det også noe som man er begynt med i det senere som jeg synes er veldig bra – at man får poeng selv om man taper, da - det er tre poeng for seier, to poeng for uavgjort og ett poeng for tap. Så man ihvertfall samler sammen noe poeng uansett.</p>	<p>DISKUTER</p>
<p>- Men ellers så er det nok sånn.. at det er ikke til å underslå det, at Jeg tror sjakken har noe å tenke på der, - at .. for veldig mange er det moro, - de som kommer først synes jo det er kjempemoro – de som kommer midt på tror jeg også synes det er veldig greit – og vinne noen og tape noen – Men det er ikke så veldig morsomt å tape alle..... det er hvertfall noen som håndterer det helt greit, men det er klart noen som synes de.. at å være nederst og ha tapt alle - og stå nederst på tabellen.. som alle står å glør på... at det ikke er så veldig stas, - det tror jeg nok absolutt er noe å tenke på.</p>	
<p>”Tror du at du kunne blitt en like god sjakkspiller som du er i dag, uten den tidlige konkurransen ?”</p>	<p>ORGANISERING:</p>
<p>... ja,-Vet ikkealtså konkurranse .. ja – vet ikke helt hva jeg skal si - på en måte tror jeg nok jeg kunne bli like god – men det spør om jeg hadde hatt den samme interessen.....det er klart at en del av <u>drivkraften</u> for å holde på med dette her, var at man kunne konkurrere, og ... ja, spille i norgesmesterskap og vinne skolemesterskap.. og sånne ting.</p>	
<p>- Såå.... For å si det sånn, jeg tror nok at jeg kunne blitt like god, men det</p>	<p>TIDLIG KONKURRANSE: Går igjen; Drivkraften var at man kunne konkurrere</p>

hadde nok forutsatt at man ikke bare la ned alt som hadde med konkurranse, da, men da måtte man jo få noe annet tilbud i steden for som kunne være litt spennede. (Ja..?)

..Og det er nok mulighet for å se for seg, at man har mere ... ja f. eks. at i steden for at man har en dags sjakk-konkurranse, så har man i steden en dag med forskjellige sjakk-aktiviteter, ... da man løser forskjellige sjakk problemer og har forskjellige aktiviteter og sånt no' – uten at man nødvendigvis har det der med resultatlista – og noen kommer sist og noen kommer først, og sånt no'.

”Ja... nå skal vi se... Jeg har snakket litt med Norges Sjakkforbund – og skal snakke litt til med dem -

Tror du det da ligger noe politisk budskap bak at Norges Sjakkforbund lar unger konkurrere, - altså Norges Iderettsforbund har jo barneidretts bestemmelsene –

Tror du det da ligger noe politisk budskap bak at Norges Sjakkforbund lar unger konkurrere eller tror du det bare er sånn fordi det ikke er gjort noe med ?”

- Mhm.. – Nei jeg tror ikke det ligger noe politisk budskap idet – og det er nok ... som du sier det er kultur for det – og alltid vært det – at man har ... Og sjakken har vært ganske langt utenfor Idrettesbevegelsen egentlig også, så det har ikke vært så naturlig å bli bli påvirket all verden av det...

I så fall hvis det skulle være et valg så tror jeg nok heller at det må være et strategisk valg, - at .. at man kanskje har sett at når sjakken har den muligheten til å konkurrere som ikke idretten har, så vil jo kanskje det gjøre at noen søker seg til sjakken nettopp av den grunn, da, at sjakken får et slags konkurranse fortrinn mot andre aktiviteter, - men eller så tror jeg nok det er -

..Og så er det nok det at endel nok tenker at det er nødvendig å konkurrere tidlig hvis vi skal kunne få fram spillere av internasjonal klasse - så kan vi ikke følge de reglene som Idrettsforbundet har...

**”Nei, og det er neste spørsmålet her –
Hvorfor er det nødvendig med tidlig konkurranse og matching?”**

-Nei, det er jo det som er ... vi ser at når Magnus ble stormester som 13 åring da konkurrerte han jo allerede mot de aller beste i verden .. altså var i hvertfall i full fart mot verdenseliten da, og konkurrere med spillere av høy internasjonal klasse - voksne spillere -

Så det er klart at når han hadde kommet dit som 13-åring allerede – og det finnes jo enda yngre som er blitt stormestere også, som 12-åring, - så er det klart at da kreves det at man har konkurrert antakelig endel allerede som 13 åring – og da hvis man skulle følge idrettsforbundets regler, så kunne det være en utfordring.

- Hvordan i all verden skulle han ha kommet dit allerede som 13 åring hvis man ikke skulle kunne konkurrert så mye før det?

Men....samtidig ser jeg at det at det også innen idrettsforbundets regler også,

ORGANISERING:
Krever mer organisering .
konkurranse er ett brett og 2
spillere..

TIDLIG KONKURRANSE:

TIDLIG KONKURRANSE:

Sammenliknet med Lahlums
uttaleleser om
NIF's ”dobbelmoral” om
den pressede perioden fra 14-
18 år

<p>så er det en betydelig åpning for å konkurrere, ja i Norden bl. a. da, fra det året du følger 11, så jeg tror ikke effekten nødvendigvis ville vært så dramatisk, da.</p>	
<p>”Føler du at sjakk er godt organisert i Norge?”</p>	<p>ORGANISERING:</p>
<p>- Njaeeei,... det vet jeg ikke, - altså jeg vil tro vi er på linje med organisasjoner av tilsvarende størrelse da – Det er klart at sjakk'en har ikke vært noen folkebevegelse i Norge – det er forhåpninger at det skal bli noen flere, - men vi er jo en.....det er snakk om 5-6000 medlemmer eller et eller annet sånt no' da. Så jeg tror nok vi er på ... sikkert på linje med andre organisasjoner på den størrelsen, og har begrensede ressurser også og er jo sårbare veldig mange steder for at når noen gir seg av en eller annen grunn, så forsvinner hele sjakkmiljøet på den plassen, - Sådet er nok veldig mye å hente der – ←</p> <p>(skjønner...)</p>	<p>Potensiale for videre forskning?</p>
<p>Det kan nok være at man blir enda litt mer sårbare fordi man er utenfor idrettsbevegelsen, og hvis man hadde vært med i idrettsforbundet, hadde hatt noe mulighet for oppfølging der da i kontakt med idrettsforbundet og andre organisasjoner og være del av den bevegelsen, mens nå er vi liksom veldig på egen hånd.</p>	
<p>”Føler du at det burde vært et mål for Sjakkforbundet å være medlem av NIF?”</p>	<p>ORGANISERING:</p>
<p>- Ja, jeg syns jo hvertfall det er helt klart noe man burde utforske, - å se om det er en .. en mulighet – Jeg tror nok også at det på en måte ville være å slå fast en liten statusheving for sjakken, da – at man blir med i idrettsbevegelsen, og blir annerkjent fullt ut som en idrett.. Så det, syns jeg nok.</p>	
<p>”Men syns du det hadde vært verdt å måtte godta barneidrettsbestemmelsene for å bli medlem, eller måtte man funnet en slags mellomvei?”</p>	<p>ORGANISERING:</p>
<p>- Ja, det er der man må se på nøyaktig hva de innebærer da, og hvilke konsekvenser de vil få.. Samtidig som sjakken også selvfølgelig må være åpne for å legge om litt... – Og det tror jeg man på mange måter kunne ha godt av uansett – å ha litt mindre vekt på konkurranse og mere vekt på lek og læring..</p>	
<p>- Men jeg tror nok ... det som nok mange føler er vanskelig, er hvis vi skulle komme dit at reglene i realiteten <u>forhindrer</u> oss å få fram nye spillere av verdensklasse, ... for det er klart at det er noe som motiverer veldig mange på lokalt plan – til å gjøre en innsats – sånn som der er ... helt sikkert i alle idretter.- at det er en av de tingene man håper på – kanskje drømmer om; kanskje kommer det en stor stjerne fra min klubb en gang – enten det er fotball eller tennis eller .. eller hva det er man holder på med...</p>	<p>TOPP vs Bredde ?</p>

<p><i>Men hvis man mister det liksom - at det ikke lengre er mulig - så ... det er nok veldig vanskelig at man skulle kunne gå med på det.</i></p> <p>”Vil du si .. (jeg har bare to spørsmål igjen her nå..) <i>(Ja, ja-)</i> -Vil du si at sjakk gjør deg moden raskere, - eller kan gjøre det – som menneske?”</p>	
<p><i>- Neeei-..... det vet jeg ikke om jeg vil si, altså. Det finns jo... hvis man bare skulle se på de som spiller sjakk, så finnes det eksempler på både det ene og det andre. At det er .. ja.. så det vet jeg ikke – Nei, det tror jeg kanskje ikke.</i></p> <p><i>- Det kan jo være en viss type... en viss overvekt av en type barn som søker seg til sjakk og holder på med en sånn ting, i stedet for å holde på med noe mer fysisk. Så... så jeg tror kanskje heller det er det . Ja, det tror jeg nok.</i></p> <p>”Følte du at – da du var ung –var det mestring av selve spillet som var i fokus, eller var det resultater?”</p>	<p>Ikke enig m SA. – MEN spm ikke stilt på samme måte</p>
<p><i>-Jeg må nok si at det var resultater, ja. Absolutt. Så jeg skjønnte jo... jeg skjønnte jo at de to tingene hang sammen, - så at man var nødt til å studere, og lære seg nye ting, og sånt no' for å kunne gjøre det bra - Og jeg synes det var trivelig også , men det er klart at det med konkurransen og det å få nye suksesser, det var en veldig, veldig viktig motivasjon det, ja.</i></p> <p>”(ja, ..) Men du, kan det oppstå en sånn følelse, eller situasjon, der hvor frykten for å tape overgår lysten til å vinne?”</p>	<p>Resultatorientert</p> <p>TIDLIG KONKURRANSE:</p> <p>MOTIVASJON; Konkurransen som m-faktor</p>
<p><i>Ja, det er ... jo veldig mange som har det av sjakkspillere, det er derfor man.... har... ser alle disse som blir enige om <u>Remis</u> veldig fort – det er noe man ser med barn også, desverre, - både barn og voksne – at man synes det er mye værre å tape egentlig en det er morsomt å vinne. Og derfor ser man ... i en del tilfeller ser man at begge parter er godt fornøyd med uavgjort for da tapte man hvertfall ikke..og det var egentlig det viktigste å unngå det.. Så det er helt klart at det kan oppstå, det.</i></p> <p><i>Man ser jo... vi har jo sett.. mange veldig flinke barn som...som er veldig motivert fra konkurransen, og som gjør det veldig bra i yngre klasser , da – blir Norgesmestre – men som når de får litt motgang - så slutter de. Ganske fort.</i></p> <p><i>Men hvis man bare er ... hvis man bare er motivert av konkurransen, så er det vanskelig å holde ut i lengden tror jeg – fordi at du kommer jo nødvendigvis til å få noen motganger uansett,- og hvis du bare da er det veldig fort gjort å tenke; hvorfor skal jeg gidde å holde på med det her når det ikke går</i></p>	<p>TIDLIG KONKURRANSE:</p> <p>MOTIVASJON;</p>

bra engang? - Hvis det er det eneste som motiverer deg.

Så det er nok den kombinasjonen av å både like konkurransen, og å like selve spillet som er litt nøkkelen, ja.

”Men du, det var egentlig spørsmålene jeg hadde nå, det. Jeg er veldig... veldig fornøyd med svarene . Dette blir bra.

- Jaha, he-he bra – da får du ha lykke til.

SLUTT.

Intervju med Jon Ludvig Hammer

«Fortell litt om når, hvordan og hvorfor du begynte å spille sjakk..?»

... jeg begynte å spille sjakk.....det startet med at mamma ga pappa et sjakkbrett... en jul og så er det noe med barn og nysgjerrighet....jeg ville også...eh jeg begynte på et SFO kurs da jeg gikk i 3 klasse tror jeg, så jeg var vel 8-9 år gammel.

«Ja – meldte du deg fort inn i sjakk-klubb etterpå?»

...nei – og det er noe jeg har tenkt på i ettertid – at noe av det vanskeligste er å få folk... eller i sjakken i hvertfall, .. få barna fra SFO sjakk og som sånn spennende lek, og over i organiserte ... former.

Jeg var så heldig at jeg var blant de beste på sfo, jeg var veldig interessert, og da fant pappa ut at nå må vi finne ut ..ehh ...hva er neste steg. Så det var pappa som fant en sjakk- klubb i nærheten ogpå den måten så startet vi – startet jeg.

«Ja – også videre da du begynte i sjakk-klubben var det da familien som var støttespillerene?»

Æm ja, men jeg hadde også kontakt med en av instruktørene i klubben – så det var litt spesielt fordi atjeg spilt en turnering tror jeg i ..i..... i Norge i 1999 da jeg var 9 år gammel – æm – men akkurat det året flyttet vi til USA (OK...?) så jeg begynte egentlig å konkurrere i USA ‘æm – 9 år gammel.,

”OK. Er systemet der med konkurranse og sjakk noe av det samme som vi har i Norge?»

Ja, men på en måte, så er USA er ennå litt mer ekstremt i den grad at i barneturneringer så fikk du en sånn rating, altså disse rangeringspoengene – det fikk man i barneturneringer i USA , og i Norge så er det sånn at barneturneringer så... det rangeres ikke, da. På..på det systemet.

«...mm... husker du hvor tidlig du deltok i et internasjonalt mesterskap, Nordisk, EM VM, for du har deltatt der har du ikke?»

Ja, jeg deltok i mitt første mesterskap som ikke var NM – du teller ikke NM? « jo gjerne det også–» jeg deltok i ...jeg vet ikke hva vi skal karakterisere det som Jeg deltok i Californiamesterskapet i.. noe sånt som våren 2000 – så deltok jeg i Norgesmesterskapet for barn i... i.. november 2000 og Nordisk mesterskap for barn eller for under 11 – jeg tror det er aldersgrensen – på Island – i februar 2001.

«JA – Ja det er bra»

...og så har jeg spilt VM for ungdom 2 ganger – jeg husker ikke helt årstallene – jeg tror det var en periode jeg prioriterte Nordisk overover VM. Så jeg lurer på om jeg deltok i mitt første VM i 2003.

«Ja – hva slags opplevelse satt du igjen med som 11 åring etter et sånt mesterskap?»

Jeg fikk bronse (JA..?) på første forsøk – i Nordisk? – i Nordisk og det var

Kombinasjon av familie
+ tilbud i skolen

ORGANISERING:
Vanskelig å få folk over i
organiserte former

ORGANISERING:

TIDLIG KONKURRANSE:

uventet for å si det sånn - det var veldig jevnt og jeg varhovedsakelig heldig tror jeg – men det er jo ikke sånn at man husker veldig tilbake på den tiden.

«Kan du huske om det var gøy eller var det skummelt – hvordan var det? hva var liksom følelsen du satt igjen med etter turneringen?»

Det var jo gøy det er jo noe med det når man reiser rundt og det er mange andre barn og noen litt eldre også for så vidt – det er jo litt gøy det og. Æhm....Nei, jeg husker det som ganske spennende. Så var det også den blå lagunen også, det er noe med opplevelser også.

«JA, var man flinke til å utnytte det sosiale også når man tok en sånn tur.»

Ja jeg vil si det –

«Så du på deg selv som talentfull? Du er jo fortsatt ung – men jeg tenker på når du var på den alderen...?»

(Lang tenkepause.)

*Jeg tror ikke man tenker på det når man er på den alderen – jeg tror ikke manbegynner med sånn meta – se på seg selv utenfra – man gjør det litt sånn der og da i nuet – æmm...ikke sant – hvis jeg kom på 3 plass i Nordisk så var jeg jo god da...**(Ja..)** og jeg begynte å dominere fra ... i... jeg spiltedet er på en måte to sjakkNM'er i løpet av et år – det er litt pussig, men det er NM for ungdom også er det store landstreffet som heter landsturneringen. Og i landsturneringen 2001 så spilte jeg miniputtklassen, det er noe sånt som U12 og bare virkelig dominerte den og vant alle partiene mine. Magnus var ikke med, da (**.mhm.**). æm.. så det er jo ... man får jo en sånn ... bekræftelse på at dette her – nå er man god.*

«Ble du sett på av andre som talentfull?»

Ja det tror jeg.

«Du konkurrerte tidlig og med suksess, eee kan du huske hvordan du opplevde å være bedre enn andre du spilte sjakk med?»

(Lang tenkepause)..nei jeg kan ikke huske det – man blir jo vant til å vinne, og man ...– ja – og det, noe av det jeg tror jeg mener er fellesnevneren i alle de beste sjakkspillerne i verden i dag – som jeg ser igjen gang på gang - det er et enormt konkurranseinstinkt. Og jeg likte å konkurrere og jeg likte å vinne, og jeg hatet å tape – og det er jo....det driver deg jo, da.

**«Hvor tidlig føler du at dere var bevisst på at konkurransen ikke bare handlet om enkelte sjakkpartier men også turneringen i sin helhet?»
....hvordan tenker du?**

«På et eller annet tidspunkt – det er jo forskjell – idrett og spill er ofte lek - det er fokus på selve aktiviteten – det å løpe rundt på en fotballbane sparke eller det å sitte å spille og spille sjakk – hvor tidlig følte du at dere

TIDLIG KONKURRANSE:

MOTIVASJON:
Ytre faktorer

Reflektere:

var bevisst på at det ikke handlet om det enkelte sjakkpartiet som du og jeg har sittet og spilt nå men at det sjakkpartiet var en del av en turnering som du hadde som mål å gjøre det godt på.»

Nei dette er ikke noe sånn jeg husker tilbake på, men jeg ville jo tenke sånn da at på det tidspunktet man tenker sånn, så er det jo fordi det helhetlige resultatet har noe å si. For jeg vil jo tenke at f. eks. eehm...sånn at da jeg holdt på å vinn NM for ungdom på første forsøk inovember 2000, da må man på en måte komme til en sånn greie hvor på en måte at turneringen som en helhet også har noe å si.

«Mm ...det er jo kjempeinteressant svar ,så... når du har noe å oppnå noe i turneringen da blir fokuset dit – er det sånn å forstå – da glir fokuset dit.»

Det er ikke noe jeg husker tilbake på, men når jeg sitter her nå så tenker jeg at det er den naturlige måten å tenke det på. For det er jo ikke sånn at – jeg spilte mange turneringer hvor jeg ikke var god – men det er jo ikke sånn at jeg husker sånn veldig – brydde meg så mye kanskje da om helheten i det, at det bare var å prøve å spille enkeltpartiene.

«Ja da var det viktig å liksom bare gjøre partiene du spilte godt?»

Ja jeg vil tro det ..

«Hvordan påvirket det forholdet til de vennene du spilte sammen å konstant få en bekreftelse i styrkeforholdet mellom deg og dem?»

[...] Jeg hadde – jeg hadde - en kamerat som var regnet som veldig talentfull – han er kanskje en kandidat til lista di, – Johannes Kvisja – æm... og han var liksom veldig god - før Magnus og jeg – så han startet tidlig, men så kom Magnus – ikke sant – så var han plutselig litt på etterskudd – og så kom jeg – og så var han... ikke sant... i trøbbel, - og ved en anledning ved landsturneringen i Juni 200, så under partiet æææ... han på en måte avbrøt partiet og gikk i gråt eller noe sånt over at dette var liksom kanskje hans siste sjanse ååå ... vi hadde et parti gående, ikke sant , og vi gikk ut og snakka og han var veldig lei seg og trodde på en måte at han kom ikke til å – jeg vet ikke hva han tenkte da - at han ikke hadde – at dette var liksom siste sjansen hans til å vinne dette miniputtmesterskapet – og det gikk jo veldig inn på meg også da – jeg vet ikke om det fra hans side 10 år gammel var et kynisk spill for å prøve å sette meg ut, men .. men på en måte – det var jo noe der, da, at at han reagerte på det.

«Hvordan gikk partiet?»

Jeg vant. Så det var jo fint.

«Hvordan påvirket det motivasjonen din å tape i sjakkturneringer?»

[...] Jeg tror når man ser hvor god jeg er i dag så tror jeg det å tape har veldig mye å si – fordi du trenger å bli sinna og du trenger å pushe deg selv til å studere mer til å lese mer til å jobbe mer. Så jeg tror det er viktig.

Men på en måte – jeg var jo blant de beste hele veien – og de nedturene jeg fikk tok jeg veldig tungt – til den dag i dag håndterer jeg det å tape ganske dårlig – og jeg vil jo si at på en måte ... nå snakker vi jo om toppnivået ikke sant – og for de som er lenger nede og som ikke hadde så mange suksesser

TIDLIG KONKURRANSE:

Gikk i gråt
Veldig lei seg

MOTIVASJON:
Tap fungerte klart som en
motivasjonsfaktor

TIDLIG KONKURRANSE:

MOTIVASJON:
Tap -> styrker motivasjon for
å vinne neste gang.
Høy self-efficacy

<p><i>som jeg hadde – så tenker jeg at det å tape, kan dytte deg ned da. Men for meg som ... som – ja , kanskje at jeg lot meg motivere av tapene samtidig som jeg var veldig ivrig og hadde suksesser også, - sånn at det ikke bare ble tap – så tenker jeg at det, for meg var tapene bitre men jeg tror de hjalp meg.</i></p> <p>«Ja – hvordan påvirket det motivasjonen din å vinne sjakkturneringer.?» <i>[...] Det er derfor man spiller da – for å vinne – og så er det noe med det da at suksess avler suksess, at når du har tro på det du gjør så går det bedre neste gang også.</i> <i>Nei det tror jeg – vinne er gøy og noe man gjerne vil gjenta, alltid.</i></p>	
<p>«Så det virker motiverende...?» <i>Ja – det er kanskje ironisk, men jeg tror at både det å tape og det å vinne er motiverende – så lenge det skjer i... i doser, ikke sant – hvis du går en lang tid uten å vinne – bare tape, så tror jeg det tærer veldig på deg. Da ryker du nok.</i></p>	<p>MOTIVASJON: Tape & vinne Balanse</p>
<p>«Vil du si at det oppsto et press enten fra deg selv eller andre om å gjøre det godt i sjakkturneringer – i såfall, på hvilken måte var det noe som påvirket deg?» <i>[Lang pause] ...jeg var såpass heldig i ung alder, så jeg visste ikke hvor mye disse sjakkturneringene kostet. Så det var jo ikke sånn at jeg satt der og tenkte nå må jeg gjøre det bra fordi at dette er dyr moro. Ææm – jeg vet ikke hva slags alder ... ("som jeg snakker om nå..?)"</i> <i>ja...</i></p> <p>altså nå snakker jeg om barneårene først og fremst – ja, opp til 12?. «...nei litt lenger en det og, da, men i hvert fall fra en 10-11 og oppover, om du liksom følte at det oppsto noe press.» <i>Ja – hvordan tenker du på press da...at.. «noen vil jo»</i> <i>...at jeg ble pushet av foreldre..</i></p>	
<p>«det er noen som har det sånn, ikke sant – noen kan føle press fra foreldre, ikke sant, andre kan føle press fra veldig ivrige lærere eller trenere da, men det her er veldig individuelt, ikke sant, det kan jo være de føler et press som ikke er der osvgså, sånn i utgangspunktet...» <i>Jeg kan si – jeg følte ikke at jeg ble presset av noen som helst, men jeg følte jo på det å konkurrere, på det å være stresset, det å spille viktige partier –</i></p>	<p>TIDLIG KONKURRANSE: Puttet press på seg selv</p>
<p>«det er kanskje press som.....» <i>... det er press jeg putter på meg selv,</i></p>	
<p>«...ja nettopp, hvordan påvirket det deg?» <i>[Lang pause] ...jeg vet ikke jeg – men det er jo det at hvis du taper blir du forbanna og jeg har jo blant annet tapt ett parti og så løpt meg en tur - jeg har banket hodet i veggen bokstavelig talt for å teste hvordan det var ...</i> «hehe – hvordan var det'a?»</p>	<p>MOTIVASJON: Self-efficacy. Lage høye mål.</p>

Det var – jeg fikk hodepine... («hahaha.») Jeg har lissom gått på en åker ikke sant og tenkt nå skal jeg få ut dette , ta opp mobilen også slenge den ut på en snøkledd åker mens det var bekmørkt i den naive troen at det kunne ikke være noe problem å finne den igjen...den fant jeg aldri igjen og det er sånne ting ikke sant, det ådu presser –hvordan føles det..? - at jeg putter press på meg selv – eller, jeg har kanskje gått litt vekk fra spørsmålene...?

«Ehh – ja..men det er gøy å høre – men hvordan altså påvirker det deg – kan du bli mere skjerpå – er det noe som ødelegger spillet ditt – hvordan fungerer presset du legger på deg selv?»

[...] Ja jeg tror det er på en måte stressende - og så kan man sitte nå ti år senere – kanskje det var bra, kanskje det hjalp meg ålæree og håndtere stressende situasjoner, sånn at jeg hadde suksesser i framtiden, men det er veldig vanskelig å ...si på en måte – det blir bare på en måte sånn ønskespekulasjon, da. Når... med .. etterpåkløkskap.

«På et tidspunkt så må du vel ha merket at flere rundt deg sluttet med sjakk, da du fortsatte, hva tror du er årsaken til at du fortsatte da mange sluttet?»

Apropos Audun Brekke er også et navn du kan ha til lista di – han er nå toppsyklist – så han måtte velge sjakk eller sykkel....

Det var liksom., det var veldig mange som spilte, det var liksom – jeg var ... liksom jeg var på et høyere nivå enn de fleste, så det var jo liksom bare...jeg fikk noen sånne utfordrere en gang i blant, men det var liksom et hav av folk som ikke var i nærheten.

Og sånn sett så merker man ikke så mye til at de forsvinner, når du har løftet deg selv opp over dem. Den jeg merket forsvant. det var Audun ikke sant, fordi at han var blant...han var blant – han var liksom nummer 3 – han kom til og med opp forbi Johannes, - så ... det er liksom – jeg merker ikke noe særlig til folk sluttet andre enn de som faktisk jeg anså som habile nok konkurrenter – konkurrenter jeg var bedre enn men som var en utfordring.

«JA men hvis du tenker blant de – selv om du kanskje ikke fikk det så mye med deg da – men blant de som sluttet, er sannsynligvis er hakket under dere da, kanskje flere hakk også – eee fikk du noe inntrykk av det var noe gikk igjen som årsak, det kan jo være at...»

På den tiden så kan jeg være omtrent helt sikker på at jeg har ikke tenkt over det i det hele tatt, nå i ettertid så kan jeg jo sitte her – prøve – jeg driver jo litt å underviser barn og sånne ting å – ja – du, du ...du ser jo veldig mange, særlig jenter da, som slutter når de er 15 - 14 15, 16 år gamle, som vi på en måte tenker – ja naturlige årsaker, ikke sant, gutter blir mer interessant, sjakk kanskje ikke så kult, æhh....skolen er kanskje litt mer seriøst, sånne ting,- og det finnes mange som har teorier at man merker at disse jentene forsvinner, fordi det er så få jenter i sjakk.

Men at mest sannsynlig, så forsvinner flere gutter enn jenter - rett og slett fordi at det er så utrolig mange flere gutter til å starte med – av akkurat samme grunner. Ææææ så det er jo det jeg tenker da, at man – de som forsvinner rett og slett får andre prioriteringer.

TIDLIG KONKURRANSE:
Blir sint av å tape

MOTIVASJON:
Self-efficacy.
Opplever seg selv som bedre enn andre

<p><i>Men så kan det jo også være at resultatene påvirker prioriteringen .(ja..?) Men.. men da er det jo – da må du liksom snakke med Gregor, Peter Fremoen, sånne folk ikke sant. Audun for eksempel, han satset på sykling i stedet for.</i></p> <p><i>Peter Fremoen han satset på fotballen istedenfor. Audun er nå en av de beste juniorene eller noe sånn, en av de beste unge rytterne så vidt jeg vet, i Norge, Peter Fremoen er jeg.. vet ikke om han får spille så veldig mye, men han spiller i hvert fall på et 2 divisjons lag. Og han er fortsatt bare 17 år gammel.</i></p> <p><i>Så det er jo litt det også hvis man ...man spiller jo ofte sjakk fordi man er konkurransemenneske og hvis man finner ut at man er bedre i noe annet så gir man det opp. Og så er det jo det hvis en jente faller så kan det fort være at mange flere faller som en dominoeffekt for det er noe med det sosiale i gruppen. Og det samme kan en jo tenke seg med gutta ikke sant – en slutter , to slutter – det var kompisen til han ene så slutter han og og det var kompisen til en annen ikke sant og – og det blir en sånn skikkelig dominoeffekt.</i></p> <p><i>Men- ja , jeg tror resultater har noe å si, og jeg tror det er ...mye... det er sjeldent noen som er veldig gode slutter. Så at Audun, Peter Fremoen og Gregor Tauge – det er liksom ...sjokk at de ga seg. Og så har man alle de som ikke er så gode som gir seg i hopetall.</i></p> <p>«Det er kanskje vanskelig – men hva er ditt klareste minne rundt det at et resultat enten gjorde at du følte deg bedre enn andre eller dårligere enn andre?»</p> <p><i>Første gangen jeg møtte Magnus, da var han allerede god og beryktet i Norge – det var i Porsgrunn, november 1999. Jeg slo ham, æhm, ... men for meg var ikke det så spesielt. For det at vi kom fra USA, ikke sant, og vi visste egentlig ikke så mye om Magnus og at han var så fryktelig god. Han – og jeg tapte mot Johannes i siste runde der og Magnus endte opp med å vinne turneringen selv om jeg hadde slått ham. Ææm.., jeg kan ikke si at jeg har noe klar minne av det.</i></p> <p>«Hvilke forskjeller merker du på det å spille på høyt nivå som voksen – kontra det samme som barn?»</p> <p><i>[...] Tror du tenker litt mer konsekvenser. Æm – «hva slags konsekvenser da?»</i></p> <p><i>Ja for eksempel nå skal vi... nå skal vi... prøve å tjene nok til å forsvare at vi satser på sjakk. Vi skal prøve å vinne turneringen. Da skal vi ... sånne type konsekvenser da – resultatbaserte - og hva som skjer hvis vi taper....</i></p> <p><i>....Konsekvenser.... Nei jeg tror det er hovedsakelig det – at vi tenker litt mer over ting. At det er litt mer sånn som barn så er det liksom... tenker ikke så mye på det store bildet, men barehva skal vi si? .. koser oss bare der og da.</i></p> <p>«..Ja - kan vi si at lek får være mer i sentrum da, når du er barn?»</p> <p><i>JA, Ja på en måte, det er jo ikke så alvorlig når man er et barn – men det er jo også noe med mentaliteten din, ikke sant, når du er tolv-tretten år gammel så vet du jo ikke så mye om verden og du trenger ikke å prøve og tjene til</i></p>	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="1145 185 1509 232"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="1145 232 1509 327"> <p>ORGANISERING: Påstanden om å få flere bedre</p> </td> </tr> <tr> <td data-bbox="1145 327 1509 1563"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="1145 1563 1509 1655"> <p>Økonomisk hverdag sentralt som voksen</p> </td> </tr> <tr> <td data-bbox="1145 1655 1509 1944"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="1145 1944 1509 2036"> <p>TIDLIG KONKURRANSE:</p> </td> </tr> </table>		<p>ORGANISERING: Påstanden om å få flere bedre</p>		<p>Økonomisk hverdag sentralt som voksen</p>		<p>TIDLIG KONKURRANSE:</p>
<p>ORGANISERING: Påstanden om å få flere bedre</p>							
<p>Økonomisk hverdag sentralt som voksen</p>							
<p>TIDLIG KONKURRANSE:</p>							

*livets opphold og du trenger ikke å tenke på ... på så mye.
Du er dulla med på en måte, du har liksom foreldre i nærheten når du er ute på tur og det er litt mer sånn – ja – det er ikke en jobb.*

«Finnes det forskjeller på det å spille sjakk på høyt nivå som barn i dag sammenlignet med da du var på samme alder?»

[...] Det er noen foreldre som pusher barna sine tror jeg litt ekstra

«Mer nå enn før?»

Ja – som en effekt av Magnus. At man ser at det finnes folk i Norge som har blitt så god – på en måte det som var med Magnus var jo hans indre drivkraft. Det var jo ikke noen som pusha han – jo det var han selv, ikke sant?. Han jobbet beinhardt men så ikke på det som jobb.

Æhm ... og ... på en måte, jeg vet ikke om foreldre generelt er klar over det da – at det var - man må ta, ...bruke en klisje fra norske skolen – ansvar for egen læring – at det er det som driver deg videre. Og så merker jeg, da , at sånn helt konkret sjakkmessig – at nå er det flere som har trenere fra utlandet, teknologien tillater det, ikke sant, å ha Skype med trenere og da ender det opp med at barna har fire forskjellige folk de forholder seg til, og jeg har jo hørt historier fra for eksempel fra f. eks. Arian Tari som er veldig god nå at han har hatt en trener som har sagt en ting og en annen som har sagt nei,nei,nei, ikke hør på ham.

Og jeg har jo selv trent med noen av de barna nå og sagt at ja – det der er nok greit, men jeg er ikke så stor fan av det – om noe som en annen trener har anbefalt. Æhm..Så på en måte så tenker jeg at de må føle det litt mer presset – at når de har så mye input fra forskjellige folk.

«På hvilken måte vil du si at ditt talent i sjakk og de mulighetene du har fått gjennom sjakk-konkurransen har påvirket deg senere? En ting er jo at...»

...jeg tror jo at sjakken har definert meg som person, uten tvil, æm,... jeg tror Jeg har jo liksom hatt personlighets, ...jeg har jo hatt en personlighet æm – men,det er jo vanskelig å si hva som kom først, ikke sant – jeg er jo litt sånn usosial – er det det noe jeg var, æææ... og som passet veldig godt med sjakken, det å fordype seg helt i noe, det å bli helt fortapt, det å foretrekke å sitte med pc'n heller enn å leke ute.

Ææm det er vanskelig å si om jeg hadde den personligheten og derfor fungerte det veldig bra i sjakk, - eller om jeg fikk den personligheten fordi jeg fokuserte så mye på sjakk.

Men jeg mener for meg så var jo særlig ... særlig det da jeg startet på NTG så var jo det noe jeg føler – jeg vet ikke hvordan jeg skal kalle det - hjelp meg å finne meg selv i den grad ... i den grad ...det var en... - på andre skoler hadde jeg vært «han sjakkspilleren» - og på NTG så var det liksom – det var ikke sånn «sjakk er det idrett liksom? er det sport? , hva gjør du her?»...det var ikke det i det hele tatt, det var mennesker som veldig sterkt respekterte prestasjoner, resultater fordi at det var det de også prøvde på.

Internett har mulighetene

ORGANISERING:
NTG spilt en betydelig rolle,
Lahlum og SA sier også noe
om det

Og det var jo et miljø jeg og trivdes veldig godt i og det på en måte – jeg tror særlig tiden på NTG – som er kanskje for alle – at tiden på videregående så.... finner man veldig mye ut av hvem man er og utvikler seg sånn sett. Men jeg tror at den tiden ... den var med å definere meg som person veldig mye og den tiden ville jeg ikke hatt uten å drive med sjakk - og så da kan man eventuelt stille seg spørsmålet – hvis jeg ikke hadde drevet med sjakk så ville jeg jo kanskje hatt en liknende opplevelse, baremen på en annen måte.. i løpet av videregående eller et eller annet.

«Kan man på en måte si at NTG hjalp med å gi deg tilhørighetsfølelsen. Var med likesinnede at det var enkelt å finne sin plass?»

Ja, til en viss grad – men også noe med ..., det ga meg selvtillit.... i den grad, ikke sant, at i den grad at jeg ble respektert.

«Hvilke ting gjør sjakk-klubbene eller sjakkforbundet for at ditt tidlige møte med konkurranse skal oppleves mer lærerikt enn brutalt?...hvis de i det hele tatt gjør noe, da..»

Jeg vet at de har innført sånn at alle skal få poeng i barneturneringer. Sånn at vinneren får 3 poeng, uavgjort får 2 poeng hver, tap 1 poeng. Som jo bare er triksing, men det funker, ikke sant – tror jeg. Sånne små ting. Alle skal ha premie – det er jo..., mendet er jo... ikke sant, det er jo forskjell på størrelsen på premien også da, man kan jo se det på flere måter, men... alle skal ha premie.

«Tror du at du kunne blitt en like god sjakkspiller som du er i dag uten tidlig konkurranse?»

Det kommer an på hvordan du definerer den tidlige konkurransen. Jeg tror jeg aldri kunne blitt så god hvis jeg ikke hadde kunnet spille sjakk på en måte – men hvis du sier.... jeg tror jeg kunne blitt like.... - men kanskje ikke... - jeg tror jeg kunne blitt ganske god uten å spille VM eller EM før jeg ble... ja hva er det idrettspecialistene sier?? «..der er det 12»..

..jeg spilte ikke EM eller VM før jeg var 12 «..nei?» – enkelt å greit, men liksom hvis man skulle nekte man å spille NM før man er 12 så ville jo ikke det gått i det hele tatt for meg.

«Nordisk, spilte du det før du var 12?»

Nordisk spilte jeg før jeg var 12 – 2 ganger. Jeg vet ikke på en måte hvor stor fordel det hadde. Det hadde sikkert noe å si. Fordi at jeg har den spesielle statistikken at jeg har tatt medalje i samtlige Nordiske jeg har vært med i «oi...»,

og da hjalp det jo veldig at jeg kom som en overraskelse i den første gangen, og tok den medaljen, – og på den måten så fikk jeg etablert meg til senere mesterskap... også. Ja – en vane, ikke sant – gjøre det å vinne til en vane – «...er en grei oppskrift?»

Heh.. Ja..

«Hvorfor er det nødvendig med tidlig konkurranse og matching?»

[Tenker]Jeg vet ikke om det er det... «nei..?»

..men det er det i sjakk.

ORGANISERING:
Grep man bevisst har tatt i Norge

TIDLIG KONKURRANSE:

TIDLIG KONKURRANSE:

TIDLIG KONKURRANSE:

<p>Ææm, jeg vet ikke om det kan overføres til andre idretter, men det er ikke – det er jo litt sånn at hver idrett er individuell, jeg tror ikke man kan gre alle over en kam, - jeg tror individuelle idretter ... så kommer du til å få et problem hvis du ikke – hvis du er for fokusert på at det ikke skal være noen resultatlistor fordi at man ser jo veldig tydelig hvem som vinner og hvem som taper, ikke sant – og hva er det man gjør da – den eneste effekten er at man ikke skal putte opp en resultatliste i ettertid.</p> <p>Jeg tror barn gjennomskuer det. Jeg har spilt organisert fotball fra jeg var 8 til jeg var 20-21, æm...så jeg vet jo litt om hvordan det er å være den dårlige også.</p>	<p>TIDLIG KONKURRANSE: Individuelle idretter mer avhengig av konkurranse</p>
<p>Og jeg husker ikke så mye av laget før ungdomsskolen før vi begynte med 11'er – men det er klart at – vi begynte med 11'er ett år tidligere enn det som er vanlig, - og det var jo – det var jo topping og ditt og datt, men jeg vet ikke om man regner det som .. som hva var det du kalte det - konkurranse??</p>	<p>MOTIVASJON: Opplevd begge sider</p>
<p>«ja – selektering, da» ..men – ja det er jo selektering. Topping og sånt .. – men, men det var jo ikke sånn at vi var gode nok til å drive å spille i disse Obos-cup og ditt og datt – vi spilte i DANA-cup,og.... der fikk jeg nesten ikke spille noe som helst –det var jo ikke no ...</p>	
<p>«nei, jeg forstår godt hva du mener, jeg synes ikke det er noe bedre skjult i sånne idretter – at det er selektering, det er jo bare at man ikke har lov til det – men det foregår jo uansett – nei jeg ser poenget ditt» ...så sånn sett er det nødvendig. «ja..?» Ikke sant, det er jo ingen tvil om at ... på en måte .. for å få – jeg tror – for å få toppen, så er vi nok... , vi ser jo det også på det som gjøres nå, hvis vi nå på en måte legger det som en definisjon at det foregår en viss skjult selektering – så tenker man seg jo at det er jo som et steg i å få de beste til å bli veldig gode, men det går utover kanskje andre...</p>	<p>TIDLIG KONKURRANSE: Går topping i sjakk utover bredden?</p>
<p>Og for meg .. så var det jo ... – jeg sluttet aldri med fotball og det var veldig, veldig, veldig mange som gjorde det, også folk som var bedre enn meg, og jeg er jo litt stolt av det at jeg fortsatte og fortsatte og etter hvert... så.. ble jeg bedre i alderen kanskje 17-18 til 20 , så føler jeg nå at jeg merker at jeg er blitt bedre.</p>	
<p>Men det kan kanskje også ha med andre ting å gjøre, NTG, selvtillit, mer tro på det jeg gjør, modenhet som person, og det er jo også en historie om – det var en keeper på laget mitt da vi var 13, ikke sant, og jeg var jo keeper - og det er nå en annen historie – jeg var ikke sånn kjempeglad i det alltid – men vi var 3 keepere, det var meg og en god kompis av meg og en tredje fyr som var veldig høy men litt sånn lubben og jeg bare tenker.. , ikke sant, det er meg og kompisen min, jeg erre litt usikker på hvem som er best – jeg synes jeg er best, - men i hvert fall vi er bedre enn han siste.</p> <p>Tre år senere – jeg sluttet på laget omtrent på den tiden – tre år senere eller to år senere så var han førstekeeper på det laget sitt seniorlag i 3 divisjon. Så du skal aldri si aldri. Han fant motivasjonen, han var jo høy, ikke sant, han hadde egentlig mye av de ferdighetene, ikke sant, jeg vet ikke hva slags treningsgrunnlag han har lagt ned, ikke sant - når han plutselig blir bitt av</p>	<p>ORGANISERING: NTG (sjakk) kan ha hjulpet til på andre felt også</p>

<p><i>basillen, så kan du gjøre store framskritt fort. Og han er jo nå – har fått fotballstipent på college i USA, «Ikke verst..»</i></p> <p><i>.. ikke sant..? og sånne ting ikke sant – man skal aldri – de kan overraske deg de som, henger litt etter også.</i></p> <p>«Da dere var små, følte du at fokuset lå på mestring av selve spillet sjakk, eller at fokuset lå på selve resultatene man skulle oppnå?»</p> <p><i>[...] Ja hva skal jeg si... - Jeg tror det går på mestring, og om ikke noe annet – at det må vi nevne ikke sant, at sjakk er veldig spesielt fordi du fra 8 års alderen fra 4 års alderen kan konkurrere med voksne. Det er jo helt utenkelig ellers, men ikke sant, vi kan gjøre det fordi det handler om hodet, det handler om å gjøre trekkene.</i></p> <p><i>Og en ting er jo konkurrere med jevnaldrende men hele tiden konkurrerer du også mot ... mot voksne. Og selv om resultatet er fint, så er jo målet hele tiden å bli... – det er jo ikke sånn at fordi du er best, så har du ikke noe å nå opp mot. Fordi du hele tiden kan sammenligne deg mot de voksne. Og på den måten så tar det jo veldig lang tid før du er aller best, at du hele tiden har noe å strekke deg til og alltid noen på ditt nivå.</i></p>	
<p><i>Jeg mener – det er noe med måten – tradisjonen i sjakk også, ikke sant – at etter partiet så er det vanlig å spørre motspilleren skal vi gå gjennom dette sammen, ikke sant, sjekke på – er det noe vi kunne gjort bedre – og bare det er en jo del av en mentalitet om å spille best mulig, prøve å forbedre seg – «å utvikle..» ja,</i></p> <p>Da konkluderer jeg med at spillet er stort sett i fokus? »</p>	<p>TIDLIG KONKURRANSE: Pedagogisk spill</p>
<p><i>Ja jeg synes det, men jeg synes også i veldig mange av disse spørsmålene er det veldig vanskelig å huske tilbake på hva man selv tenkte så mange år siden.</i></p>	<p><- Ta med til metodesikasjon?</p>
<p>«ja, det skjønner jeg» Men, nå da – nå 'a?... «mhm»</p> <p><i>..nei nå er resultatet i fokus. Og det er et godt poeng. Fordi at nå er det liksom... ikke sant – nå driver jeg med sjakk på hel tid, ikke sant, og måten å forsvare det på er jo å ha resultater å vise til. Og det er jo også en annen av det vi snakket om tidligere i kveld – konsekvenser, vi snakker jo mer om konsekvenser når vi er voksne, ikke sant – tenker litt mer på «ja hvis jeg vinner denne så kan jeg kanskje vinne turneringen».</i></p> <p>«Jaja, og når det er nevnt – nå spør jeg et spørsmål sånn at du må huske tilbake så skal jeg stille deg et: Vil du si at – er det slik at frykten for å tape i sjakk kan overgå lysten til å vinne. Følte det sånn som barn..? »</p> <p><i>...som barn??</i></p> <p>« ja som barn – eller var man fryktløs? »</p> <p><i>Nei som barn så ...nei – nei, det går litt tilbake på det med å tenke ..konsekvenser, og så går det tilbake på det at jeg var til en viss grad vant til å vinne, og de jeg ikke vant mot var for det meste voksne, for det meste bedre spillere enn meg, så på en måte, man tar det ikke så hardt da...</i></p>	
<p><i>Selv om – jeg var jo sur – jeg mistet jo mobiltelefonen, jeg kunne bli skikkelig sur, men det var jo litt av den indre drive 'n – man skal bli forbannet etter å</i></p>	<p>MOTIVASJON: Holdning fordi han konkurrerte som ung?</p>

ha tapt, fordi man skal ønske å bli bedre.

«mm – så for deg var lysten til å vinne det som på en måte...»

..Ja - jeg tror for meg er det det, og for andre som ikke er så gode så ville det kanskje vært omvendt. Og det handler om fordi jeg var vinnervant – vant til å vinne, så er det jo på en måte det derre... mer vil ha mer ...også.

«nå da – føler du at dette har endret seg – at frykten for å tape på en måte har blitt større nå etterhvert som det har blitt mer resultatorientert, eller er det fortsatt lysten til å vinne som overgår den frykten du måtte kjenne på?»

[...] Jeg misliker veldig å tape, så frykten til å tape er definitivt DER, men da på en måte også mer enn da jeg var liten – æm, men jeg tror det handler mer om... at man tenker konsekvenser, at man tenker at hvis jeg taper dette så er det dumt at – at man mye enklere psyker seg selv ut, da ... når man er eldre.

«Det at du – du nevner at man omgås voksne – altså i sjakk, fordi det er det er unikt på den måten som du forklarte, vil du si at sjakk kan gjøre deg moden raskere ?»

[Laaaaaaaaang pause]

Kanskje, men nei, jeg tror ikke det. Det er veldig stor tradisjon for umodne norske sjakk gutter som er fulle av energi som kanskje ikke alltid får utløp for det når man sitter stille og spiller. Men ja ikke sant – det er jo, ...for noen så vil det, ... for de som har litt mer sosiale antenner så kanskje...jeg vet ikke jeg, men når man er ute og reiser så byr det jo på muligheter man kanskje ikke tradisjonelt har. Men da tenker jeg kanskje særlig for jenter som er litt mer på'n –enn gutter.. i tidlig alder... Ja.

«Har du noe syn på dette om - eller har du gjort deg noen tanker rundt det om at unge får konkurrere i sjakk når du hører nå om barneidrettsbestemmelsene og sånn..er det, synes du det er riktig at unge barn skal få lov til å konkurrere»

.. i sjakk? –

«ja i sjakk, ja»..

Ja, jeg synes det er greit. Jeg ser ikke noe stort problem med det. Men - . Ja. Men nok en gang – jeg er farget av at jeg ble vinnervant og det er jo særlig de som ble trykka ned som... – det er bredde mot topp ikke sant, det kan være at dette påvirker bredden – men jeg tror, for meg som toppen, så fungerte det veldig veldig veldig fint. Og det er vel det idrettsbestemmelsen handlet om at man vil ha en stor bredde.

«uten tvil. Hvis du var i mine sko nå og skulle skrive oppgaven her eller undersøke, hva ville du spilt som spørsmål til Magnus Carlsen – som du har hørt her nå. Er det noe det ville vært interessant å høre med ham om – når det kom til det?»

[...] - Jeg kjenner jo ganske mye til Magnus fra før, jeg tenker det viktigste med Magnus er den indre drivkraften. At han satt og jobbet da han var ti, elleve, tolv, jobbet veldig veldig mye med sjakk. Leste massevis, satt med sjakkbrettet sitt, og at det var selvbestemt.

Det var ikke foreldrene som sa Magnus – nå må du jobbe med sjakken din.

Bredde vs. Topp igjen

TIDLIG KONKURRANSE:

MOTIVASJON:
Sterkt indre motivert

Det var heller foreldrene som sa «Magnus – nå må du legge fra deg sjakken din så du kan komme her å spise». Og det – jeg tror det er det viktigste å vite om Magnus. Han er selvfølgelig veldig talentfull, har sikkert fryktelig god hukommelse, men men det var grunnlaget la han med egenarbeid, egenmotivert, selvdrevet,.

«Takk ! »

SLUTT.

MOTIVASJON:
Sterkt indre motivert

Intervju med anonym 1

Du kan bestemme selv om dette skal være anonymt eller ikke etter intervjuet.
«Fortell litt om når hvordan og hvorfor du begynte å spille sjakk..?»

Når – alder tenker du på... «Ja..» .

Jeg var vel ca 6- 7 år begynte å spille fordi broren min lærte meg – han lærte søstern min og meg på en gang sikkert litt fordi vi skulle underholde oss selv, tenker jeg.

«Familien ?»

Familien ja – broren min spilte litt – det var ikke veldig aktivt da - var med på noen skolemesterskap. Pappa og var med og spilte.

«Du deltok i noen nordiske mesterskap eller andre internasjonale turneringer – ganske tidlig, gjorde du ikke ? »

Ja –

«Husker du hvor gammel du var første gangen det skjedde?»

10 år - jaja 9-10 år første gang – for da vant jeg den miniputtklassen i Norge og kvalifiserte meg til Nordisk.

«Til nordisk?»

Ja – da kom jeg på siste.

«Ha slags opplevelse satt du igjen med etter et slikt mesterskap – da tenker jeg på det nordiske mesterskapet?»

Ja det var jo litt kjedelig da –jeg kom på siste plass og jeg var eneste jenta som var med, men det var jo – det var nå artig likevel da, å klare å kvalifisere seg. Men jeg husker jeg var ganske nervøs – men selvfølgelig kjekt å vært der. Og når jeg ser tilbake på det etterpå hvor mange av dem som gjorde det bra da – jeg møtte jo noen av de som er blitt veldig gode etterpå.....strømmen gikk, vi satt og spilte med talgelys.

«Så du på deg selv som talentfull?»

mmmm- ja jeg gjorde vel kanskje det fordi at jeg trente jo aldri så mye og leste ikke åpningsteori – så det var vel heller litt talentet for spillet som gjorde at jeg kom såpass langt. Jeg spilte mye, jeg spilte mye turneringer men jeg trente nok litt for dårlig

«Ble du sett på av andre som talent, tror du?»

Ja det tror jeg, alle visste at jeg var veldig dårlig i åpningsteori så alle

MOTIVASJON:

TIDLIG KONKURRANSE:
 Negativ opplevelse å tape –
 Positiv opplevelse å være med (delta)

<p><i>prøvde å utnytte den fordelene de fikk der - .</i></p> <p>«Du konkurrerte tidlig og med suksess – kan du huske hvordan du opplevde å være bedre enn andre du spilte sjakk sammen med?»</p>	
<p><i>Eee...ja det var jo litt forventningspress synes jeg, fordi jeg er litt sånn nervøs av meg og det kunne være litt ubehagelig. Hvis jeg spilte en turnering så gjorde jeg det dårlig hvis jeg ikke vant fordi det var forventet at jeg skulle vinne.</i></p>	<p>TIDLIG KONKURRANSE:</p>
<p>«Ja..? - Hvor tidlig føler du at dere var bevisst på at konkurransen ikke bare handlet om enkelte sjakkpartier men at fokuset var retta mot turneringen i sin helhet?»</p>	
<p><i>Det var vel etter jeg vant norgesmesterskapet – da jeg var 10 kanskje.</i></p> <p>«Hvordan påvirket det forholdet til de vennene du spilte sammen med å konstant få en bekreftelse i styrkeforholdet mellom deg og dem?»</p>	<p>TIDLIG KONKURRANSE: Helhetlig fokus kom med den første turneringen</p>
<p><i>Nei det tror jeg ...– det merka jeg aldri noe til</i></p> <p>«OK – hvordan påvirket det motivasjonen din å tape i sjakkturneringer?»</p>	<p>Sammenlikne med andre kandidater og presenter tot?</p>
<p><i>Nei – jeg er ganske god taper egentlig –det er sikkert en fordel å være dårlig taper hvis man skal komme langt. Egentlig så motiverte ikke det meg noe særlig. Det var ikke sånn at jeg trente ekstra hardere for å komme tilbake neste gang.</i></p> <p>«Men – kunne det fungere demotiverende, da?»</p>	
<p><i>Em – jaaaa – litt der og da kanskje men ikke noe spesielt.. nei.</i></p> <p>«Hvordan påvirket det motivasjonen din å vinne i sjakkturneringer?»</p>	<p>TIDLIG KONKURRANSE: Går igjen hos flere – snakker om at de yngre klassene er store PGA muligheten til å konkurrere</p>
<p><i>Jo – det var jo alltid gøy men – vanskelig å svare på i og med at jeg trente så lite som jeg gjorde så spilte jeg fordi det var gøy med konkurranser – gøy å konkurrere. Gøy å ute og reise. Men altså treningen min var jo dårlig og sikkert ganske jevn uansett. Jeg vil egentlig si at hverken tape eller vinne påvirker meg så mye.</i></p>	
<p>«Vil du si at det oppstår press enten fra deg selv eller fra andre om å gjøre det godt i turneringene og i såfall på hvilken måte var det noe som påvirka deg.»</p>	<p>MOTIVASJON: Ytre motivasjon – ute og reise</p>
<p><i>Det gjorde at jeg ble mer nervøs. Om det påvirker prestasjonen vet jeg ikke, men jeg ble mer nervøs. ..</i></p>	<p>TIDLIG KONKURRANSE:</p>

<p>«Ja – og hvor kom dette presset fra, da?»</p> <p><i>Både meg selv og andre egentlig.</i></p> <p>«Hvilke andre er det du snakker om da?»</p> <p><i>Alle – hehehe – foreldrene mine forventa at jeg skulle vinne, egentlig så gjorde de fleste det , særlig når det var snakk om norgesmesterskap jenter. Hvis du gjorde det dårlig så ble det jo lagt merke til.</i></p> <p>«Hvordan reagerte klubbkamerater på din suksess?»</p> <p><i>Tror de var glad fordi klubben ble lagt merke til – jeg kommer jo fra et veldig lite sted da – Karmøy, og likevel var Haugene den sjakkklubben som var best – i hvert fall på barnesjakk og jeg tror at det var litt inspirerende for andre folk også for det var mange andre som begynte å spille. Det ble et fint lite miljø som gjorde det bra.</i></p> <p>«Hva var det som gjorde at du sluttet å spille sjakk på det nivået du gjorde – var det en eller spesiell årsaker?»</p> <p><i>Det var nok en blanding av to ting kanskje og det var at jeg begynte å studere og fikk litt andre interesser, og så var det det med at fordi jeg hadde trent så lite, så ble jeg dårlig i åpningsteori og da hadde jeg et lite reportoar å spille på da, brukte samme åpningen hele tiden, alle visste hva jeg kom til å spille og alle forberedte seg på det. Jeg kommer alltid dårlig ut og det er jo litt kjedelig. Jeg kjempa halve partiet, så utligne det, og så prøve å vinne. Så ble det slik at sjakken ble litt kjedelig når du kom opp på et visst nivå ..veldig mye vanskeligere å hente inn igjen da, når du kommer dårlig ut.</i></p> <p>«Når var det her – du sa du begynte å studere – hvor gammel var du da du slutta?»</p> <p><i>Ja jeg var vel i begynnelsen av 20 årene , jeg fortsatte litt. Jeg fant ut at nå må jeg begynne å trene masse ellers så er det ikke så gøy lenger... så da ble det å gi seg da.</i></p> <p>«Hva er ditt klareste minne om at et resultat fikk deg til å føle deg bedre enn andre eller at du følte deg dårligere enn andre?»</p> <p><i>ee...nei det... jeg skjønnte ikke helt hva du mente nå..</i></p> <p>«Nei – om du husker du en spesiell hendelse en turnering en eller annen gang du har følt at du ... nå har jeg distanse her - nå er jeg bedre enn de jeg spiller mot, eller at du tenker at her henger jeg etter..»</p> <p><i>em – nei jeg husker det var en turnering der – det var da jeg vant norgesmesterskapet for både damer og menn det var under 25 – det var en</i></p>	<div data-bbox="1145 1055 1513 1176" style="background-color: #f4a460; padding: 5px;"> <p>ORGANISERING: Et åpenbart talent som kunne trenge målrettet veiledning</p> </div> <div data-bbox="1145 1413 1513 1509" style="padding: 5px;"> <p>Ikke villig til å legge inn innsatsen</p> </div>
---	---

<p><i>sånn turnering der alt gikk så bra – av en eller annen grunn hadde jeg en god flyt hele veien og jeg kom ikke så dårlig ut av åpninga heller. Da tenkte jeg at « nå kan jeg vinne» - og det gjorde jeg jo. Jeg vet ikke om det var det du...</i></p> <p>«Jo – jo for eksempel.»</p> <p><i>...og det er egentlig den eneste turneringa jeg har følt det.</i></p> <p>«Hva savner du mest ved å konkurrere – hvis du i det hele tatt savner noe?»</p>	
<p><i>Nei, jeg savner egentlig ikke så mye – så jeg har begynt å konkurrere (???????) – jeg er veldig glad i å konkurrere – så jeg har bare flytta interessen over på noe annet.</i></p>	<p>Vanlig. Studier fra tjukk pensumbok + videre forskning – til 'parkeringsplass'</p>
<p>«Ja vel – ja det tror jeg er veldig vanlig»</p> <p><i>– ja, det er nok sikkert det.. Jeg tenker tilbake på det med kjempegode minner, men det er ikke noe sånt at jeg har lyst til å begynne igjen.</i></p> <p>«Når du tenker tilbake nå – hva kunne fått deg til å fortsette med sjakk på samme nivå?»</p>	
<p><i>Det var hvis jeg hadde bare tatt meg sammen og lest litt mere åpningsteori da tror jeg at jeg hadde fått en litt annen følelse.</i></p> <p>«Så rett og slett innsats ? – hvis du... »</p>	<p>ORGANISERING: Mer innsatts ville kanskje gjet at hun hadde fortsatt (bruk dette sammen m rød-markering forrige side)</p>
<p><i>Ja – egeninnsats.</i></p>	
<p>«Så du tok et valg da, som du nevnte tidligere – at her må du enten bruke veldig mye mer tid på det eller så må du droppe..?»</p> <p><i>Ja, jeg gjorde det. Jeg er jo ikke sikker på om jeg måtte bruke så veldig mye mere tid, men det vet jeg jo ikke. Jeg måtte begynt å lese teori, og på den tiden –så hadde vi jo ikke de hjelpemidlene som dei har i dag – det var jo å sette seg ned å lese en sjakkbok..</i></p> <p>«Ja det skjønner jeg er en stor forskjell..»</p> <p><i>mm...mhm hehe..</i></p>	
<p>«noen av de du spilte sammen med fortsatte progresjonen og er vel fortsatt i Norgestoppen regner jeg med (..mhm..)</p>	

..ser du noen forskjell på deg og de som fortsatte med sjakk og også befinner seg i toppen i dag?»

Nei jeg tenkte på det i dag faktisk, at kanskje kunne jeg vært der sjøl – fordi at jeg Emanuel Berg – en sånn barnestjerne i Sverige – han slo jeg en gang og han har blitt kjempegod og jeg var ikke så liten altså, jeg var kanskje 17-18 år da jeg slo han . Men jeg ser det som ...Leif Erling Johannesen og Kjetil Lie ..de var alltid litt bedre enn meg. Men noen av de som er en av de beste er sikkert sånne som jeg kunne holdt følge med om jeg hadde fortsatt. Kunne ha fulgt opp det.

«Angrer du på at du sluttet?»

Nei det gjør jeg ikke. Det jeg kanskje angrer litt på er at jeg ikke leste litt mer åpningsteori tidlig i karrieren.

«Ja. På hvilken måte vil du si at ditt talent i sjakk og de mulighetene du har fått gjennom sjakk-konkurransen har påvirket deg senere og da tenker jeg også i det daglige utenfor sjakk?»

Nei, det som jeg merker er at jeg tror det er lettere å få jobb ... fordi når jeg nevner sjakken i søknaden kommer jeg alltid til intervju. Og jeg merker at - Jeg tror nok arbeidsgiverne legger litt vekt på det.

«Synes du det er..de gjør det med rette?»

Nei – det ikke – ja nei... jeg vet ikke... vanskelig å svare på

«Det å bli god i sjakk er det noe du vil anbefale andre å strekke seg for å bli?»

Ja, ja så lenge de synes det er moro så synes jeg det er en fin hobby å holde på med.

«Vil du si at det var mestring av selve spillet sjakk eller resultatet som var fokuset da dere var unge og spilte turneringer.»

...en gang til...

«altså om det var mestring av selve spillet sjakk å spille så godt som mulig å bli bedre i det, eller var det mere resultatorientert allerede tidlig?»

nei – det var nok litt begge deler.

«Ok. Mm jeg har forstått det sånn – nå er ikke jeg noen sjakkspiller av rang, men, kan det hende at frykten for å tape overgår lysten til å

TIDLIG KONKURRANSE:

vinne?»

For enkelte ja – det tror jeg, det var noen som var så nervøse at de klarte egentlig ikke å spille.

«Hvordan var dette for deg?»

...nei det vil jeg ikke si, som sagt ble jeg ganske nervøs, men jeg klarte å kontrollere det og fortsatte jo mange mange år så.

«Hva synes du om at altså – oppgaven min dreier seg mye om det at Sjakkforbundet er utenfor Norges Idrettsforbund, ikke sant, så på den måten kan de også drive på litt som de vil når det gjelder barnekonkurranse – fordi i NIF har de jo barneidrettsbestemmelsene som hindrer konkurranse før fylte 13 eller hva det er – ja fra fylte 13».

å...ja...

«hva synes du om at Norges sjakkforbund tillater unge å konkurrere?»

Nei, det synes jeg er positivt – jeg har aldri hatt noen negative opplevelser av det. Altså, noen blir jo surere enn andre når de taper, men du kan jo ikke slutte å spille. Mitt inntrykk er at unger har det kjempegøy på sjakkturneringer – de storkoser seg.

«Så bra'a. Mm...- bør klubbene... – altså – kan du tenke deg noe klubbene eller sjakk-klubbene gjør for at det tidlige møtet med konkurranse og selektering kan virke mer lærerikt enn brutalt?»

Vanskelig spørsmål – hva de kan gjøre? Nei de kan jo gjøre slike typiske ting som å si at det er viktigere å delta enn å vinne – men ...ja også kanskje gi trøstepremie – det var jo noe som ofte ble brukt – man fikk jo premie uansett – har ikke gjort meg så mye kloke tanker om det der, for jeg har ikke tenkt på at det er et problem. Men vi er jo så redde for sånt i Norge å gi karakterer for tidlig – men det er jo helt vanlig i andre land..

«Ja for slik jeg har forstått det så er det en utbredt oppfattelse i sjakkmiljøet at det liksom er nødvendig med tidlig konkurranse og matching for å nå visse høyder. Hvorfor føler du at det er nødvendig – hvis du føler det i det hele tatt?»

Du må spille mye for å bli flink men om du nødvendigvis må konkurrere for å bli flink...det er jeg ikke sikker på. Det kan jo godt være at du kan spille mot maskinen eller mot treneren din å bli like flink, men da kan det jo være at du merker det mer på magen når du plutselig begynner.

TIDLIG KONKURRANSE:

ORGANISERING:
Noe NSF faktisk gjør...

TIDLIG KONKURRANSE:
Ref Spesifisitetsprinsippet

«Ja – tror du det finnes forskjeller på det å spille sjakk på høyt nivå som barn i dag sammenlignet med hvordan det var da du var på samme alder?»

Tja – spillet har jo ikke forandret seg, men jeg tror de har litt mere artige måter å trene på i dag med pc og internett og de mulighetene som finns der og så kan de spille mot folk fra andre land som sikkert er veldig gøy. Jeg måtte jo reise til andre land for å spille mot de.

Internett har sikkert gjort mye positivt for sjakken – jeg ser jo det at det er mye høyere rating når de er unge i dag enn de var på min tid – det er sikkert fordi de får den derre utenlands-konkurransen tenker jeg – bedre måter å trene på.

«Ja og så er jo sjakken tilgjengelig døgnet rundt nå med nettet.»

Ja det er jo det – de kan jo spille akkurat når de vil.

«Ja nettopp.»

Som den elendige --???--- å spille på hehe. Ordentlig sjakkcomputer da med skikkelige brikker som du trykker

«Jeg har for så vidt stilt de spørsmål....nei , forresten en ting har jeg lyst til å spørre deg om som jeg plukket opp på de andre intervjuene – mm – vil du si at det oppsto – da dere var barn da et slags sånn sosialt hierarki der hvor det var for eksempel lettere å skaffe seg venner jo bedre du var i sjakk innad i sjakk-klubbene og miljøet?»

Nei det tror jeg ikke – sjakkmiljøet er ganske rart og spesielt, det har plass til alle typerdet tror jeg ikke nei... nei ikke mitt inntrykk i det hele tatt.

«Nei – sjakk er jo et spill som du spiller – det spiller jo ingen rolle hvor gammel du er når du spiller det, og da skjer det ofte sånn at unge sjakkspillere beveger seg i kretser med mange voksne. Vil du si at det å spille sjakk gjør det mulig å modnes raskere som menneske?»

Hehehe – njaaaa – vet ikke helt jeg , du må jo tenke strategisk, det kan jo vel kanskje være en god ting å ta med seg – det lærer en jo tidlig – men, modnes raskere – nei , som sagt, det er veldig mange forskjellige folk som spiller sjakk, nei, jeg vet ikke hva jeg skal svare..

«Nei, det er helt i orden, det..»

«Jeg tror at jeg har fått svar på det jeg lurte på da»

– ja vel, så må du bare ringe opp igjen da, hvis det var noe du glemte..

«Takk, det gjør jeg uten å nøle...»

SLUTT

<p style="text-align: center;">Intervju med anonym 2</p> <p>”Da tar jeg intervjuet først, og så har jeg noen etterpørsmål, etter det. Fortell litt om når og hvordan/hvorfor du begynte med spille sjakk?”</p> <p><i>- Nei, det var... når jeg var 10 år, ... så fikk jeg et sjakkspill i gave av foreldrene mine, som de sikkert trodde jeg kunne interessere meg for, - og så begynte jeg å spille litt med faren min, og så ... tilfeldigvis startet det en ny sjakkklubb på Karmøy akkurat da, - det var noen som så det i avisa, - og jeg likte veldig godt dette nye spillet, så da tok de med meg på den klubben en dag, og.....der likte jeg meg veldig godt, og fortsatte å spille bare mer og mer.</i></p> <p>”Hvem var støttespillerne da du begynte,- var det familien og sånn... ? Eller var det miljøet i Karmøy som?”</p> <p><i>- Nei, .. det viste seg at det var en del slektninger som var vedig aktive med sjakk, da og som var blant de som hadde startet denne nye klubben, og.... det var vel de som var drivkraften i begynnelsen da, og foreldrene mine.</i></p> <p>”(Ja.-) Husker du hvor gammel du var da du deltok for du har deltatt i Nordisk mesterskap ? ..Har du ikke det ?” (Ja...)</p> <p><i>- Ja, jeg har deltatt i Nordisk og EM og VM, -</i></p> <p>”Ja du har det ..husker du hvor tidlig du gjorde det ?”</p> <p><i>- Eh...det første....nordiske.. det var i [tenkepause] ’91, ...tror jeg,? Og første VM i ’92</i></p> <p>”Da var du ..?”</p> <p><i>- Da var jeg 15.</i></p> <p>”Ja.. spilte du noen gang i U-10, U-12 ?”</p> <p><i>..Ikke i Nordisk</i></p> <p>”I NM ?”</p> <p><i>Ja.</i></p> <p>”Begge deler?”</p> <p><i>- Ikke U-10. Jeg begynte jo da jeg var 10 år..</i></p> <p>”Ja, nettopp...eh.. kan jo ta alle forsåvidt da, men spesielt NM da siden det var U-12, - hva slags opplevelse satt du igjen med etter å ha deltatt i et sånt mesterskap ? ”</p>	KODING;
	TIDLIG KONKURRANSE:
	ORGANISERING:
	MOTIVASJON:

.... Nei, kanskje det som er mest relevant for deg, det er at jeg husker den første turneringen jeg deltok i overhode, da ... Ehm....
Det var bare noen få måneder etter at jeg hadde begynt i sjakk klubben, og da.... tror jeg at jeg var .. 10 år, - og da tapte jeg nesten alle partiene, og det husker jeg som ganske tøft, ...eh.... og da var det en periode hvor jeg lurte på om jeg skulle fortsette.

Men da jeg kom ... til så langt som at jeg kom til NM, - da hadde jeg på en måte allerede kvalifisert meg.
Jeg spilte.... jeg spilte vel mitt første NM da jeg var 11, kanskje - og da var jeg på en måte en av de flinke, 'sant, det gjorde ikke så mye om jeg gjorde det dårlig i NM eller ikke –
Det var det på en måte bare bra å ha kvalifisert seg.

”Så du på deg selv som talentfull?”

Neeiii..., det – altså en av grunnene til at jeg likte meg i sjakk klubben, var vel at jeg ... gjorde det ganske bra, ganske raskt ..
Så... jeg følte vel at jeg hadde et slags talent for det, kanskje..

(”Ja..?”)

..Mer enn i sport som jeg og drev med på den tida....

” (Ja ..) - Tror du du ble sett på av andre som talentfull?”

- Ja, jeg tror det.

”Du konkurrerte jo tidlig og da med suksess, - ..kan du huske hvordan du opplevde å være bedre enn andre du spilte sjakk sammen med ? ”

- Ja, det var jo en periode, kanskje det første året, da , som jeg spilte fram til jeg var 12, -

Så var jeg liksom ikke noe sånn eh..... altså da falt jeg litt gjennom på nasjonalt nivå eh.... og det var jo kanskje et par turneringer jeg var på da, som var litt tøffe – for i sjakk'en er det veldig sånn hierarkisk, ...

Du er liksom ... hvis du er en dårlig spiller, så er det vanskelig å få venner, når du er ung, på en måte,- og hvis du er god så er det lett.

Så...jeg husker en sånn sjakk leir som jeg var på , blant annet i 1989, da var jeg ganske dårlig, og gjorde det veldig dårlig i den turneringen, - og da følte jeg meg litt sånn utafør, generelt.

Men så veldig fort etter det, så ... begynte jeg å gjøre det bra i turneringene, og da ble det bare mer og mer gøy å spille – og jeg fikk lyst til å dra på turneringer hver eneste helg.

Så når den bøygen på en måte var overkommet, så.....så var det -
Hva var det opprinnelige spørsmålet ditt nå igjen?

ORGANISERING:
Sjakkklubbens/
organisasjonens ansvar ?

”Hvordan du opplevde å være bedre enn andre du spilte sjakk sammen med..”

- Ja - Nei, det.....det opplever jeg bare som gøy, egentlig – altså når du erbest i noe. Så er jo det veldig... takknemlig rolle å ha, da.

Eh, også er det viktig å ikke la det gå til hodet på deg, og det tror jeg ... jeg var ganske flink til hele tida, - og det var det ikke alle unge somgjør suksess, det er det kanskje noen som ble veldig sånn høye på pæra, da - Jeg husker et par av de andre som spilte på den tida, men men jeg tror ikke jeg ble oppfatta på den måten.

”Nei..? - Hvor tidlig føler du at dere var bevisst på at konkurransen ikke bare handlet om enkelte sjakkpartier, men også turneringen i sin helhet?”

Det følte jeg alt fra første turneringen jeg var med i , på en måte, altså at det hjelper ikke å vinne ett parti hvis det skal spilles nye partier , så så det det syns jeg var et litt rart spørsmål, fordi i sjakk så vinner du aldri en premie ved å vinne ett parti, på en måte, altså selv om det kan være veldig tilfredsstillende, så må du alltid .. så er det alltid et resultat av turneringen som teller både for premier og for ratingen din, osv.

”Det er litt derfor jeg stiller spørsmålet, for er fokuset da på premien eller på spillet ... med barneidrett så ønsker man jo at moroa skal være i sentrum..”

Ja,-

”..så det er derfor jeg stiller spørsmålet sånn, - om man tenker på at det er en belønning i enden av en sjakk turnering..”

(..mhm...)”....eller om belønningen er spillet i seg selv, ikke sant ?”

(..mhm...)

Ja, nei jeg tenker nok på at det .. belønningen er enden på sjakk turneringen, for det hender jo noen ganger at en kan ta en rask remis f eks, hvis en allerede leder, og da orker en ikke å spille alltid et parti til, hvis en allerede... hvis en kan sikre seg seieren på den måten, på en måte.

”..et veldig interessant svar , he-he ... jeg er fornøyd..”

.. men selvfølgelig et enkelt parti kan jo gi veldig stor glede, hvis....hvis det blir et spennende parti og du slår en motstander som du aldri har slått før...så..... men jeg tror det viktigste er turneringen som helhet.

”Ja...- - Hvordan påvirket det forholdet ditt til de (vennene) du spilte sammen med å konstant få en bekreftelse i styrkeforholdet mellom deg og dem?”

<p>- Nei, - det ble litt sånn som jeg sa, at den som har høyeste rating, og beste resultater på en måte ... og har høyeste status, så jeg var en slags leder i den sjakk klubben jeg spilte i da – på en måte... .</p> <p>Men så hadde jeg jo alltid andre venner utenom sjakken og, - og der var ikke sjakken så populært eller høyt ansett, så så det det var liksom en egen verden, da.</p> <p>”Hvordan påvirket det motivasjonen din å tape i sjakkturneringer?”</p> <p>- Nei, det varaldri sånn at jeg vurderte å legge opp pga dårlige resultater..</p>	
<p>Det går litt i bølger..det gikk litt i bølger ogen periode så var det jo mest gode resultater , da, og .. men det kommer alltid noen litt dårligere resultater, men da tror jeg bare det gjorde at jeg øvde mer , eller trente enda mer...</p>	<p>MOTIVASJON: Self-efficacy , (spriker fra svar tidlig i intervjuet – ’nær ved å gi opp’)</p>
<p>”Hvordan påvirket det motivasjonen din å vinne i sjakkturneringer?”</p> <p>Ja, det var superpositivt for motivasjonen,</p>	<p>MOTIVASJON: ’Super positivt å vinne’</p>
<p>”(Ja..) Vil du si at det oppstod et press enten fra deg selv, eller fra andre, om å gjøre det godt i sjakkturneringene?”</p> <p>- Ja.</p>	
<p>”I så fall, på hvilken måte var dette noe som påvirket deg? ... og hvem kom presset fra ?”</p> <p>- Nei, det kom jo kanskje mest fra meg sjøl. Jeg har aldri hatt noe press fra foreldere som dreiv å ’pushet’ , - nå må du ..gjøre det og det –</p>	
<p>Så presset kom nok mest fra meg sjøl, og - men .. så lenge presset ikke ble for mye, og gjorde at jeg spilte dårlig, så ... så føles det veldig bra når du har et sterkt press – å klare å innfri forventningene.</p>	<p>MOTIVASJON: self-efficacy, høyne mål, Egenpress fungerte positivt</p>
<p>”Hvordan reagerte - du har snakket litt om det , men jeg må bare kjøre gjennom så alle får de samme spørsmålene - hvordan reagerte klubbkameratene på din suksess?”</p> <p>Nei, vanskelig å si. Eehm... Jeg spiller og endel lagkonkurranser i sjakk, så da er det alltid positivt at en felles blir bedre , men på individuelle konkurranser, .. altså det var jo mange av klubbkameratene mine som var jenter , og de hadde sine egne NM titler og sine egne mesterskap, sine egne klasser i VM, så de var liksom ikke ’trua’ av min suksess på den måten...</p> <p>”(Ok,)”</p> <p>- Så.. jeg tror ikke de så det som noe stort problem.</p>	

<p>”(nei..) Syns du ..apropos det, er det noe poeng..? altså det å ha kjønns... altså å ha jentekasse?”</p>	
<p><i>-Ja jeg syns jo det er et poeng i å få flere jenter til å spille sjakk. Men så det har jo mest en sånn funksjon, og alle sier vel det, at hvis..... en gang i framtida så kan en avskaffe kvinneklasse, men det har ikke gått i den retningen hittill, så som et rekrutteringstiltak, og for å motivere flere jenter til å spille, så tror jeg det er bra.</i></p>	<p>ORGANISERING:</p>
<p>”(ja..) .. Hva var det som gjorde at du slutta å spille sjakk.... på så høyt nivå som du gjorde..?”</p>	
<p><i>- Nei, det var vel litt det at jeg var lei.., jeg hadde brukt utrolig mye av tida mi, mellom jeg var 10 år og 21, 22 år på å spille sjakk – veldig mange helger, veldig mye ferier og sånne ting, - ... og så oppdaget jeg kanskje at det var andre ting i livet som jeg heller ville bruke tid på. Pluss at det .. når du blir 20 så er du ikke junior lengre, og da er det ikke så mange ting du... altså jeg hadde blitt tatt ut til veldig mange internasjonale mesterskap og sånne ting, - og det var veldig gøy å reise verden rundt og spille, - Det ble ikke så mye av når ikke du var junior.</i></p>	<p>MOTIVASJON: 'tidsbruk årsak til demotivasjon'</p>
<p><i>Og..... så var jeg litt lei av dette med bruken av datamaskin, og at dette ble mer og mer et krav, at du måtte kunne mer og mer .. teori og at spillet på en måte begynte seinere og seinere , etter flere og flere trekk, da før du gjorde din egen... satte ditt eget preg på det.</i></p>	
<p>”OK ? Fordi det finnes riktig og feil teori da eller .. ? ”</p>	<p>MOTIVASJON: færre konkurranser føre til interessen sank. (Interessant mhp Lahl ; yngre klasser ofte størst pga mulighet til å konkurrere)</p>
<p><i>Ja, på høyt nivå er det jo ofte slik at an spiller ut mange trekk som har vært gjort .. spilt ut utallige ganger før, og så kanskje kommer noen med en nyhet , eller et overraskende trekk, og der . begynner de på en måte å tenke, da.</i></p>	
<p><i>Og... det kan gjøre at sjakk kanskje virker litt kjedeligere, da., syns jeg , spesielt når det kombineres med ... sånne analyser på datamaskiner og alt .. på en måte er tenkt ut på forhånd.</i></p>	<p>MOTIVASJON: 'demotivasjon' -- teknologien 'ødeleggende'</p>
<p>”Hva er ditt klareste minne rundt det at et resultat enten gjorde at du følte deg bedre enn andre, eller at du følte deg dårligere enn andre?”</p>	
<p><i>.... Vanskelig å svare på. Jeg har ikke noen sånn... Altså tenker du på når jeg vant et parti, eller tenker du på når jeg vant en turnering..?</i></p>	
<p>”Noe som gjorde at du følte at .. her har jeg en distanse, eller at her ligger jeg langt bak – altså noe som gjorde at du fikk selvtillit i deg - eller gjorde at du ... følte deg bak, da – konkurrentene dine. (Det er jo ikke sikkert du har noe sånt minne - men...)”</p>	
<p><i>- Nei, jeg følte meg et veldig godt minne, f eks da jeg ble junior norgesmester i '94, for da var det endel jevnaldrende som jeg hadde kjempa jevnt med i</i></p>	

<p><i>flere år, .. og så når jeg da vant på en måte i den viktigste turneringen , så var det et veldig godt minne.</i></p> <p><i>Samtidig når du kom i VM og spilte mot folk fra hele verden, så så du på en måte hvor langt bak du lå likevel , spesielt en fra Øst-europa var jo ofte på et mye høyere nivå enn de fra Norge.</i></p> <p>”Var det en typisk ting da som kunne virke demotiverende, eller mer sånn at du biter tenna sammen og har lyst til å komme opp på det nivået?”</p>	
<p><i>- Nei så lenge de du konkurrerte mot vanligvis hjemme i Norge , - så lenge du gjorde det bra der, så spilte det på en måte ingen rolle hvordan du gjorde det i VM.</i></p>	<p>MOTIVASJON: Ambisjonene ikke der – de skal være for en vinneskalle?</p>
<p>”(ok..)”</p> <p><i>Det var på en måte stort å komme til VM uansett... hvordan du gjorde det, da.</i></p> <p>”..Og du nevnte at en av årsakene, kanskje en av årsakene, som kanskje var me dpå at du slutta da, var det med at man ikke ble tatt ut til disse turneringene lengre..”</p> <p><i>-(ja)</i></p> <p>”...vil du si at disse turneringene kan være en direkte faktor .. motiverende faktor til å spille?”</p>	
<p><i>Ja, absolutt. Det var en kjempemotivasjon, og .. å... få reise gratis til utlandet, jeg var jo i Brasil og blandt annet, og mange steder i Europa ... sammen med mange jevnaldrende fra hele verden, ... og det var flotte arrangementer .. og masse ting utenom selve sjakkspillingen og.</i></p>	<p>MOTIVASJON: Ytre motivasjon reiser?</p>
<p><i>Så å få reise på det var noe som motiverte enormt.</i></p>	<p>TIDLIG KONKURRANSE:</p>
<p>”Så kommer neste spørsmål; Hva savner du mest ved det å konkurrere?”</p> <p><i>Jeg vet ikke om jeg savner det så veldig.. Men jeg savner jo sjakkspillet noen ganger .. men jeg spiller bare for gøy på en måte – uten at det er noe sånn .. press involvert, hva skal jeg si.. uten at det er noe prestisje... eller noe rating-tap eller noe slikt involvert.</i></p> <p>”Ja, når du sier rating.tap, - er det en frykt? Altså er frykten for å gå ned i rating stor ettervert som du går høyere og høyere på ... den rating....”</p>	
<p><i>Ja, det er ofte en konsekvens hvis du gjør det dårlig da, i en turnering, så får det ingen ..du .. så er den konsekvens du måles mest på , det er at du går ned i rating. Og når jeg drev å spilte så driver man alltid å sammneliner seg selv i forhold til andre mhp rating, - og det er ofte at rating er et viktig kriterie for å bli tatt ut til forskjellige ting.</i></p>	<p>MOTIVASJON: Ytre motivasjon Rating-fokus oppstår for å sikre seg plasser i uttak</p>

Så frykten for å gå ned i rating er en reell frykt for sjakkspillere.

” (ja..) Når du tenker tilbake nå, - hva .., hvis det finnes noe, - hva kunne fått deg til å fortsette med sjakk på det nivået du var på?”

[...tenkepause], Nei, det Jeg veit ikke om jeg har noe godt svar på det – for jeg valgte på en måte ikke sjøl det å slutte, - og ..eh.... den viktigste grunnen var at jeg var litt lei – så det tror jeg ikke det finnes noe som kunne fått meg til å fortsette.. eeh.. uansett.

”Hvor mye tid brukte du på å trene sjakk ?”

*To, ... hvertfall to helger i uka, pluss at jeg spilte vanligvis turneringer i helgene.
Altså to klubbkvelder, og kanskje en del tid på egenhånd.. med bøker, hjemme.*

”Noen av de du spilte med har vel fortsatt progresjonen, og er i norgestoppen også i dag, ser du noen forskjell på deg og de som fortsatte med sjakk og som befinner seg i toppen i dag ? er det noen forskjell på dere, eller er det ... kunne du også ha vært der... ?”

-Ja, det tror jeg. Hvis jeg hadde fortsatt, så tror jeg at jeg hadde kunne vært i EM i hvertfall, ..

*Nja, jeg vet ikke om det er noen sånn avgjørende forskjell, men kanskje at ... jeg har forandret meg litt kanskje, mens ...eh..... har funnet andre ting som jeg syns er mer spennende, - det har sikkert ... det er ikke sikkert at de som spiller , spiller like mye , men kanskje de i større grad er i det samme miljøet fortsatt, - jeg vet ikke.....
Så, det finnes jo mange som har sluttaså det er litt sånn ... noen gjør det og noen gjør ikke det...*

”(mhm...) - Angrer du på at du slutta?”

Nei.

*Men jeg vet jo det at jeg kan komme tilbake .. og kanskje gjør jeg det en gang i framtida.
.. det er ikke så mye opptrening som i idrett, f eks. – som skal til for at du kan spille deg inn på et relativt høyt nivå.*

”...Det er interessant...

- På hvilken måte vil du si at ditt talent i sjakk, og de mulighetene du fikk gjennom sjakk-konkurransen, har påvirket deg senere?”

*Nei, det har vel gitt en slags selvtillit kanskje, på at du eh..... er flink på sånne .. abstrakte tenkning .
Og hvis folk for høre om det så blir de ofte veldig imponert, over sånne ting.*

MOTIVASJON:
Self-efficacy –
Påvirket; gir selvtillit

MOTIVASJON:
Også negativt

På jobbintervjuer, så – det er alltid noe de spør om, når de ser det på CV'en, på en måte. Samtidig så kan det bli litt sånn ... plassert i en kategori , der som en spesiell type person, som ikke alltid jeg føler at jeg hører hjemme i.

Men det er absolutt mest positivt å ha med seg den erfaringen.

”Det å strekke seg etter å bli god i sjakk, er det noe du vil anbefale andre, å gjøre ?”

Ja.

Så lenge de synes det er gøy.

Jeg er veldig skeptisk til foreldre som liksom prøver å forme barna sine til det ene eller det andre , - men i mitt tilfelle så kom det fordi det var jeg sjøl som ville bruke så mye tid på det.

”Ja – Det er de spørsmålene som jeg stiller alle. Og så kom det opp, når jeg pratet med Simen [Agdestein] i stad , så syns jeg jeg fikk noen artige svar, som jeg kanskje har lyst til å spørre deg litt om også..?”

For en ting han nevnte .. det var at han trodde kanskje at gjennom sjakkmiljøet – der alder ikke betyr noe – så var det fort gjort å modne tidlig, da – som barn , at visse karaktertrekk – at du ble mer moden av å henge med voksne mennesker – vil du si at sjakk kan gjøre deg raskere moden, .. som et menneske ?”

Nei.

Helt uenig. ”(Ja..?)”

Fordi ... jeg vet ikke jeg, . men jeg vil heller si at det som er typisk for sjakkmiljøet er at folk går liksom opp i spillet, og ikke sånn veldig sosialt... eeh... utviklet tidlig.

At de, ... mange er litt sånn nerdetyper, da.

Og,... det at du ... jeg følte ikke at jeg var så mye sammen med voksne akkurat ,- jeg spilte med voksne, men de som jeg var eh med . de var mest jevnaldrende, på en måte.

Så jeg vet ikke om jeg støtter den teorien hans.

”(Nei,, det er jo helt supert – jeg får jo masse godt å skrive om her ...) - jo, også.. vi var litt inne på det med rating-tall, da - men jeg har jo forstått at det å tape i sjakk er noe av det værste du kan gjøre som en spiller – at det føles forferdelig – kan det tenkes at frykten for å tape på en måte overgår lysten til å vinne ?

[....] Eller hva følte du om det ? ”

Det varierte veldig fra parti til parti.

Det kommer ann på hvem du møter. Altså, hvis du møter en som du forventer å tape mot, så har du ingen frykt for å tape. Så hvis jeg spilte mot Magnus Carlsen i dag, så ville jeg hatt null frykt for å tape.

Sammenlikn med hva JLH sier om hvorfor han ble god i sjakk

Men hadde jeg spilt mot en nybegynner så ville jeg vært redd for det – eller.. eller for noen som var litt dårligere enn meg f eks. Så den .. den frykten for å tape varierer veldig fra parti til parti, vil jeg si. Men jeg følte aldri på en enorm frykt for det, da.

”(nei..) [...] eh.... Hvor syns du fokuset lå for å mestre selve spillet, - i forhold til resultater? - (Jeg for f eks inntrykk av at f eks Magnus Carlsen og flere andre er så lidenskapelig opptatt av spillet at de vil gjøre det riktig – at det nærmest finnes gale og riktige måter å spille sjakk på... (det gjør det vel og regner jeg med) - men føler du at fokuset lå i mestringen av selve spillet eller at det var et resultat-orientert fokus?”

Nei, jeg følte at det viktigste var selve resultatet. Noen ganger så kunne du jo spille veldig dårlig, men så fikk du en sjanse fordi at motstanderen brukte alt for mye tid, da – og kom i tidsnød. Og da kunne du 'svindle', på en måte, og vinne likavel.

Og det følte bra det. Det er jo ikke sånn....En seier er jo til en viss grad en seier.

Men hvis du har spilt et helt 'nyyydelig' parti, som kunne vinne en skjønnhetspremie eller sånne ting, det eller fått en veldig fin kombinasjon, så er det klart at det det er ekstra tilfredsstillende i seg sjøl.

Men jeg vil si at det viktigste var resultatene.

”Det er egentlig det jeg hadde – jeg syns dette var veldig fint, ”

Bra !

SLUTT.

TIDLIG KONKURRANSE:
Resultatet viktigst

Refleksjonsnotater fra intervjuene

HVEM ER INVOLVERT; *Simen Agdestein*

HVILKE EMNE(R) ER DEKKET?

Barneidrettsbestemmelsene – Motivasjon -- Forskjeller

RELEVANSEN FOR FORSKNINGS SPØRSMÅLET;

NYE HYPOTESER ANTYDET?

Hvorfor sjakk gjør deg fortere voksen -- Modning

KONSEKVENSER FOR VIDERE DATAINNSAMLING?

Føler flere det samme?

Stikkord etter intervjuet;

- Noen mønster å se / Noe som går igjen?

Seier / suksess = stor motivasjonsfaktor. «Egoisme». Fokus på egne prestasjoner og utvikling, framfor resultatorientert fokus.

- Noe her som utvider forståelsen av forskningsspørsmålet?

Frykten for å tape vs. lysten til å vinne

- Belyser noe om hva som enda må undersøkes?

Undersøk om mestring av selve spillet sjakk går igjen, eller om det er spesielt for Simen. Modning av mennesket gjennom/ som en indirekte følge av sjakk og miljøet.

HVEM ER INVOLVERT; *Torstein Bae*

HVILKE EMNE(R) ER DEKKET?

RELEVANSEN FOR FORSKNINGS SPØRSMÅLET;

NYE HYPOTESER ANTYDET?

KONSEKVENSER FOR VIDERE DATAINNSAMLING?

Ingen store endringer

Stikkord etter intervjuet;

- Noen mønster å se / Noe som går igjen?

Resultatfokuset.

Organiseringsutfordringer.

Konkurranselaspektet var givende.

- Noe her som utvider forståelsen av forskningsspørsmålet?
- Belyser noe om hva som enda må undersøkes?

HVEM ER INVOLVERT; *Jon Ludvig Hammer*

HVILKE EMNE(R) ER DEKKET?

RELEVANSEN FOR FORSKNINGS SPØRSMÅLET;

NYE HYPOTESER ANTYDET?

Betydningen av NTG-linja

KONSEKVENSER FOR VIDERE DATAINNSAMLING?

Stikkord etter intervjuet;

- Noen mønster å se / Noe som går igjen?

Resultatfokus kommet med årene.

Totalt oppslukt av sjakk i barne/unge år.

- Noe her som utvider forståelsen av forskningsspørsmålet?

- Belyser noe om hva som enda må undersøkes?

- ÅPNET SEG BRA. EKTE. -

HVEM ER INVOLVERT; *anonym 1*

HVILKE EMNE(R) ER DEKKET?

Intervjuet

Tidlige mesterskap. Motivasjon. Det sosiale. Modenhet.

RELEVANSEN FOR FORSKNINGS SPØRSMÅLET;

NYE HYPOTESER ANTYDET?

(Nei) Sosialt hierarki.

KONSEKVENSER FOR VIDERE DATAINNSAMLING?

Legg til spørsmål om

Stikkord etter intervjuet;

- Noen mønster å se / Noe som går igjen?

Framgang viktig for motivasjon. Sosialt hierarki basert på sjakkprestasjoner.

- Noe her som utvider forståelsen av forskningsspørsmålet?

Sosialt hierarki

- Belyser noe om hva som enda må undersøkes?

Spør begge sider av utvalget om det sosiale

HVEM ER INVOLVERT; *anonym 2*

HVILKE EMNE(R) ER DEKKET?
(Alle)

RELEVANSEN FOR FORSKNINGS SPØRSMÅLET;

NYE HYPOTESER ANTYDET?

Nei.

KONSEKVENSER FOR VIDERE DATAINNSAMLING?

NORGES IDRETTSFORBUNDS BARNEIDRETTSBESTEMMELSER

1. Barneidrett er idrettsaktiviteter for barn til og med det året de fyller 12 år.

2. For konkurranser i barneidretten gjelder følgende:

a) Fra det året barnet fyller 6 år kan det delta i lokale konkurranser og idrettsarrangementer, først og fremst i eget idrettslag.

b) Fra det året barnet fyller 11 år kan det delta i regionale konkurranser og idrettsarrangementer.

c) Fra det året barnet fyller 11 år kan det delta i åpne idrettsarrangementer uten krav til kvalifisering i Norge, Norden og Nordkalotten (inkl.

Barentsregionen). Barn fra disse landene/områdene kan delta på tilsvarende idrettsarrangementer i Norge fra det året de fyller 11 år.

d) Fra det året barnet fyller 11 år kan det benyttes resultatlister, tabeller og rangeringer i konkurranser, dersom dette er formålstjenlig.

e) Fra det året barnet fyller 13 år kan det delta i mesterskap som NM, nordiske mesterskap, EM og VM. Dette inkluderer også norgescuper, nordiske cuper, verdenscuper og tilsvarende mesterskap.

3. Det kan ikke søkes dispensasjon fra Bestemmelser om barneidrett

4. Alle barn skal få premie i et idrettsarrangement dersom premiering skjer

5. Alle idrettslag som organiserer barneidrett skal oppnevne et styremedlem med ansvar for barneidretten

Kilde:

<http://www.idrett.no/tema/barneidrett/bestemmelserogrettigheter/barnebestemmelser/Sider/default.aspx>